

UNIVERZA V LJUBLJANA
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKA NALOGA

PETER KOCJANČIČ

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Visokošolski študijski program
Nogomet

**STRUKTURA NOGOMETNE IGRE V NAPADU – PREHOD IZ
OBRAMBE V NAPAD PRI MOŠTVIH 1. SLOVENSKE
NOGOMETNE LIGE V SEZONI 2009/2010**

DIPLOMSKA NALOGA

MENTOR
dr. Zdenko Verdenik, doc.
RECENZENT
dr. Marko Šibila, doc.
KONZULTANT
dr. Marko Pocrnjič, asist.

Avtor dela
Peter Kocjančič

Ljubljana, 2011

ZAHVALA:

Zahvaljujem se mentorju dr. Zdenku Verdeniku za strokovno pomoč in prijazne nasvete pri nastajanju diplomskega naloge ter za podani teorijo in prakso, ki sta mi ju skupaj z dr. Markom Pocrnjičem med študijem posredovala.

Posebna zahvala gre tudi družini, ki je potrpežljivo čakala na zaključek študija.

KLJUČNE BESEDE: nogomet, analiza igre, faza napada, prehod iz obrambe v napad.

STRUKTURA NOGOMETNE IGRE V NAPADU – PREHOD IZ OBRAMBE V NAPAD PRI MOŠTVIH PRVE SLOVENSKE NOGOMETNE LIGE V SEZONI 2009/2010

Peter Kocjančič

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2011

107 strani, 76 slik, 26 skic, 4 grafi, 31 tabel, 21 virov.

IZVLEČEK

Namen diplomske naloge je bil ugotoviti strukturo igre v napadu – prehod iz obrambe v napad moštev prve slovenske nogometne lige (v nadaljevanju 1. SNL). Odvzeta žoga nasprotniku ali neuspešno zaključen napad omogočata prehod iz obrambe v napad, zato so nas zanimali načini odvzemanja žoge ter smer prve podaje po odvzetju žoge. Obenem smo se osredotočili še na naslednjih pet podaj po odvzetju žoge.

Predmet analize so bile naključno izbrane tekme moštev 1. SNL, ki smo jih s pomočjo videoposnetkov analizirali. Opazovane spremenljivke so vezane na mesto in načine odvzemanja žoge ter na igro v napadu – prehodu iz obrambe v napad, smer prve podaje po odvzeti žogi ter usmerjenost v naslednjih petih podaj.

Ugotovili smo, da braneča se moštva najpogosteje odvzamejo oziroma pridobijo žogo po tehnično-taktičnih napakah nasprotnika. Načini odvzemanja žoge, ki so najbolj uporabljeni v 1. SNL, pa so odvzemanje s prestrezanjem, osnovno odvzemanje ter odvzem z odrivanje. Zelo malo je odvzemov s podrsavanjem. Moštva veliko več žogo izbijejo, največ v smeri proti nasprotnikom, nekoliko manj proti soigralcem, najmanjkrat pa so žoge izbite v avt.

Mesto odvzemanja žoge je povečini lastna polovica. Zelo majhen je delež, ko moštva odvzamejo žogo na nasprotni polovici, vendar takrat velikokrat nastane priložnost za zadetek.

Po odvzeti žogi moštva največkrat odigrajo podajo v globino in se s tem držijo načela »igray naprej«. Sledi podaja v širino, individualno zadržanje žoge ter dolga podaja. Manj je podaj nazaj. Podaje vratarju so zelo redke, le takrat, ko igralec z žogo nima druge rešitve.

V sklopu petih podaj po odvzetju žoge moštva 1. SNL največkrat žogo izgubijo na nasprotni polovici. Sledijo zaporedne podaje na lastni polovici, podaje v globino, izgubljene žoge na lastni polovici in izsiljeni prekrški. Manj je dolgih podaj, zaporednih podaj na nasprotni polovici in zaključkov na gol. Najmanj pa je prodorov, predložkov in podaj v širino.

KEY WORDS: football, play analysis, attacking phase, transition from defence to attacking.

ATTACKING TACTICS IN FOOTBALL – TRANSITION FROM DEFENCE TO ATTACKING WITH THE SLOVENIAN FIRST LEAGUE TEAMS IN SEASON 2009/2010

Peter Kocjančič

University of Ljubljana, Faculty of Sport, 2011

107 pages, 76 pictures, 26 sketches, 4 graphs, 31 tables, 21 sources.

ABSTRACT

The purpose of the thesis is to determine the attacking tactics in football, namely transition from defence to attacking with the Slovenian First League teams. Losing possession of the ball or failed attacks enable the transition from defence to attacking, so the thesis focuses on the methods of taking off the ball and the direction of the first pass after gaining ball possession as well as the next five passes after gaining ball possession.

The analysis subjects were ten randomly selected matches played between the Slovenian First League teams. The matches were analysed through videos. The variables are related to the place and ways of taking off the ball as well as to attacking, namely the transition from defence to attacking, the direction of the first pass after gaining ball possession and the next five passes.

It was established that defending teams most often take off the ball from their opponents or gain the ball possession after technical and tactical errors of their opponents. The most frequent tactics of gaining ball possession in the Slovenian First League are intercepted passes, basic tackling and blocking tackles. There are very few sliding tackles. More frequently, teams kick the balls away, mainly in the direction of their opponents, less frequently in the direction of their teammates, the least common are the balls sent out of bounds.

The place of tackling the ball is mainly in team's own half. There are really rare occasions of tackling the ball in the other half, however, such tackles often result in a goal scoring opportunity.

After the tackles the teams most often make in depth passes and follow the principle „play forward“, then come in width passes, ball possession retaining and long through passes. Backward passes are less frequent. Passes back to the goalkeeper are extremely rare, only when the player in ball possession does not have any other possibility.

Within five passes after gaining ball possession the Slovenian First League teams most frequently lose the ball in the opposite half. Then there come successive passes in team's own half, in depth passes, losing the ball in team's own half and forced fouls. There are few long through balls, successive passes in the opposite half and shots on goals. The least numerous are penetrations, centres and in width passes.

KAZALO

1	UVOD	8
1.1	IGRA.....	8
1.2	ZGODOVINA NOGOMETNE IGRE	9
1.3	NOGOMET TUDI PRI NAS	11
1.4	PRVA SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA	12
1.5	SLOVENSKA NOGOMETNA REPREZENTANCA	12
2	PREDMET IN PROBLEM.....	14
2.1	SODOBNI MODEL IN SODOBNA NOGOMETNA IGRA.....	14
2.2	TAKTIKA NOGOMETNE IGRE	16
2.3	FAZE IGRE	16
2.3.1	FAZA OBRAMBE.....	16
2.3.2	FAZA NAPADA.....	19
2.4	ANALIZA NOGOMETNE IGRE	21
2.4.1	DOSEDANJE RAZISKAVE IN NEKATERI REZULTATI ANALIZE NOGOMETNE IGRE	22
2.5	METODIKA UČENJA IGRE.....	25
2.5.1	SITUACIJSKA METODA.....	25
2.5.2	METODA IGRE	26
2.5.3	SINTETIČNA METODA	27
2.5.4	ANALITIČNA METODA	27
2.5.5	KOMBINIRANA METODA	28
2.5.6	TEKMOVALNA METODA.....	28
3	CILJI NALOGE.....	29
4	METODE DELA	30
4.1	VZOREC MERJENCEV	30
4.2	VZOREC SPREMENLJIVK	30
4.2.1	NAČINI ODVZEMANJA ŽOGE	30
4.2.2	MESTO ODVZEMANJA ŽOGE	31
4.2.3	SMER PRVE PODOAJE PO ODVZETI ŽOGI	31

4.2.4	USMERJENOST NASLEDNIH PETIH PODAJ PO ODVZETI ŽOGI	32
5	ANALIZA IGRE MOŠTEV 1. SNL V SEZONI 2009/2010 V FAZI NAPADA – PREHOD IZ OBRAMBE V NAPAD	33
5.1	NOGOMETNI SIMBOLI – LEGENDA	33
5.2	PREDSTAVITEV MOŠTEV, KI SO NASTOPALA V 1. SNL V SEZONI 2009/2010	34
5.2.1	PREDSTAVITEV DESETIH PAROV, KI SMO JIH ANALIZIRALI V NALOGI	34
5.3	ANALIZA REZULTATOV	36
5.4	SESTAVNE SITUACIJE IZ TEKEM 1. SNL V SEZONI 2009/2010	41
5.4.1	DOMŽALE : LABOD DRAVA (SESTAVNE SITUACIJE).....	42
5.4.2	LUKA KOPER : MIK CM CELJE (SESTAVNE SITUACIJE).....	46
5.4.3	MARIBOR : OLIMPIJA (SESTAVNE SITUACIJE)	50
5.4.4	LUKA KOPER : MARIBOR (SESTAVNE SITUACIJE)	56
5.4.5	LABOD DRAVA : HIT GORICA (SESTAVNE SITUACIJE)	60
5.4.6	DOMŽALE : OLIMPIJA (SESTAVNE SITUACIJE).....	66
5.4.7	NAFTA : KOPER (SESTAVNE SITUACIJE).....	71
5.4.8	OLIMPIJA : LABOD DRAVA (SESTAVNE SITUACIJE).....	76
5.4.9	DOMŽALE : CM CELJE (SESTAVNE SITUACIJE).....	79
5.4.10	RUDAR VELENJE : NAFTA (SESTAVNE SITUACIJE).....	83
6	ZNAČILNOSTI IN STRUKTURA IGRE MOŠTEV V 1. SNL V SEZONI 2009/2010 V FAZI PREHODA IZ OBRAMBE V NAPAD	87
7	METODIKA UČENJA PREHODA IZ OBRAMBE V NAPAD.....	89
7.1	IZBIRA VAJ – SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA.....	90
7.2	IZBIRA VAJ – IGRALNE SITUACIJE.....	95
7.3	IZBIRA VAJ – IGRALNE OBLIKE.....	98
8	SKLEP	103
9	VIRI	106

1 UVOD

Nogomet je najbolj razširjena in priljubljena športna igra na svetu. Zaradi svoje prvine igrivosti, dostopnosti, razumljivosti, čarobnosti in tudi tekmovalnosti je doma praktično na vseh celinah, v vseh državah, skoraj v vsaki vasi. Nikjer pa bolj kot v Evropi, kjer se klubski nogomet igra v najkakovostnejših ligah in pokalnih tekmovanjih na svetu.

Vrhunska uigranost moštev, taktična dovršenost, odlična dinamična tehnika, iznajdljivost v tipičnih in atipičnih igralnih situacijah v fazi priprave in zaključka napada so elementi nogometne igre, ki jim je potrebno posvetiti veliko pozornosti, če želimo nogometno igro obdržati na nivoju, kjer se nahaja trenutno.

Nogometna igra se je skozi zgodovino zelo spreminjala. Postajala je vse hitrejša, bolj dinamična in dovršena. Tudi igralci so vse hitrejši, sposobnejši in tehnično–taktično dovršeni, tako da je napak v igri vse manj. Vse to pa odločilno vpliva na bolj organizirano in dinamično igro. S spreminjanjem pravil igre svetovna nogometna organizacija (FIFA) želi povečati dinamiko in napadalnost v igri (več zadetkov) ter »zaščititi« igro, še posebej v napadu (manj grobosti). Danes so najboljši igralci tisti, ki nakazujejo najustreznejše taktične rešitve med igro, in trenerji se »učijo« od njih. Tako sta se izoblikovala pojma sodobni model igre in model igralca. Sodobni model pomeni način igre najuspešnejših moštev (način sodelovanja med igralci v obeh fazah igre in dinamika igre), model igralca pa sposobnosti in lastnosti, ki naj bi jih imel igralec, da lahko uspešno sodeluje v sodobnem modelu igre (Verdenik, 2006).

1.1 IGRA

Igro lahko definiramo kot svobodno aktivnost, ki jo razumemo kot fiktivno in ločeno od vsakdanjega življenja, sposobno, da igralca popolnoma prevzame. Pri igri gre za aktivnost brez kakršne koli materialne koristi in interesa, ki se odvija v namerno ograjenem prostoru in času po predpisanih pravilih in tvori določene odnose med skupinami ljudi v družbi, ki se namerno obdajajo z misterijo ali pa se s preoblačenjem ločijo od realnega sveta (Huizinga, 1992).

Igra je obstajala pred človekom in je starejša od kulture. V civilizacijsko še nerazviti družbi je človek spontano odvečno delovno moč in prosti čas izrabljal v nekako igrivem delovanju, v igri in plesu, ki je bilo podobno obrednemu, religioznemu vedenju (Huizinga, 1992).

Karakteristike igre po Johanu Huizingi:

- izvaja se znotraj omejenega prostora,
- izvaja se s pomočjo pravil, ki jih igralci sprejemajo prostovoljno oziroma ki jih v situacijah igranja slepo obvezujejo,
- na področju igre nimajo običaji in zakoni vsakdanjega življenja nobene vrednosti,
- igra je izjemna in fiktivna,
- igra je svobodno dejanje, ni običajno niti pravo življenje (Huizinga, 1992).

Igra je prosta umska in telesna aktivnost z nešteti možnostmi ustvarjalnega izražanja.

Vsaka igra ponuja zadovoljstvo in veselje in je pri športnih igrah povezana z uspešnim rezultatom. Tako je tudi nogomet kot športna igra zelo privlačen za večino otrok in odraslih, pa ne samo moškega spola. Zadovoljuje potrebo po gibanju in dinamiki ter obenem zahteva ustvarjalnost. Otroci lahko svoje sposobnosti primerjajo med seboj, hkrati pa se morajo podrežati tudi skupini.

Navdušenje otrok in mladih ljudi za nogometno igro je lahko razložljivo: igra z okroglim »usnjem« je organizacijsko preprosta, vzbuja motive, zagotavlja dinamiko in intenzivnost ter ima splošen pozitiven vpliv na bio-psiho-socialni razvoj organizma. Športna oprema je sorazmerno cenena in zato dostopna vsem slojem prebivalstva.

»Oblikovanje osebnosti« z igro se vleče kot rdeča nit ves čas dela z mladimi. Osnovna vsebina igre je navdušiti otroke za šport, seznaniti jih z igro, navajati na skupno delo in jim ponuditi pomoč pri oblikovanju osebnosti.

Otrok se ne prilagaja igra, ampak se mora prilagoditi igra otroku (Elsner, 2006).

1.2 ZGODOVINA NOGOMETNE IGRE

Zgodovina nogometne igre sega v tretje tisočletje pr. n. št.. Tako imenovanemu kitajskemu »rumenemu Kralju« Huang Tiu pripisujejo iznajdbo igre, ki se je imenovala ZU-Qui. Zu pomeni udariti z nogo, Qui pa je žoga. Ta igra je postala v času od leta 221 pred in do leta 618 po krščanskem štetju izredno priljubljena, kasneje je bila pozabljena. Podobne igralne oblike udarjanja žoge kažejo tudi različne najdene podobe v antični Grčiji, pri Rimljanih in na Japonskem. Grški »episkyros« se je razvil v rimski »karpastum«, zelo grobo igro, podobno

ragbiju. V Južni Ameriki, pri Majih in Aztekih, je bila igra z žogo zadeva kulta, o čemer pa niso znana nobena pravila.

V srednjem veku in v začetku novega veka so bile znane »igre« v Angliji in Franciji, s ciljem tekanja in borbe za »žogo« (iz različnih materialov oblikovana krogla). Po knjigi Antonia Skaina iz časa italijanske renesanse so v Firencah ob sodelovanju vsega prebivalstva igrali »nogomet« z nekoliko manjšo in lažjo žogo. Število igralcev je bilo različno, od 20 do 40 na vsaki strani. Razdeljeni so bili v štiri linije in vsaka je imela svoje ime glede na osnovno nalogo v igri. Vratar, ki so ga posebej imenovali, je edini smel igrati z roko. Najverjetneje se je današnji nogomet razvil iz iger, igranih v tem času v Angliji, ki so se razvijale ločeno in neodvisno od tistih v Franciji in Italiji. Nogometna igra, kakršno poznamo in razumemo danes, se je oblikovala leta 1863.

V tem letu so sprejeli še danes veljavna osnovna pravila. »Nogometno združenje« se je tedaj ločilo od »trdega« ragbija, ustanovljena je bila Angleška nogometna zveza. Kljub uradno sprejetim pravilom jih nekateri še dalj časa niso upoštevali in so jih poenotili šele leta 1877.

Najvažnejše spremembe pravil igre so bile:

- zmanjšanje števila igralcev na 11 (1879),
- spremembe velikosti igrišča in prepoved igre z roko (1871),
- dovoljena igra enega igralca z roko; rojstvo vratarja (1872),
- z vstopom Anglije v FIFO so angleška pravila morale uporabljati tudi druge članice (1906),
- sprememba pravila offside – nedovoljenega položaja (1925).

Ta sprememba je odločilno vplivala na razvoj taktike. Spremenila se je prostorska razdelitev igralcev, to je bil prehod s sistema 5 igralcev v liniji na WM-sistem.

Iz Anglije se je igra prenesla na kontinent po letu 1875, in sicer najprej na Dansko, Nizozemsko, Švico, Skandinavijo, Nemčijo in drugam.

Začetki nogometa na Hrvaškem so povezani z dr. Franjem Bučarjem. Kot odličen športnik je odšel na študij v Stockholm, kjer se je med drugim seznanil z nogometom. V počitnicah leta 1893 je z nogometom seznanil svoje prijatelje v Zagrebu. Po končanem študiju leta 1895 je na dveletnem tečaju seznanil z nogometom učitelje – tečajnike.

Z nogometom v Srbiji so začeli študentje, ki so študirali v Švici. Prvi klubi so bili ustanovljeni leta 1903. V Bosni in Hercegovini so z nogometom začeli leta 1908, v Makedoniji so se z njim seznanili leta 1908, prvi klub pa so ustanovili leta 1913.

Tudi v Srednjo Evropo, Madžarsko, Avstrijo, Slovaško in Češko je nogomet prodril zelo zgodaj. V osemdesetih letih 19. stoletja so že ustanavljali nogometne klube; najprej v Pragi, na Dunaju, v Gradcu, v Budimpešti in drugod.

Leta 1904 so v Parizu ustanovili svetovno nogometno organizacijo FIFO, leta 1954 pa evropsko nogometno organizacijo UEFO.

Mednarodna nogometna organizacija je po 26 letih obstoja leta 1930 organizirala prvo svetovno prvenstvo (v Urugvaju). Mednarodni olimpijski komite je leta 1900 pripravil olimpijski turnir in UEFA leta 1968 evropsko prvenstvo za državne reprezentance. V letih 1960 in 1964 so evropske državne reprezentance tekmovala za pokal Henri Delauney (Elsner, 2006).

1.3 NOGOMET TUDI PRI NAS

Nekoliko kasneje kot pri naših sosedih je prišel nogomet tudi na slovensko ozemlje. Po eni strani iz Dunaja, glavnega mesta takratne avstro-ogrske monarhije, kamor smo po državni ureditvi takrat Slovenci spadali, po drugi pa iz Prage, s katero smo imeli izredno dobre kulturne zveze. V področju srednjih šol na Slovenskem že kmalu po letu 1900 navajajo, da so dijaki zelo radi igrali »mejni in nemški nogomet«. Kasneje se je v teh poročilih pojavil »angleški« nogomet, naprej v Mariboru leta 1906, nato pa v Ljubljani, Gorici, Celju ... Poleg dijakov so ga kmalu igrali tudi drugi mladi ljudje. Leta 1919 so dijaki vseh srednjih šol v Ljubljani ustanovili dijaški nogometni klub Hermes. Nekako ob istem času smo dobili tudi klub v Trstu in Gorici.

Velike zasluge za razvoj nogometa ima inž. Stanko Bloudek, ki je prinesel v Ljubljano prve nogometne čevlje, žogo in z dresi opremil ekipo Hermesa. Leta 1911 so kot protiutež ustanovili prvi footbalski klub Ilirija. Posebne zasluge za razvoj slovenskega nogometa je pripisati tudi Eugenu Bettetu, kasnejšemu predsedniku Ilirije.

Prvo organizacijo, ki je združevala klube v Sloveniji, smo dobili 23. aprila 1920, ko je bila ustanovljena Ljubljanska nogometna podzveza (LNP). Ob reorganizaciji športa je bila nato

29. maja 1948 ustanovljena Nogometna zveza Slovenije, ki pa je delovala v okviru NZJ s sedežem v Beogradu.

Po ustanovitvi samostojne slovenske države se je Nogometna zveza Slovenije osamosvojila in bila kot enakopravna članica 3. Julija 1992 sprejeta v FIFO, svetovno nogometno organizacijo, 17. junija 1993 pa v UEFA, evropsko nogometno organizacijo (Elsner, 2004).

1.4 PRVA SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Zgodovina Prve slovenske nogometne lige sega v leto 1991. Po osamosvojitvi Slovenije je bila pod okriljem Nogometne zveze Slovenije vzpostavljena enotna slovenska nogometna liga, v katero so bili vključeni klubi, ki so dotlej igrali v jugoslovanskih ligah. V prvi sezoni, ki se je pričela 28. avgusta 1991, je nastopalo 21 klubov. Prvi naslov prvaka v samostojni Sloveniji je osvojila SCT Olimpija. V sezoni 1992/93 se je število nastopajočih klubov znižalo na 18, naslov prvaka pa je ponovno pripadel SCT Olimpiji. Sezono zatem se je število sodelujočih ponovno zmanjšalo, tokrat na 16. Olimpija je naslov osvojila še v sezonah 1993/94 in 1994/95. V sezoni 1995/96 je bila prvič uvedena liga z desetimi klubi. Naslov je prvič osvojila HIT Gorica. Sezona 1996/97 je prinesla prvi naslov Mariboru, ki je na vrhu Prve lige kraljeval vse do sezone 2003/04. Med sezonama 1998/99 in 2004/05 je v ligi sodelovalo 12 klubov, nato pa je sledilo ponovno zmanjšanje števila sodelujočih na 10 klubov. V sezoni 2003/04 je naslov prvaka pripadel Novi Gorici, ki ga je uspešno ubranila še v naslednjih dveh sezonah. V sezoni 2006/07 so naslov prvaka prvič osvojile Domžale ter ga v naslednji sezoni uspešno ubranile. V sezoni 2008/09 se je že svojega osmega naslova veselil Maribor. V sezoni 2009/10 je naslov prvaka prvič osvojila Luka Koper (Pridobljeno s svetovnega spleta, 2010).

1.5 SLOVENSKA NOGOMETNA REPREZENTANCA

Slovenija je odigrala prvo mednarodno tekmo leta 1992 v Talinu proti Estoniji. Po nizu prijateljskih tekem v prvih letih in neuspešnih kvalifikacijah za EP 1996 in SP 1998 je leta 1998 mesto selektorja prevzel Srečko Katanec, ki je v naslednjih štirih letih bistveno zaznamoval slovenski nogomet in vodil reprezentanco na dveh zaključnih turnirjih. Uvrstili so se na EP 2000 in SP 2002.

Leta 2002 se je za slovensko reprezentanco začelo obdobje neuspehov. Pod vodstvom Bojana Prašnikarja je Slovenija dosegla dodatne kvalifikacije za nastop na EP 2004, vendar izgubila proti Hrvaški. Prašnikarjev naslednik je postal Branko Oblak, ki ga je zaradi slabih rezultatov v kvalifikacijah za SP 2006 zamenjal sedanji selektor Matjaž Kek. V tistih kvalifikacijah je Slovenija zasedla šesto mesto, veliki uspeh Keka in njegovih varovancev pa je sledil v naslednjih kvalifikacijah, in sicer za Svetovno prvenstvo 2010, ko je Slovenija v skupini 3 zasedla končno drugo mesto in se je uspela uvrstiti v dodatne kvalifikacije, kjer je premagala Rusijo in se uspela še drugič uvrstiti v glavni del svetovnega prvenstva. Na prvenstvu je v skupini C osvojila tretje mesto s štirimi osvojenimi točkami in končala na skupnem 18. mestu. Na novi Fifini lestvici, objavljeni po koncu prvenstva, je bila Slovenija na rekordnem 19. mestu (prej 23. mesto). Isto mesto je obdržala tudi v avgustu in septembru, 20. oktobra pa se je povzpela na 15. mesto in tako postavila nov mejnik v zgodovini slovenske nogometne reprezentance (Pridobljeno s svetovnega spleta, 2010).

2 PREDMET IN PROBLEM

Predmet naloge sega v analizo modela igre v 1. slovenske nogometne ligi v času napadanja po odvzeti žogi nasprotniku, ki je zelo obsežen in z vidika skupne taktike zelo pomemben. Napad je namreč tisti, ki prinaša zadetke in s tem morebitni končni uspeh. Fazo napada sestavljajo tri podfaze: prehod iz obrambe v napad, priprava napad in zaključek napada. V diplomski se bomo osredotočili predvsem na fazo napada – prehod iz obrambe v napad po odvzeti žogi nasprotniku in še naslednjih pet podaj.

Odvzeta žoga nasprotniku ali njegov neuspešno zaključen napad je znak za začetek napada branečega se moštva. Ker so moštva vedno bolj organizirana v obeh fazah igre, so prehodi iz obrambe v napad vedno težji in posledično velikokrat tudi neuspešni. V diplomski nalogi bomo preučevali načine in mesto odzemanja žoge ter ob prehodu iz obrambe v napad še smer prve podaje po odvzeti žogi. Osredotočili se bomo tudi na naslednjih pet podaj.

Problem naloge pa je vezan na analizo igre v času prehoda iz obrambe v napad v 1. SNL v sezoni 2009/2010. Iz desetih naključno izbranih tekem, bomo analizirali vsako moštvo posebej. Problem naloge se nanaša tudi na metodiko učenja igre v času prehoda iz obrambe v napad. V ta namen bodo izbrane ustrezne vaje situacijsko dinamične tehnike, igralne situacije in igralne oblike.

2.1 SODOBNI MODEL IN SODOBNA NOGOMETNA IGRA

Nogometno igro sedanjosti lahko označimo za dinamično in visoko organizirano, toda tudi kot igro, ki omogoča svobodo in ustvarjalnost igralca.

Najpomembnejša značilnost nogometne igre je medsebojno skupno delo – komunikacija vseh igralcev. Zato je prepoznavanje najrazličnejših igralnih situacij igralcev nujno, saj je to prepoznavanje temeljni pogoj za ustrezno motorično dejavnost (Elsner, 2004).

Skupno delo igralcev se kaže v vzpostavitvi in izvedbi povezave v igri med dvema ali več igralci. Ta komunikacija med igralci je lahko popolna, delno uspešna ali pa je neuspešna.

Pri skupni igri je najpomembnejši igralec, ki ima žogo. Vsi drugi soigralci mu pomagajo s svojo motorično aktivnostjo – odkrivanjem. Čim večja je aktivnost igralcev, s katerimi bi

igralca z žogo lahko vzpostavil komunikacijo, tem lažja bo odločitev tega igralca za najboljšo možno vzpostavitev komunikacije (Elsner 2006).

Najpomembnejša značilnost sodobnega modela je sodelovanje med igralci, pri tem pa gre za osnovno opredelitev, kako medsebojno sodelovati v obeh fazah igre (Verdenik, 2005).

Sodobni model igre je način igre, ki ga reprezentirajo najuspešnejša nogometna moštva v Evropi in svetu. Je način medsebojnega sodelovanja med igralci v obeh fazah igre. V okviru tega sodelovanja med igralci obstajajo določene zakonitosti, ki so posledica razvoja nogometne igre. Danes govorimo o enotnem sodobnem modelu nogometne igre, saj med najkakovostnejšimi moštvi v svetu v načinu igre ni več toliko razlik kot v preteklosti.

V zdajšnjem modelu igre moramo tako vse bolj upoštevati čas in prostor. Zaradi vse boljše organizacije, telesne pripravljenosti in večje pozitivne agresivnosti igralcev je časa za počasno igro vse manj. To ne velja le za igro v fazi napada, ampak tudi za obrambo. Zato mora biti igra tekoča, brez nepotrebne zaustavljanja žoge. Ta igra zahteva obvladovanje žoge v hitrem gibanju. Dejavnik čas je torej sestavljen iz hitrosti gibanja igralca brez žoge in hitrosti pri obvladovanju žoge ter reševanju igralnih situacij.

Dejavnik prostor zahteva v prvi vrsti pravočasno izkoriščanje nastalega praznega dela igrišča glede na igro nasprotnika, kar omogoča spreminjanje igralnih položajev igralcev v vzdolžni in prečni smeri. Tako kot časa je tudi prostora za igro vedno manj. Stisnjena formacija branečega se moštva, zlasti ko je igra počasna, ne omogoča uspešnega zaključevanja napada.

Danes je tako uspešnejši tisti model igre, pri katerem so akcije hitre (od odvzema žoge do zaključka 1–10 sekund), usmerjene neposredno proti vratom, s čim manjšim številom dotikov žoge, akcije se izvedejo iz dobro organizirane obrambe, na lastni polovici, in se končajo s hitrim protinapadom, v katerem sodeluje več igralcev in ne le posameznik. Pri tem seveda prehodi iz napada v obrambo in morda ponovno v hiter napad ne dovoljujejo menjave ritma in odmorov, temveč zahtevajo kontinuirano igro.

V sedanji fazi razvoja nogometne igre, vsekakor pa tudi vsaj v bližnji prihodnosti, se model sodobne igre verjetno ne bo bistveno spremenil. Razporeditev igralcev, cone delovanja in linije gibanja, če to predstavimo shematsko v tako imenovani sistem igre, variirajo trenutno v razporeditvi igralcev: 1 – 4 – 4 – 2, 1 – 3 – 4 – 3, 1 – 4 – 3 – 3, 1 – 4 – 5 – 1.

Vse razporeditve v osnovni obliki kažejo, da so v igri poleg univerzalnih igralcev potrebni tudi specialisti. Poleg vratarja, enega ali dveh napadalcev, potrebujemo še vsaj dva srednja branilca lahko tudi libera, medtem ko na ostalih mestih model igre zahteva univerzalne igralce. Ne glede na shemo razporeditve igralcev pa so v fazi napada in obrambe osnovna načela organizacije igre enaka (Elsner, 2004).

2.2 TAKTIKA NOGOMETNE IGRE

Taktika rešuje naloge v določenem tekmovanju, še bolj pa v okviru določene tekme ali celo dela tekme. Taktika je načrtni način igre, ki se prilagaja najrazličnejšim pogojem, s ciljem doseganja najboljših rezultatov. Na taktiko vpliva dobra kondicijska, tehnična in taktična sposobnost lastnih in nasprotnih igralcev, vrsta, pomen in kraj igranja tekme ter tekmovalne in vremenske razmere. Taktiko določimo za celotno moštvo (moštvena), za del moštva (skupinska), za posameznike (posamična) ter tudi za vratarje.

Glede na različnost taktike in nalog v obdobju napada in obrambe delimo taktiko na taktiko v napadu in taktiko v obrambi (Elsner, 2004).

2.3 FAZE IGRE

2.3.1 FAZA OBRAMBE

Faza igre v obrambi je obdobje v igri, ko moštvo z različnim oblikovanjem komunikacijske mreže z različno dejavnostjo (presing, počasno, hitro vračanje na lastno polovico igrišča, tesno pokrivanje, pokrivanje mož na moža, pokrivanje prostora, »lovljenje« nasprotnika v nedovoljeni položaj ...) na različnih delih igrišča prehaja iz napada v obrambo, preprečuje pripravo in zaključek napada (Elsner, 2004).

Za uspešno igro je nujno igrati v smeri naprej, ko je to mogoče, še posebej v trenutku odvzete žoge nasprotniku, ko se le-ta še ni preusmeril v fazo branjenja (Verdenik 2010).

Taktika igre v obrambi je v odvisnosti od sistema igre doživljala velike spremembe. Ne glede na spremembe pa je temelj vsake obrambe obvladanje igralnih enot taktike v obrambi in

nekaterih načel skupne obrambe. Brez osnovnega znanja o postavljanju – pokrivanju igralcev, odvzemanju in izbijanju žoge ni mogoče medsebojno usklajeno delovanje.

Sestavne enote oziroma tehnično taktične prvine v fazi obrambe so:

- pokrivanje igralca,
- odvzemanje žoge,
- izbijanje žoge.

Izvedba sestavnih enot je v osnovi odvisna od specifičnih nogometnih motoričnih sposobnosti, vzdržljivosti, tehnike in taktike. Specifična nogometna motorična sposobnost je najgospodarnejša in najumnejša, smotrna in preudarna izvedba specifičnih motoričnih nalog brez in z žogo v različnih igralnih situaciji (Elsner, 2004).

2.3.1.1 Pokrivanje

Pokrivanje je gibanje igralca s ciljem, da nasprotnemu igralcu preprečimo sprejemanja žoge in posamičen prodor. S pokrivanjem in zapiranjem prostora zaustavljamo in preprečujemo nasprotnikove akcije. Pokrivamo torej igralca in prostor. Pokrivanje je dvojno: dosledno in nedosledno.

Pri doslednem pokrivanju je igralec tesno ob nasprotniku, ne dopušča mu nikakršnega sodelovanja v igri. Takšno pokrivanje uporabljamo v zaključku napada in je osnova za igro človek na človeka.

Pri nedoslednem pokrivanju se igralec postavlja v večji razdalji od nasprotnika in mu zapira prodiranje proti vratom.

Osnovne zakonitosti pokrivanja so: – igralca, ki ima žogo ali je v njeni bližini, je treba pokriti dosledno, druge nedosledno; – dosledno moramo pokriti igralca, ki lahko neposredno ogroža vrata; – pokrivanje mora biti pravočasno.

Pokrivanje je odvisno od sposobnosti igralca, neposrednega nasprotnega igralca, drugih nasprotnih igralcev in od sposobnosti soigralcev (hitrost, tehnika) (Elsner, 2004).

2.3.1.2 Odvzemanje žoge

Odvzemanje žoge je tehnično taktična prvina oz. obrambno sredstvo vseh igralcev moštva in ne le obrambnih igralcev. Cilj je prekiniti nasprotnikovo akcijo in šele nato odvzeto žogo podati soigralcu. Tehnika obravnava obliko gibanja, najvažnejša taktična zahteva pa je način in trenutek odvzemanja (Elsner, 2004).

Žogo lahko odvzamemo neposredno, preden jo je dobil nasprotnik (prestrezanje), v trenutku, ko jo nasprotnik sprejema, in ko jo nasprotnik že ima. Odvzemanje je odvisno tudi od položajev soigralcev glede na nasprotne igralce (odvzamemo šele, ko je nasprotnik pokrit), od dela igrišča, na katerem žogo odvzamemo, in od gibanja nasprotnika (Elsner, 2004).

Vsako odvzemanje more biti opravljeno hitro in odločno. Pri odvzemanju, ko ima nasprotnik žogo, pa ga skušamo z varljivim gibanjem zмести in oslabiti njegov nadzor nad žogo. To nam omogoča lažje odvzemanje. Največja napaka pri odvzemanju je, če se igralec brezglavo zaleti v nasprotnika. Napad mora biti previden, nasprotnika moramo umiriti in njegovo gibanje »umrtviti« (Elsner, 2004).

2.3.1.2.1 Vrste odvzemanja žoge

Odvzemanje je odvisno od tega, kako je postavljen nasprotnik glede na žogo. V skladu s tem odvzamemo žogo nasprotniku od spredaj, od zadaj in od strani. Po izvedbi delimo odvzemanje na:

- **osnovno odvzemanje:** postavitev je pred nasprotnikom. Žogo odvzamemo z notranjim delom stopala. Teža telesa je na stojni nogi, koleno pa pokrčeno. Prsti stopala so obrnjeni naprej. Stopalo postavimo na tla pred žogo. Noga, s katero odvzamemo žogo, je v položaju kot udarec z notranjim delom stopala. Vsi sklepi so čvrsti, telo nagnjeno naprej, z rokami pa lovimo ravnotežje;
- **z odrivanjem:** ta vrsta odvzemanja je odvisna od pravil igre. Dovoljeno je le odrivanje z ramenom, in sicer takrat, ko oba igralca stojita na zunanji nogi. Ta mora biti v kolenu pokrčena zaradi ravnotežja. Roka ob strani nasprotnika mora biti ob telesu;
- **s podrsavanjem:** to je ena najtežjih prvin tehnike. S padcem pod noge poizkuša igralec žogo le odbiti. Izvedba tehnike je zelo težka;

- **s prestrezanjem:** bistvo tega načina odvzemanja je, da je obrambni igralec hitreje pri žogi kot napadalec, kateremu je soigralec žogo podal – spremljanje igre (Elsner, 2004).

2.3.1.3 Izbijanje žoge

Izbijanje žoge uporabljamo, kadar je ne moremo odvzeti, zaustaviti ali zadržati. Žogo po možnosti izbijamo proti soigralcem. Izbijamo jo pred nasprotnikom po hitrem startnem izteku, s hitrim izkorakom, s podrsavanjem ter v skoku z glavo in nogami (Elsner, 2004).

2.3.2 FAZA NAPADA

Faza igre v napadu je obdobje v igri, ko moštvo z različnimi oblikovanjem komunikacijske mreže z različno dejavnostjo na različnih delih igrišča prehaja iz obrambe v napad, pripravlja in zaključuje napad (Elsner, 2004).

2.3.2.1 Prehod iz obrambe v napad in faza napada

Odvzeta žoga nasprotniku ali njegov neuspešen zaključek (gol, avt, prosti strel, vratar ujame žogo) omogoči že prehod v napad do takrat branečega se moštva. Ne glede na obliko prekinitve nasprotnikovega napada je prehod v napad odvisen od položajev nasprotnih igralcev, od prostora, kjer je bil napada prekinjen, in od oblike branjenja nasprotnika. S prehodom v napad poizkušamo vedno naprej doseči številčno premoč nad nasprotnikom. To dosežemo s hitrimi podajami predvsem takrat, če se nasprotnik počasi vrača v obrambo ali če poizkuša z igro »človek na človeka« na širšem prostoru preprečiti napad. Kadar se nasprotnik hitro vrača v obrambo in ne dopušča presenečenja, preidemo v napad z vrsto medsebojnih bočnih in diagonalnih podaj (Elsner, 2004).

Cilj igre je premagati nasprotnika, doseči več zadetkov. To je mogoče na razne načine, ob različni razporeditvi igralcev na igrišču, ob kontinuiranem napadanju s pritiskom (pressing) na nasprotnika ali z obrambnim slogom igre s hitrimi nasprotnimi napadi in podobnim (Elsner, 2004).

2.3.2.2 Priprava zaključka napada

Zaključek napada je treba pripraviti, saj je nespametno napad zaključiti z udarcem na vrata z večje razdalje ali iz neustreznega položaja na igrišču. Vsak napad na nasprotna vrata mora biti organiziran tako, da se igralci z medsebojnim delovanjem dovolj približajo vratom in ustvarijo priložnost za zaključek akcije, udarec na vrata. V tem delu je nujno dosledno spoštovati načelo širine napada; vtekanje igralcev s krilnih položajev praviloma ni dovoljeno, ker se sicer duši gibanje igralcev v sredini, morebitne razpoke v obrambi pa obrambni igralci z gibanjem v sredino zamašijo (Elsner, 2004).

2.3.2.2.1 Protinapad

Je najhitrejši in najučinkovitejši način napada. Tu med začetkom in zaključkom napada ni vmesnih podaj. Začne se s svoje polovice igrišča, navadno celo iz obrambne cone. V napad se podaja v diagonalni smeri ali v globino, glede na položaj soigralcev in nasprotnih igralcev. Za uspešen protinapad je zelo pomemben močan udarec igralca, ki podaja žogo. Napadalci, ki sodelujejo v napadu, morajo biti zelo hitri, da jih nasprotnik, če je bila žoga podana za njegov hrbet, pred zaključkom napada ponovno ne dohiti. Še važnejša je hitrost napadalcev v protinapadu, če mora napadalec na večjem prostoru prevarati ali prehiteti nasprotna igralca. Njegova velika vrednost je že v tem, da se z njim doseže številčna premoč in s tem olajša zaključek napada (Elsner, 2004).

2.3.2.2.2 Kontinuirani napad

Je oblika skupnega napada s pričetkom prehoda iz obrambe v napad. Ta način napada se uporablja, predvsem takrat, ko se nasprotnik hitro vrača cono branjenja in se tu zapira. Pri graditvi tega napada podajamo žoge na srednje, dolge in kratke razdalje, smer podajanja pa se pogosto spreminja. Igralci z menjavanjem mest praznijo prostor za vtekanje soigralcev in z ustreznimi kombinacijami poizkušajo presenetiti nasprotnika (Elsner, 2004).

2.3.2.2.3 Načelo globine

Napad na kratkem in ozkem prostoru je navadno neuspešen. Uspe le, če je izredno hiter, nenaden, če ga izvedejo igralci izjemnih odlik. Nasprotno je napad na velikem prostoru mnogo lažje prebiti. Povezava med obrambnimi igralci je slabša, zato so razpoke večje. Zagotovitev velikega prostora za napad in s tem olajšanje napada zahtevata hitro vračanje

napadalcev med branjenjem na lastno polovico igrišča. Hkrati se z vračanjem izvleče tudi nasprotnik vsaj do polovice igrišča in nastane prostor za globinsko podajo.

Podaje v globino so veliko nevarnejše kot podaje v širino, saj omogočajo napadalni ekipi hitro in neposredno ogrožanje nasprotnikovih vrat, zato morajo braneče se ekipe podaje v globino preprečevati (Elsner, 2004).

2.3.2.2.4 Načelo širine

Zahteva maksimalno izkoriščanje širine igrišča. »Širok« napad prek krilnih položajev do zaključka napada mnogo uspešneje izkorišča razpoke v obrambi. Tak napad omogoča tudi najrazličnejšo menjavo mest v sredini in na nasprotnem krilnem položaju ter možnost za nenadno vključevanje igralcev zvezne in obrabne linije v napad (Elsner, 2004).

2.3.2.3 Zaključek napada

To je del igre, ko le-ta doseže vrhunec svoj cilj. Napad zaključuje posameznik z udarcem na vrata. To opravi iz neposredne bližine, iz srednje ali večje oddaljenosti od vrat, z udarcem z glavo ali nogo. Zaključek napada je odvisen od oblike priprave zaključka napada, od postavitve in gibanja nasprotnih igralcev ter še posebej od vratarja in poprejšnjega gibanja strelca. Tipični zaključki so čisti in effe udarci v daljši ali bližji kot vrat po zemlji ali zraku, lobanje in varanje vratarja, udarec ob vratarjevi nogi itd. (Elsner, 2004).

2.4 ANALIZA NOGOMETNE IGRE

Slovar slovenskega knjižnega jezika (Bajec, 1995) analizo nečesa označi kot »ugotavljanje sestavnih delov česa, razčlenjevanje«. Torej pri analizi nogometne igre ugotavljamo in zbiramo določene pomembne podatke o igralcih in moštvu oziroma njihovem stanju.

Z vidika izvajanja analize igre je ta lahko subjektivna ali objektivna. Subjektivna je takrat, kadar strokovnjak z določenega področja (trener, psiholog, kineziolog ali zbiralec statističnih podatkov) samo na osnovi opazovanja igralcev ali moštev da določeno mnenje oziroma oceno o zgradbi igre določenega moštva. Pri objektivnem analiziranju pridobivamo določene informacije s pomočjo beleženja vnaprej določenih statističnih podatkov oziroma spremenljivk, njihovo obdelavo in analizo. Zaželeno je, da se uporabljajo preverjeni in metodološko ustrezni načini tako zbiranja podatkov kot njihova obdelava in analiza.

Sodoben šport zahteva v čim večji meri objektivno analiziranje nogometne igre kot take, saj se tako objektivno spozna zgradba igre in njene razvojne tendence, in se lahko s pomočjo teh informacij učinkovito vpliva na njeno izboljšanje preko procesov učenja in treniranja.

V začetku je bil razvoj igre pogojen z izboljšanjem tehničnih sposobnosti, kasneje taktične informiranosti in nato še z izboljšanjem kondicijskih sposobnosti. Nogometna igra sedanjosti pa je predvsem dinamična, pogojena s skupnim sodelovanjem vseh igralcev. Omogoča svobodo in ustvarjalnost posameznih igralcev, vendar v podrejeni organizirani kolektivni igri. Pri posameznih moštvih je zato možno opaziti različne vrste določenih strukturnih situacij v napadu in v obrambi, ki se nenehno ponavljajo in so seveda pogojene s sposobnostmi, lastnostmi in znanjem igralcev (Kopasić, 2008).

2.4.1 DOSEDANJE RAZISKAVE IN NEKATERI REZULTATI ANALIZE NOGOMETNE IGRE

V Sloveniji je bilo, predvsem po zaslugi študentov Fakultete za šport in nogometnih trenerjev, na področju analize nogometne igre narejenih relativno veliko raziskovalnih del, njihovo število pa v zadnjem času še narašča.

Študentje pa s pomočjo video analize najboljših klubskih in reprezentančnih moštev pridobijo tipične in atipične sestavne situacije, sestavijo vaje, ki so lahko v pomoč skozi proces treninga trenerjem za izboljšanje igre njihovih moštev.

V nadaljnjem besedilu so navedena nekatera dela slovenskih raziskovalcev s področja analize nogometne igre. Navedli smo dela, ki imajo vsaj kakšno skupno točko tej nalogi, torej faza napada, prehod iz obrambe v napad ali odvzemanje žoge. Raziskave, podobne pričujoči nalogi, nismo nikjer zasledili. Navedeno je tudi tuje delo, ki se nanaša na vzroke izgubljenih žog. Tako imamo tudi pri nas kakovostne raziskave, ki omogočajo, da se učimo in približujemo najboljšim.

Kliscejka (1966): Zanimali so ga vzroki za izgubljanje žog. Opazoval je načine igre ter značilnosti najboljših ekip na svetovnem prvenstvu leta 1966 v Angliji. Poleg tega je opazoval tudi zaključek napada, kjer ga je predvsem zanimal udarec na vrata. Raziskavo je ponovil pri ekipah prve poljske lige (povzeto po Rozina, 2000).

Slakonja (1980): Analiziral je igro Olimpije v spomladanskem delu prvenstva. Zanimalo ga je, v čem se razlikujejo v TE-TA elementih uspešne ekipe 1. SNL v primerjavi z manj

uspešnimi. Pričakoval je, da se bodo razlike pokazale v vseh TE-TA elementih, a je raziskava pokazala, da se razlikujejo le v nekaterih elementih.

Smonkar (1996): Ugotavljal je kvantitativne razlike v fazi napada med moštvi 1. SNL. V zaključku je prišel do dejstva, da moštva v 1. SNL igrajo v prepočasnem tempu.

Lorger (1997): Ugotavljal je kvantitativne razlike med 1. SNL in nogometno reprezentanco. Iskal je razlike v TE-TA elementih. Raziskava je pokazala, da moštva v 1. SNL precej pogosteje uporabljajo protinapad kot reprezentanca Slovenije; ta pogosteje napada s kontinuiranimi hitrimi napadi kakor moštva v 1. SNL. Reprezentanca je bila v napadu sposobna večkrat podati žogo in jo imeti tudi dalj časa v svoji posesti v primerjavi z moštvi 1. SNL. Tako eni kot drugi so največ žog izgubili zaradi netočne podaje in izgubljenih dvobojev z nogo. Prav tako ni bilo razlik pri prehodu v napad prek vratarja, saj so oboji največkrat prešli v napad z degažiranjem vratarja. Reprezentanca je več streljala na vrata v 16-metrskem prostoru kot moštva 1. SNL; tudi natančnejša je bila pri udarcih na vrata.

Rozina (2000): Analiziral je igro nogometnega kluba Maribor Teatanic v fazi napada v Ligi prvakov in prišel do ugotovitve, da je Maribor praktično v vseh elementih napada slabši od nasprotnikov.

Kopasić (2008): Ugotavljal je značilnosti modela igre v fazi napada nogometnega kluba FC Barcelona, zmagovalca Lige prvakov, ter primerjal izvedbo TE-TA elementov nogometne igre v napadu med nogometnim klubom FC Barcelona in nasprotnimi moštvi. Ugotovil je, da je imel klub FC Barcelona več žogo v svoji posestvi kot nasprotna moštva, da je povprečno izvedel največ kontinuiranih napadov, da je večkrat streljal na vrata kot nasprotna moštva, da si je največ priložnosti ustvaril po podaji v globino, da je največ zadetkov dosegel po podaji v globino, da je do zadetkov prihajal na kontinuiran način z daljšimi napadi in večjim številom podaj kot nasprotna moštva, da je osvojil povprečno več dvobojev in izvedel manj prekrškov kot nasprotna moštva, da je v napad prehajal preko vratarja tako z dolgo kot s kratko podajo vratarja in da se je manj odločal za prehod v napad prek vratarja z dolgo podajo z nogo kot nasprotna moštva.

Kajtzovič (2009): Analiziral je igro najboljših evropskih moštev v fazi napada pri prehodu iz obrambe v napad po odvzeti žogi na nasprotni polovici igrišča ter pripravo in zaključek napada skozi sredino. Ugotovil je, da je prehod iz obrambe v napad skozi sredino po odvzeti žogi na nasprotnikovi polovici v današnjem trendu nogometne igre pomemben, a obenem

zahteven taktični element, ki ga igralci redkokdaj izkoristijo. Ugotovil je tudi, da so najboljše evropske ekipe dobro organizirane v fazi obrambe in da prostor na sredini igrišča zgostijo ter tako otežujejo pripravo in zaključek napada, ki po sredini predstavlja največjo nevarnost za zadetke.

Čakš (2010): Ugotavljal je strukturo igre pri pripravi in zaključku napada po krilnem položaju moštev 1. slovenske nogometne lige. Ugotovil je, da se pojavljajo razlike v pogostosti pojavljanja določenih tipov sestavnih situacij na krilnem položaju v igri moštev 1. SNL. Nekatera moštva so pripravo in zaključek napada po krilnem položaju izvajala večkrat kot druga. Razlika je tudi v pogostosti pojavljanja priprave in zaključka napada po krilnem položaju glede na kraj igrane tekme ter glede na položaj na prvenstveni lestvici.

Ugotovitve raziskav nogometne igre skozi zgodovino se spreminjajo vzporedno z njenim razvojem. Zato bi ob vseh teh raziskovalnih delih želeli opozoriti še na moderni tok športa s podrobno statistiko, ki tudi v nogometu postaja vsak dan bolj pomembna. Razvijanje igralcev k vedno večji tehnični, taktični in telesni dovršenosti povzroča, da so dognanja izpred dvajsetih in več let le nostalgični spomin in praktično neuporabna dognanja pri sodobnem modelu nogometne igre.

Spodaj so predstavljeni še nekateri rezultati iz analize nogometne igre:

- Moštvo, ki osvoji več dvobojev je tudi rezultatsko uspešnejše.
- Moštvo, ki mu uspe več natančnih dolgih podaj, je rezultatsko uspešnejše.
- Odstotkovno je doseženih največ zadetkov iz protinapadov v primerjavi s kontinuiranimi napadi.
- Pogostost udarcev na vrata ni zagotovilo za uspeh, ampak je pomembnejša ustreznost situacije, iz katere sledi udarec na vrata.
- Napadalci dosegajo odstotkovno največ zadetkov.
- Večina zadetkov je doseženih po udarcu znotraj kazenskega prostora.
- Večina zadetkov je doseženih z enim dotikom žoge s strani igralca.
- Odstotkovni pokazatelj posesti žoge kaže na določen način igre, vendar ne vpliva odločujoče na rezultat.
- Odstotkovno je največ zadetkov doseženih iz akcij, ki trajajo 0–7 sekund.
- Ena tretjina zadetkov je doseženih z udarcem z glavo po prehodni podaji iz krilnega položaja.

- Moštvo, ki me igro napravi največ prekrškov, največkrat ni rezultatsko uspešno.
- Največ zadetkov je doseženih po odvzeti žogi na polovici igrišča ali v polju nasprotnika.
- Večina najhitrejših tekov je vezanih na kratke razdalje (povprečno na tekmi opravi igravec med 77–87 kratkih sprintov od 0–5 metrov).
- Okrog tretjina zadetkov je doseženih iz prekinitev.
- Opazen je porast doseganja zadetkov skozi sredino.
- Protiorožje za zgoščen prostor so: kombinatorna igra, individualne akcije, podaje v prazen prostor izza hrbta nasprotni obrambi, hitri prenosi igre iz ene na drugo stran in igra po krilnih položajih (Elsner, 2004 in Verdenik, 2005).

2.5 METODIKA UČENJA IGRE

V nogometu je v različnih fazah vadbenega procesa poznanih več različnih učnih metod. Pri učnih metodah gre za izbiro načina posredovanja vadbenih vsebin. Od učinka, ki ga želimo z vadbo doseči, razvojne stopnje nogometašev, s katerimi delamo, in njihovega predznanja pa je odvisno, za katero učno metodo se bomo odločili.

2.5.1 SITUACIJSKA METODA

Pomeni uporabo igralnih situacij, ki so vezane na igralna mesta v okviru sistema. Izvaja se brez nasprotnikov, ki jih predstavljajo ovire v obliki figur na igrišču. Situacijska metoda se uporablja pri učenju tipičnih in atipičnih igralnih situacij v vseh fazah igre. Osnovni namen te metode je taktična informiranost nogometaša. Stopnja znanja tehnično-taktičnih prvin mora biti zelo visoka, da omogoča izpopolnjevanje teh prvin v oteženih in olajšanih okoliščinah. Težavnost teh okoliščin pa moramo prilagajati sposobnostim vadečih in namenu vadbe. Trener z izbiro vaj v procesu treninga ponuja rešitve za igro – ideje prilagojene kakovosti in zakonitostim sodobne igre (prehod iz obrambe v napad, priprava in zaključka napada) (Verdenik, 2005 in 2010).

Igralne situacije: v vsaki fazi oziroma podfazi igre, klub temu da težimo k svobodni ustvarjalni igri, organiziranosti delovanja moštva ne smemo zanemarjati. Zato je treba za vsako fazo igre oblikovati ustrezne igralne situacije, predvideti njihovo reševanje z medsebojnim sodelovanjem igralcev. Igralne situacije, ki se na tekmah večkrat ponavljajo, imenujemo osnovne tipične igralne situacije, ki so vidne v vsaki podfazi igre.

Tem nasprotne so atipične igralne situacije, ki jih igralci oblikujejo z improvizacijo. Rešitve so nepredvidljive, vedno drugačne, izpelje pa jih posameznik pa tudi igralci z medsebojnim sodelovanjem.

K osnovnim tipičnim situacijam prištevamo tudi tiste, ki so vezane na prekinitve igre; to so metanje avta, prosti in kazenski strel, udarec od vrat in sodniška žoga.

Tipične igralne situacije so tesno povezane s sistemom in taktiko igre. Čim večje je njihovo število, bolj raznovrstna in organizirana je igra moštva. To seveda ne pomeni, da igra s protinapadov, kjer pripravo zaključka napada celo preskočimo ali jo poenostavimo, ni ustrezna. Nasprotno, lahko je celo učinkovitejša. Enostavne, toda učinkovite tipične igralne situacije, ki jih posamezni igralci le v malenkostih spreminjajo, kažejo celo na višjo stopnjo nepredvidljivosti in ustvarjalnosti. Igra z manjšim številom tipičnih situacij je omejena, manj kakovostna, slabše organizirana. Tega ne more nadoknaditi niti ustvarjalnost posameznikov (Elsner, 2004).

2.5.2 METODA IGRE

Je vodilna metoda pri učenju in vadbi nogometnih vsebin. Pomeni najkrajšo in tudi najučinkovitejšo pot do igre. V igralnih oblikah, ki so podobne nogometni, vendar niso še nogometna igra, učimo in predvsem izpopolnjujemo nogometno igro.

Ta naloga vadečim prinaša večje veselje do vadbe, večjo motiviranost, sproščenost, dovolj je individualizacije, večja je raznovrstnost reševanja igralnih situacij. S to metodo razvijamo igro (uigravanje), specialno vzdržljivost, tehniko, agresivnost itd. Metoda ima tudi svoje slabosti: avtomatizacija napačnega izvajanja gibanja, prevelika individualnost, napačno oblikovanje medsebojne komunikacije v igri (Verdenik, 2005).

Igralne oblike: dinamična in tekoča igra je eden izmed najpomembnejših ciljev v nogometu. Posebno pomembno za doseganje tega cilja je kolektivno učenje igralcev, ki temelji na disciplini v igri in nekaterih psihičnih kakovostih (koncentracija, inteligenca itd.). Osnova dinamične in tekoče igre, mnogokrat na zgoščenem in majhnem prostoru, pa so prav gotovo nogometne motorične sposobnosti.

Med najpomembnejšimi organizacijskimi metodami za razvoj takšne igre in nogometnih motoričnih sposobnosti so igralne oblike. To so različne oblike iger – zelo podobne ali skoraj

identične pravi igri. Vsebujejo praviloma vse strukturne enote igre v obrambi in napadu, sočasno pa razvijajo vse prvine nogometnih motoričnih sposobnosti. Na področju tehnike razvijajo različne vrste udarcev, sprejemanje (zaustavljanje) žoge, vodenje žoge, varanje igralcev; na področju elementarne taktike odkrivanje in pokrivanje, prevzemanje žoge, podajanje žoge, odzemanje žoge; na področju osnovnih motoričnih in funkcionalnih sposobnosti pa vse najpomembnejše motorične sposobnosti, kot so: moč, hitrost, koordinacija, ravnotežje in vzdržljivost.

Prednost igralnih oblik je tudi v tem, da jih je mogoče prirejati in jim spreminjati naloge glede na cilj. Uporabne so za vse kategorije igralcev, zahtevajo malo žog in drugih rekvizitov, majhno igralno površino in so zato uporabne tudi v zaprtih prostorih. Prizadevnost igralcev je zaradi motiviranosti, ki jo vzbuja igra, zelo velika. Igralne oblike, ki so povezane s streljanjem na vrata, dajejo igralnim oblikam še posebno vrednost. Biti pa morajo po obliki oziroma zahtevnosti izvedbe prilagojene ne le starostni stopnji, ampak tudi sposobnostim igralcev (Elsner, 1984).

Poleg zgoraj omenjenih metod poznamo še druge, v smislu ustvarjanja same igre, nekoliko manj pomembne, so pa zelo pomembne pri prvih korakih nogometnega učenja.

2.5.3 SINTETIČNA METODA

Se uporablja pri učenju posameznih nogometnih motoričnih sposobnosti v celoti, pa tudi takrat, ko se učimo povezav med posameznimi prvinami nogometne igre. Začnemo vedno s to metodo, da vadeči takoj dobijo celostno predstavo o gibanju

2.5.4 ANALITIČNA METODA

Je ena najelementarnejših in najstarejših metod učenja. Omogoča nam podrobno in pravilno učenje posameznega tehnično-taktičnega elementa. Pri analitični metodi gibalno celoto razdelimo na posamezne strukturne enote in vadeče seznanimo z bistvenimi deli posamezne prvine, šele nato vadimo celotno gibalno strukturo. Zaradi velike gostote ponavljanj postane za vadeče dolgočasna in ni motivirajoča, ker je vadba posameznih prvin daleč od končnega cilja, to je igre. V današnjem času je prav zaradi tega ta metoda precej izgubila na veljavi, vendar jo še vedno uporabljamo:

- kadar želimo odpraviti napake, ki onemogočajo napredek in se pojavljajo pri izvedbi določenih gibanj,
- pri učenju zapletenih tehnično-taktičnih prvin, kjer vadeči niso sposobni aktivnosti izvesti v celoti,
- pri učenju nevarnih strukturnih enot, kjer je pri nepravilni izvedbi večja možnost poškodb (povzeto po Kajtazovič, 2009).

2.5.5 KOMBINIRANA METODA

Je tista, ko učimo strukturne enote in razvijamo specifične nogometne motorične sposobnosti izmenično z različnimi metodami. Najpogostejša je povezava sintetično-analitične metode in metode igre z analitično metodo pri osnovni vadbi ter sintetične metode z metodo igre pri kakovostnejši vadbi. Prednost kombiniranih metod je v večji zanimivosti vadbe, kakovostnejši izvedbi strukturnih enot, različni intenzivnosti, gostoti vadbe in podobno (Elsner, 1984).

2.5.6 TEKMOVALNA METODA

Služi preverjanju tekmovalne pripravljenosti igralcev oziroma se uporablja za preverjanje na treningu pridobljenih motoričnih sposobnosti in taktičnih znanj v tekmovalnih pogojih. Na uradnih in neuradnih tekmah se pojavljajo dobre in slabe strani tehnično-taktične pripravljenosti posameznikov in celotnega moštva, ki jih lahko v procesu treninga s pomočjo vseh naštetih učnih metod odpravljamo (Šibila, 1999).

3 CILJI NALOGE

Glede na predmet in problem sta v diplomski nalogi zadana sledeča cilja:

1. Analizirati igro moštev 1. SNL v času prehoda iz obrambe v napad in v ta namen predstaviti najpomembnejše tipične in atipične sestavne situacije. Torej ugotoviti strukturo igre.
2. V okviru metodike učenja igre (prehod iz obrambe v napad) uporabiti metodo igre in situacijsko metodo. V ta namen izbrati ustrezne vaje, in sicer igralne situacije ter igralne oblike.

4 METODE DELA

Pri izdelavi diplomske naloge monografskega tipa smo uporabili faktografsko metodo zbiranja informacij ter literaturo, ki obravnava nogometno problematiko, in tudi ostalo športno literaturo. Pri pisanju smo si pomagali z domačo in tujo literaturo z omenjenih področij, z nekaterimi diplomskimi nalogami, s svetovnim spletom ter z lastnimi izkušnjami.

Za grafično ponazoritev vaj smo uporabili računalniški program Soccer playbook 010.

4.1 VZOREC MERJENCEV

Vzorec merjencev predstavljajo naključno izbrane tekme 1. SNL v sezoni 2009/2010. Posnetke v DVD-formatu smo pridobili s pomočjo sodniške organizacije Slovenije, ki ima posnete vse tekme.

4.2 VZOREC SPREMENLJIVK

Vzorec spremenljiv smo razdelili na 4 glavne sklope, ki naj bi zajeli analizo igre v fazi napada – prehod iz obrambe v napad. Vsak sklop pa ima še podspremenljivke. Tako smo skupaj opazovali 28 spremenljivk. Analize smo opravili s pomočjo videoposnetkov. Na podlagi opazovanih spremenljivk smo sklepali o značilnosti in strukturi igre moštev 1. SNL.

Glavni sklopi spremenljivk v nalogi so:

1. načini odzemanja žoge,
2. mesto odzemanja žoge,
3. smer prve podaje po odvzeti žogi,
4. usmerjenost po še naslednjih petih podajah.

V nadaljevanju smo glavnim spremenljivkam določili tudi pod spremenljivke.

4.2.1 NAČINI ODVZEMANJA ŽOGE

Glavne načine odzemanja in izbijanja žoge smo že opisali v teoriji naloge. Pod vzete žoge smo tako šteli vse tiste, po katerih so igralci naredili še prvo podajo. Poleg teh

podspremenljivk smo imeli v nalogi še en način zaustavitve igre nasprotnika, in sicer s prekrškom ter odvzemanje žoge po tehnično-taktični napaki nasprotnika. Napake so bile v povečini vezane na nenatančne podaje.

Spremenljivko smo opredelili glede na **načine odvzemanja žoge** in jo delili na devet podspremenljivk:

- osnovno odvzemanje,
- odvzemanje s prestrezanjem,
- odvzemanje s podrsavanjem,
- odvzemanje z odrivanjem,
- zaustavljanje nasprotnika s prekrškom,
- odvzem žoge po napaki nasprotnika.
- izbita žoga v avt,
- izbita žoga proti nasprotniku,
- zbita žoga proti soigralcu.

4.2.2 MESTO ODVZEMANJA ŽOGE

Druga naša spremenljivka je bila **mesto odvzemanja žoge**. Opazovali smo, ali je bila žoga odvzeta na lastni ali nasprotni polovici. Torej imamo dve podspremenljivki glede na mesto odvzemanja žoge:

- odvzeta žoga na lastni polovici,
- odvzeta žoga na nasprotni polovici.

4.2.3 SMER PRVE PODOJAJE PO ODVZETI ŽOGI

Pomembno je bilo ugotoviti, kam so bile **usmerjene prve podaje po odvzeti žogi**. Pod uspešne prve podaje smo šteli le tiste, ki so prišle do cilja –soigralca. Spremenljivko smo delili na šest podspremenljivk:

- podaja v globino,
- podaja v širino,
- podaja nazaj,
- dolga podaja,

- podaja vratarju,
- individualno držanje žoge.

4.2.4 USMERJENOST NASLEDNJIH PETIH PODAJ PO ODVZETI ŽOGI

Zadnje spremenljivka v nalogi se je nanašala na **usmerjenost naslednjih petih podajaj po odvzemu žoge**. Štetje smo začeli po prvi podaji ter vključili še naslednjih pet. Če je prišlo vmes do napake, smo to zabeležili kot izgubljeno žogo. Če pa je moštvo prišlo do zaključka prej kot v petih podajah, smo to zabeležili kot zaključek na gol. Spremenljivko smo delili na 11 podspremenljivk, ki so:

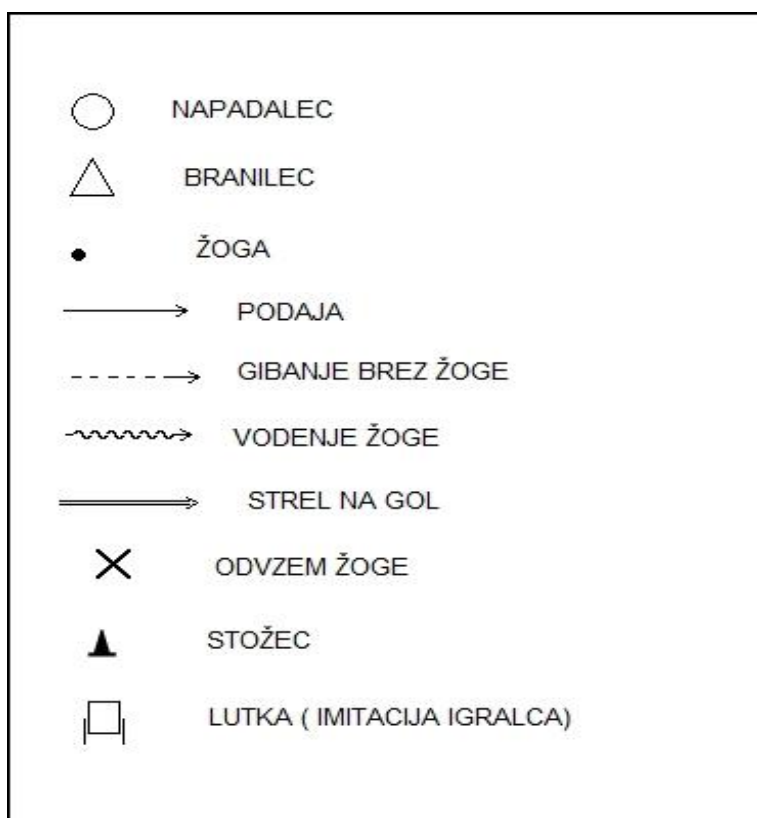
- podaja v globino,
- podaja v širino,
- dolga podaja,
- več zaporednih podaj na lastni polovici,
- več zaporednih podaj na nasprotni polovici,
- prodor,
- predložek,
- zaključek na gol,
- izgubljena žoga na lastni polovici,
- izgubljena žoga na nasprotni polovici,
- izsiljeni prekršek.

5 ANALIZA IGRE MOŠTEV 1. SNL V SEZONI 2009/2010 V FAZI NAPADA – PREHOD IZ OBRAMBE V NAPAD

Analizirali smo deset naključno izbranih tekem moštev v 1. SNL, in sicer vsako tekmo posebej. Najprej smo glede na začetno postavitev ugotovili sistem igranja vsakega moštva in ugotovili, da vse ekipe igrajo s štirimi branilci. V zvezdni vrsti pa igrajo nekateri s tremi, štirimi ali celo petimi zveznimi igralci. V napadu sta eden ali dva napadalca. Iz vsake analizirane tekme smo izbrali tipične in atipične sestavne situacije in jih pod sliko opisali. Osredotočili smo se na načine odzemanja žoge, smer prve podaje in še usmerjenost naslednjih petih podaj po odzvetju žoge.

5.1 NOGOMETNI SIMBOLI – LEGENDA

Na spodnji sliki so predstavljeni simboli, ki smo jih uporabili ob risanju slik in skic.

Slika 1: Nogometni simboli

5.2 PREDSTAVITEV MOŠTEV, KI SO NASTOPALA V 1. SNL V SEZONI 2009/2010

Interblock

Maribor

Nafta

Rudar

Olimpija

Koper

Celje

Gorica

Drava

Domžale

5.2.1 PREDSTAVITEV DESETIH PAROV, KI SMO JIH ANALIZIRALI V NALOGI

Glede na spodnji raspored parov vidimo, koliko tekem so odigrala moštva doma in koliko v gosteh. Moštva s tremi tekmami so: Domžale (3 doma), Luka Koper (2 doma in 1 v gosteh), Olimpija (2 doma in 1 v gosteh) in Labod Drava (1 doma in 2 v gosteh). S po dvema tekmama so moštva: Maribor (1 doma in 1 v gosteh), Nafta (1 doma in 1 v gosteh) in CM Celje (2 v gosteh). Moštvi s po eno tekmo sta Hit Gorica (1 v gosteh) in Rudar (1 doma).

1. krog, 17. 7. 2009; Domžale : Labod Drava

1. krog, 18. 7. 2009; Luka Koper : CM Celje

4. krog, 8. 8. 2009; Maribor : Olimpija

15. krog, 28. 10. 2009; Luka Koper : Maribor

15. krog, 28. 10. 2009; Labod Drava : Hit Gorica

15. krog, 28. 10. 2009; Domžale : Olimpija

18. krog, 21. 11. 2009; Nafta : Luka Koper

18. krog, 21. 11. 2009; Olimpija : Labod Drava

18. krog, 22. 11. 2009; Domžale : CM Celje

19. krog, 28. 11. 2009; Rudar : Nafta

Tabela 1: Lestvica po koncu tekmovanja v 1. SNL v sezoni 2009/2010

Mesto	Moštvo	T	Z	N	P	DG	PG	GR	Točke
1.	Luka Koper	36	21	10	5	59	35	24	73
2.	Maribor	36	18	8	10	58	44	14	62
3.	Hit Gorica	36	16	7	13	74	60	14	55
4.	Olimpija	36	16	7	13	51	33	18	53
5.	CM Celje	36	14	9	13	53	56	-3	51
6.	Nafta	36	14	7	15	51	53	-2	49
7.	Rudar Velenje	36	12	9	15	51	59	-8	45
8.	Domžale	36	12	9	15	51	59	-8	45
9.	Interblock	36	9	6	21	35	64	-29	33
10.	Labod Drava	36	7	9	20	34	56	-22	30

Državni prvak je postala ekipa Luka Koper.

Podatke smo pridobili s pomočjo spletne strani Nogometne zveze Slovenije.

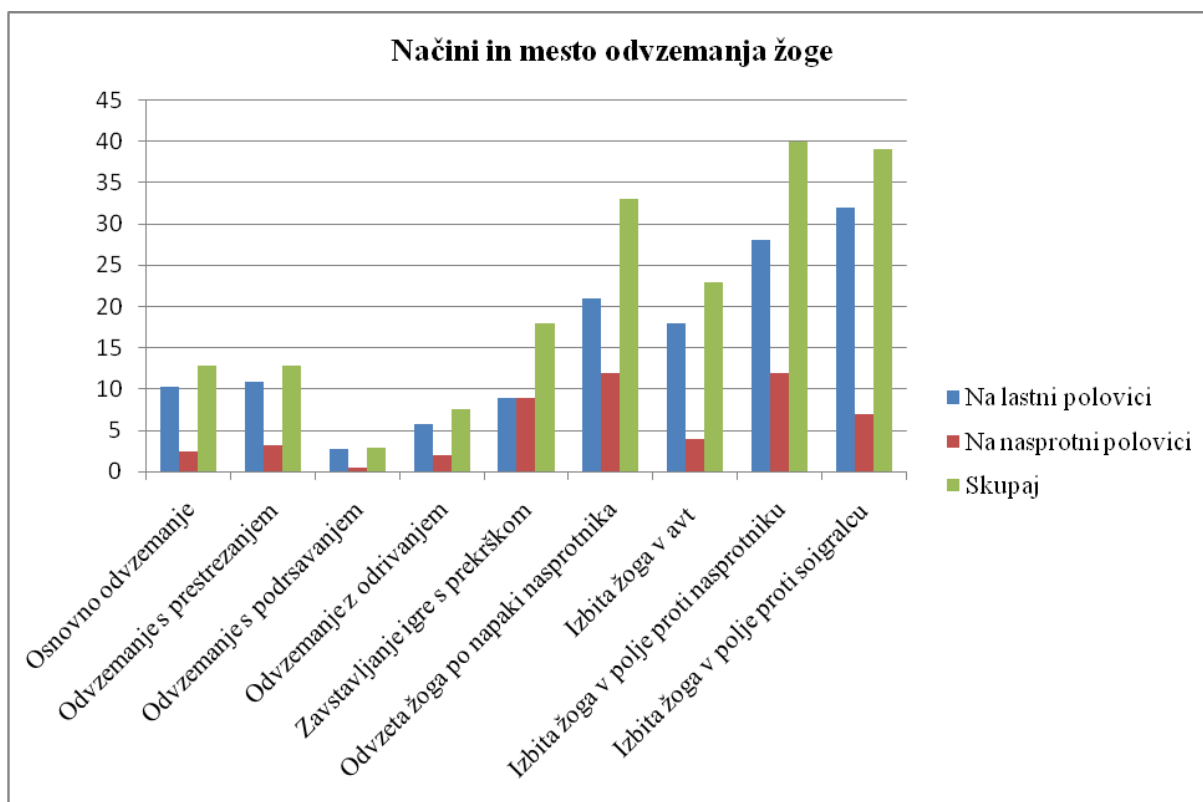
5.3 ANALIZA REZULTATOV

Pri raziskavah nogometne igre nas navadno zanima, v katerih tehnično-taktičnih elementih nogometne igre se uspešnejša moštva ločijo od manj uspešnih.

Podobnih analiz iger v fazi napada – prehodu iz obrambe v napad po odvzeti žogi – je bilo kar nekaj, s takšnimi spremenljivkami kot v tej raziskovalni nalogi pa jih nismo zasledili.

V nadaljevanju bomo s pomočjo grafov predstavili in razložili rezultate na podlagi zgoraj omenjenih spremenljivk in njihovih podspremenljivk.

Graf 1: Načini in mesto odvzemanja žoge

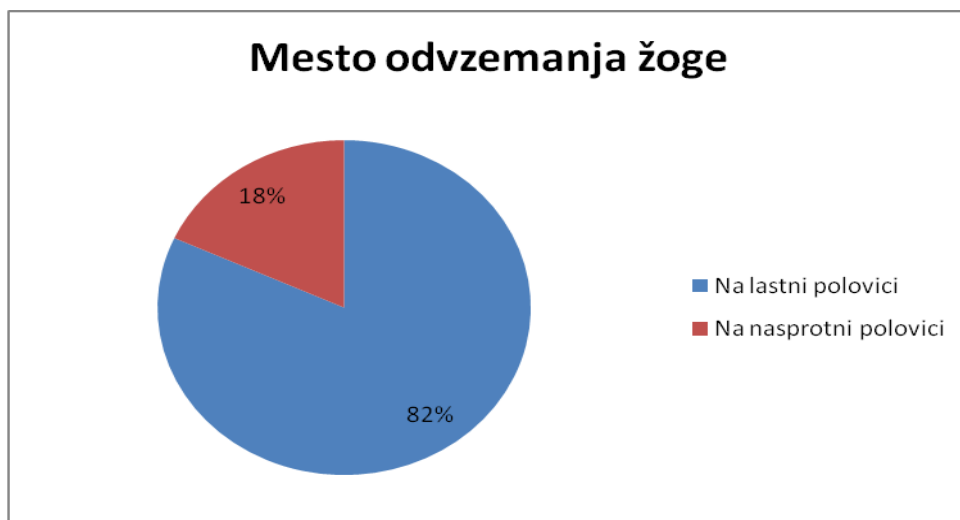
Iz zgornjega grafa lahko sklepamo, da braneča se moštva največ žog odvzamejo predvsem po tehnično-taktičnih napakah nasprotnika (33 napak na tekmo). Precej manj je odvzemanj, ki smo jih opisali v teoriji. Braneča se moštva v skladu z analizo največ uporabljajo odvzem s prestrežanjem in osnovni odvzem žoge (13 na tekmo). Manj je odvzemanja z odrivanjem (7 na tekmo), še manj pa odvzemanja s podrsavanjem (3 na tekmo). Moštva več kot 20-krat na tekmo izbijejo žogo v avt in s tem preprečijo nadaljevanje napada nasprotniku. Pri izbujanju

žoge v polje (40 na tekmo) pred nasprotnikom le-te večinoma pripadejo nasprotniku. Moštva za zaustavitev igre nasprotnika napravijo v povprečju 18 prekrškov na tekmo.

Moštva v 1. SNL večinoma izvajajo branjenje na lastni polovici in nato s protinapadi poskušajo preiti v fazo napada. Največ žog moštva odvzamejo oziroma pridobijo po nasprotnikovi tehnično-taktični napaki. Prednjačijo napačno podane žoge, slab sprejem žoge in neuspešno varanje, kar pomeni, da imajo igralci še vedno velik primanjkljaj v tehničnem znanju, saj so igralne površine na slovenskih igriščih v zelo dobrem stanju. Pri ostalih načinih odzemanja je v ospredju prestrezanje žoge, pri čemer branilci prepoznajo namero nasprotnika in mu nato odvzamejo žogo. Tu gre za dober občutek za igro branilca, saj v nasprotnem primeru branilec izpade iz igre in odpre pot nasprotniku. V situacijah, ki privedejo do igre 1:1, pa se branilci poslužujejo predvsem osnovnega odzema, pri katerem pride do izraza večja čvrstost in predvsem odločnost po odvzemu žoge.

Moštva bolj kot z odvzemom žoge rešujejo situacije z izbito žogo, saj je žogo lažje izbiti, kot jo odvzeti. Po analizi sodeč izbite žoge največkrat končajo pri nasprotnikih, redkeje pa v avtih, kar ni dober podatek, saj s tem braneče se moštvo še vedno ni uspelo odvzeti žoge. Pozitivno je dejstvo, da 25 izbitih žog na lastni polovici preide do soigralcev, kar pomeni odzem žoge in prehod iz obrambe v napad. Analiza igre je kljub vsemu dokaz, da moštva napredujejo, se trudijo iti v korak z najboljšimi, toda za vse je potreben čas. Potrebna bo še več dela v začetnih fazah razvoja nogometaša, brez nepotrebnega udarjanja dolgih podaj in z veliko večjo zahtevo po odvzemu in ne samo izbijanju žoge.

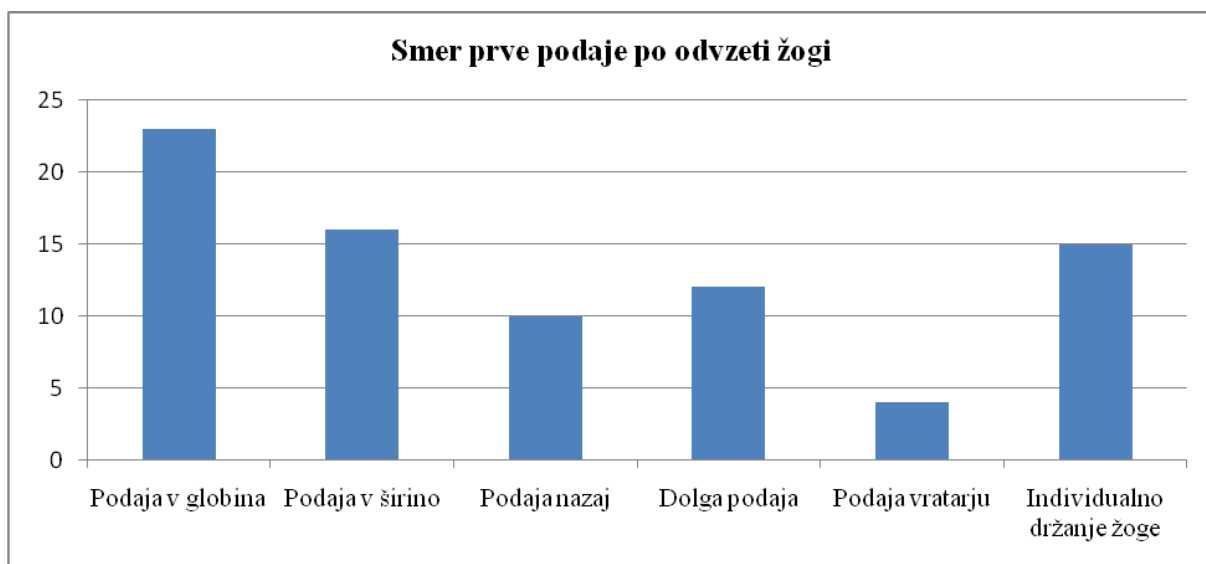
Graf 2: Mesto odzemanja žoge

Iz zgornjega grafa lahko sklepamo, da je odvzem žoge izveden večinoma na lastni polovici. Le izredni primeri so, ko moštvo žogo odvzame na nasprotnikovi polovici. So pa ti odvzemi za nasprotnike lahko zelo nevarni, saj je pot do gola tako veliko krajša.

Vedno večja organiziranost in discipliniranost moštev zahtevata hitro in organizirano vrnitev na lastno polovico po izgubljeni žogi, zato je tudi odstotek odvzema na lastni polovici bistveno višji. Le redka so moštva, ki si upajo napadati in stisniti nasprotnika visoko na njegovi polovici, saj s tem napadalno moštvo nasprotniku dopušča prostor za protinapad. Moštva v 1. SNL igrajo zelo previdno in zaradi slabše uigranosti tudi manj napadalno. V analizi je bilo tudi nekaj doseženih zadetkov po odvzemu žoge na nasprotni polovici in znotraj petih podaj, vendar so bila nasprotna moštva precej podrejena.

Graf 3: Smer prve podaje po odvzeti žogi

Moštva 1. SNL takoj po odvzemu žoge večinoma poskušajo odigrati podajo v globino. To jim uspeva v povprečju 23-krat na tekmo. Sledi podaja v širino (16-krat na tekmo) in individualno zadržanje žoge (15-krat na tekmo). Dolgih podaj je okoli 12 na tekmo, podaj nazaj pa 10 (na tekmo). Podaj do vratarja je zelo malo. Iz grafa lahko ugotovimo, da se moštva oziroma trenerji držijo načela, da takoj po odvzeti žogi igrajo v smeri naprej. V raziskavi smo ugotovili, da moštvo Maribora odigra največ podaj v globino, največ podaj v širino pa ekipa Domžal, podaj nazaj imajo največ nogometaši Olimpije, medtem ko z dolgimi podajami največ igra moštvo Celja. Igralci Kopra pa so največkrat podali svojemu vratarju. Pri individualnemu zadrževanju žoge po odvzemu odstopa ekipa Nafte.

Iz grafa št. 3 je razvidno, da moštva večinoma stremijo k igri naprej, z globinsko podajo priti skozi še ne postavljeno obrambo do zaključka. To je za hitrost in dinamičnost igre zelo pozitivno, saj je drugače zelo težko prebiti obrambo, ko je ta stisnjena na svoji polovici. Moštva, ki odigrajo več globinskih podaj, so načeloma uspešnejša. Rezultat pa je zelo odvisen tudi od nasprotnika (kakovost) ter kraja igranja tekme (doma ali v gosteh). Na gostovanjih je igra bolj zaprta in previdna, zato je globinskih podaj precej manj. Moštva za ceno pozitivnega rezultata ne želijo tvegati, dokler le-to ni potrebno.

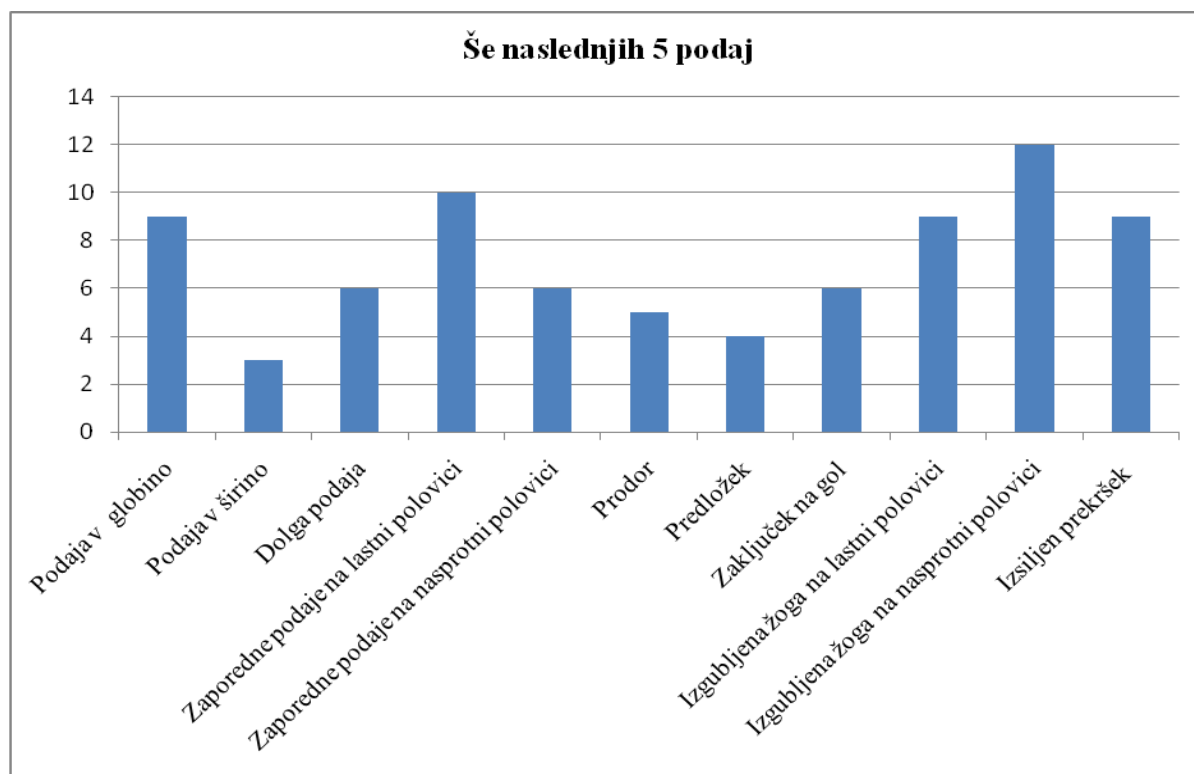
Ko so moštva zelo previdna in stisnjena, je potrebno igro razširiti in s tem iskati odprtine v obrambi. Podaje v širino moštva največkrat uporabljajo pri prehodu iz zadnje vrste proti sredi, saj je pot skozi sredino veliko bolj zgoščena in nevarna.

Dolge podaje moštva večinoma uporabljajo za izbijanje žoge izpred svojega gola zaradi napete situacije kot pa za iskanje dolgih, diagonalnih podaj za protinapad.

Moštva, ki imajo boljše tehnično podkovane igralce, ki si upajo igrati (Maribor, Koper, Olimpija), so takoj po odvzemu žoge odigrala veliko podaj nazaj ter organizirala kontinuirane napade. Prav ta moštva so sestavila največ zaporednih podaj in tudi prišla do zaključka na gol. Največ zaporednih podaj je sestavila Olimpija (17). Žogo je v svoji posesti držala kar 1 minuto.

Podaje vratarju se zgodijo le, ko moštva nimajo prave rešitev za podajo žoge naprej. Individualno držanje žoge je zelo odvisno od tehničnega znanja posameznikov, saj v večini primerov žogo zadržijo najboljše tehnično podkovani nogometaši v moštvu. Takšnih je pa v slovenski ligi le za vzorec, zato bo potrebno še bolj sistematično in dolgoročno delati z mladimi ter jim ponuditi priložnost, saj je talenta ogromno.

Graf 4: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

Iz grafa je razvidno, da moštva v sklopu petih podaj največkrat žogo izgubijo na nasprotni polovici (12-krat na tekmo). 10-krat na tekmo poizkušajo moštva začeti napad na lastni polovici, torej želijo s kontinuiranim napadom priti na nasprotno polovico oziroma do zaključka. Sledijo podaje v globino, izgubljene žoge na lastni polovici in izsiljeni prekrški (9-krat na tekmo). Dolgih podaj, kombiniranja na nasprotni polovici in zaključkov na gol je znotraj petih podaj po odvzetju žoge okoli 6 na tekmo. Manj je prodorov, predložkov in podaj v širino (4 na tekmo).

Kljub temu da je podatek najvišje spremenljivke negativen, menim, da je le-ta dober pokazatelj, da si vedno več moštev v 1. SNL želi igrati bližje nasprotnikovemu голу, kjer je igra veliko bolj zgoščena in težavna. Ta podatek predstavlja določeno tveganje, saj se s tem odpira možnost za nasprotnikov protinapad, zato je odvisnost take igra vezana predvsem na tehnično znanje nogometašev, saj moštva največ žog izgubijo prav po tehnično-taktičnih napakah, torej zaradi slabšega tehničnega znanja.

Glede na to, da moštva v ligi igrajo zelo previdno, je razumljivo, da največ zaporednih podaj po odvzemu odigrajo v zadnji obrambni vrsti, kjer sta pritisk in število nasprotnih igralcev najmanjša, saj so nasprotna moštva osredotočena predvsem na fazo branjenja na lastni

polovici. Ob nekoliko večjem pritisku nasprotnih moštev na nasprotni polovici oziroma na zadnjo vrsto se velikokrat pripeti napaka branilcev in tako nastane priložnost za napadalce, da dosežejo zadetek, saj je to najkrajša in najhitrejša pot do gola. Zelo nevarne so globinske podaje za hrbtom branilcev, ki jih je na tekmi precej, a še vedno jih je preveč nenatančnih in s slabim »timingom«, torej časovno neusklajenih. Tu pride ponovno do izraza individualna sposobnost nogometaša. Po odvzeti žogi igralci žogo individualno zadržijo in izsilijo prekršek nasprotnikov.

Dolge podaje na tekmah se večinoma uporabljajo kot sredstvo za razvoj hitrega protinapada ter za razbremenitev obrambnih igralcev. Žal je slednjih preveč.

Sestava več zaporednih podaj na nasprotni polovici je zaradi zgoščenosti moštev v fazi obrambe težja in odvisna predvsem od kreativnosti in individualnih sposobnosti igralcev. Moštva, ki si »upajo« igrati na nasprotni polovici, pokažejo tako veliko mero odločnosti in samozavesti, ki ju pa pri igralcih 1. SNL primanjkuje.

Ko moštvom uspe odvzeti žogo na nasprotni polovici in temu sledi prva podaja v globino, hitro nastane znotraj prvih petih podaj priložnost za dosego zadetka. Takšnih primerov je bilo v analizi kar 7. Pritisk na branilce se lahko izplača, saj tako naredijo več napak in so te lahko tudi hitro kaznovane s prejetim zadetkom. Manj se moštva odločajo za prodore, saj so ti odvisni predvsem od individualne kakovosti igralcev v moštvu, ki pa jo primanjkuje.

Predložkov in podaj v širino je najmanj znotraj petih zaporednih podaj po odvzemu žoge.

5.4 SESTAVNE SITUACIJE IZ TEKEM 1. SNL V SEZONI 2009/2010

V nadaljevanju so predstavljene ekipe ter sistemi igre moštev 1. SNL, Tabele o načinih in mestu odvzemanja žoge, smeri prve podaje in še naslednjih petih podaj po odvzeti žogi. Predstavljene so tudi nekatere iz igre izbrane sestavne situacije, vezane na prehod iz obrambe v napad glede na način odvzemanja žoge, smer prve podane žoge ter še naslednjih 5 podaj. Pod vsako sliko je še kratka obrazložitev sestavne situacije.

5.4.1 DOMŽALE : LABOD DRAVA (SESTAVNE SITUACIJE)

Datum: 17. 7. 2009 ob 18.00, Domžale – športni park Domžale
DOMŽALE : LABOD DRAVA 2 : 2 (1 : 0)

NK Domžale

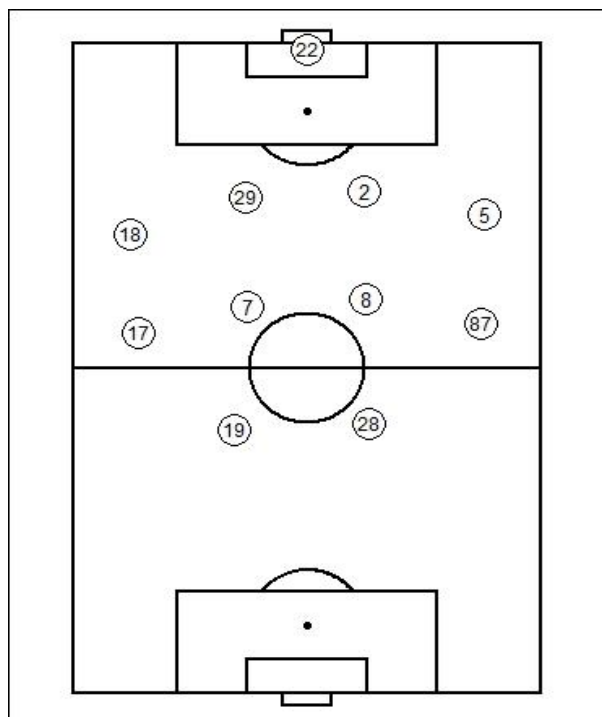
22 Brljak Darko
18 Kovjениč Saša
5 Hanžič Rok
2 Zec Darko
29 Elsner Luka
7 Teinović Dalibor
17 Stojanović Dalibor
87 Apatič Tadej
19 Zatkovič Mitja
28 Čavušević Džengis
8 Brezovački Blaž

Trener: Badžim Vlado

NK Drava

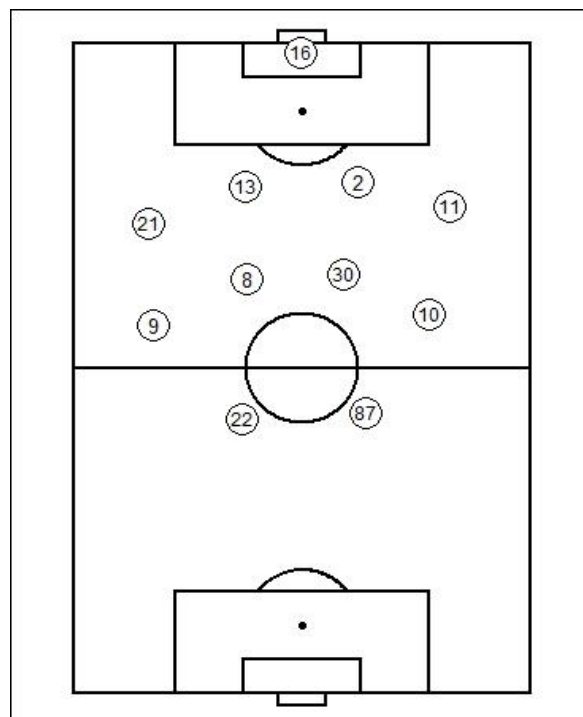
16 Bratušek Miha
6 Anđelković Siniša
9 Semler Borut
10 Kelenc Doris
21 Žilić Tonči
8 Čeh Aleš
30 Ogu John
22 Kronaveter Rok
11 Grižonič Marko
13 Prejac Andrej
87 Zajc Gorazd

Trener: Žildžović Adnan

Slika 2

Sistem igre Domžal: 1 – 4 – 4 – 2

Slika 3

Sistem igre Drave: 1 – 4 – 4 – 2

Tabela 2: Načini in mesto odzemanja žoge

Moštvo	Domžale			Drava		
	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj
Način/mesto odvzema žoge						
Osnovno odzemanje	5	1	6	7	2	9
S prestrežanjem	10	7	17	12	0	12
S podrsavanjem	0	0	0	1	0	1
Z odrivanjem	3	5	8	5	2	7
S prekrškom	10	8	18	7	9	16
Izbita žoga v avt	20	3	23	15	6	21
Izbita žoga proti nasprotniku	19	8	27	12	4	16
Izbita žoga proti soigralcem	14	2	16	21	3	24
Odvzem žoge po napaki nasprotnika	12	15	27	22	13	35

Iz zgornje Tabele je razvidno, da sta bili moštvi večinoma izenačeni tudi pri načinu odzemanja žoge. Nekoliko večja razlika je pri izbijanju žoge, kjer Domžale veliko več žog izbijajo proti nasprotniku, medtem ko Drava več žog izbije k soigralcem. Veliko več TE-TA napak naredijo Domžale in s tem podarijo žogo Dravi.

Tabela 3: Smer prve podaje po odvzetju žoge

Smer 1. podaje	Domžale	Drava
Podaja v globino	20	21
Podaja v širino	10	11
Podaja nazaj	6	10
Podaja vratarju	3	3
Dolga podaja	17	6
Individualno držanje žoge	12	17

Obe moštvi veliko žog odigrata v globino takoj po odvzemu, kar je za uspešno igro in še bolj za hiter prehod iz obrambe v napad zelo pomembno. Pol manj moštvi uporabljata podaje v širino, saj se s tem nekoliko upočasni igra, obenem pa odpre kakšna luknja po sredini. Domžale večkrat uporabljajo dolge podaje in s tem preskakujejo igro, medtem ko Drava večinoma poskuša žogo ali zadržati individualno ali jo odigrati nazaj in šele nato iskati pravo rešitev. Podaje do vratarja so bolj ali manj slučaj oziroma do njih pride v primerih, ko igralci ne najdejo druge rešitve.

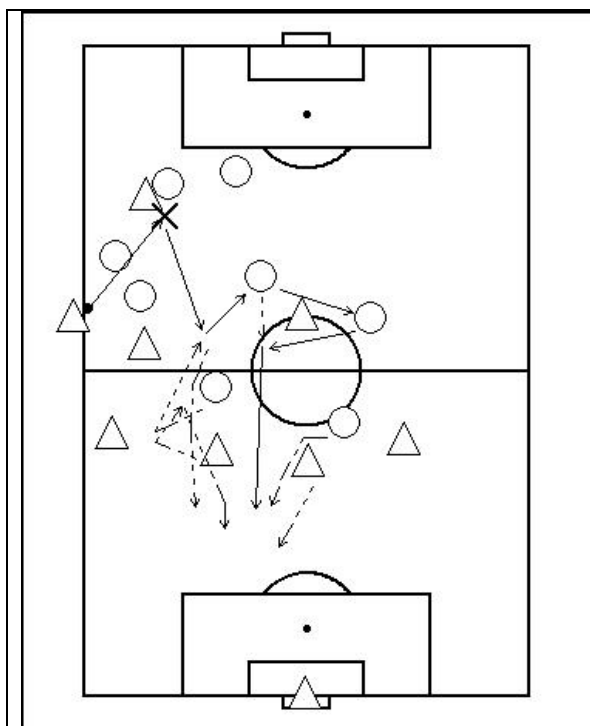
Tabela 4: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

Naslednjih 5 podaj	Domžale	Drava
Podaja v globino	5	10
Podaja v širino	1	0
Dolga podaja	2	6
Več zaporednih podaj na lastni polovici	3	16
Več zaporednih podaj na nasprotni polovici	5	10
Prodor	8	2
Predložek	8	5
Zaključek na gol	10	4
Izgubljena žoga na lastni polovici	5	14
Izgubljena žoga na nasprotni polovici	14	9
Izsiljeni prekršek	10	7

Iz zgornje Tabele je razvidno, da je Drava več poskušala razvijati svojo igro in priti z različnimi idejami do zaključka na gol. Moštvo Domžal pa je igralo veliko bolj previdno. Kot zanimivost tekme moram omeniti, da so Domžale dosegle svoj drugi zadetek po prestreženi podaji na nasprotni polovici, podaji v širino in znotraj naslednjih petih podaj.

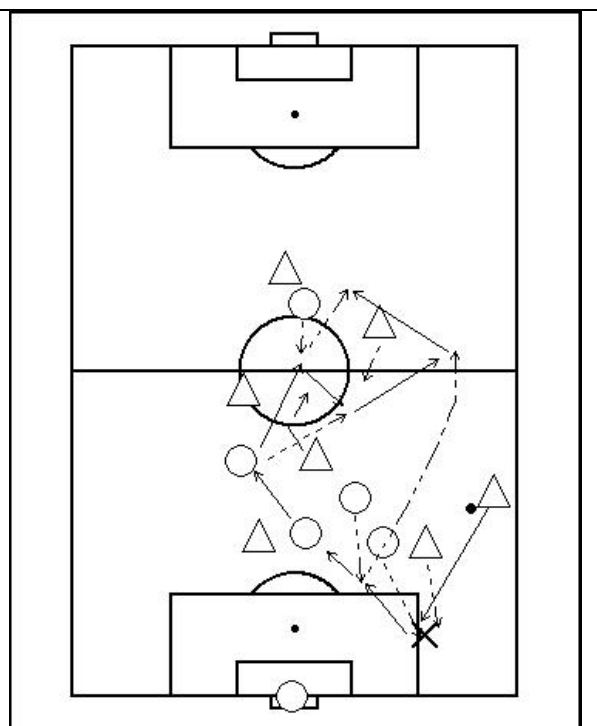
V nadaljevanju so predstavljene in opisane sestavne situacije iz tekme Domžale : Drava.

Podaja v globino po odvzeti žogi

Slika 4

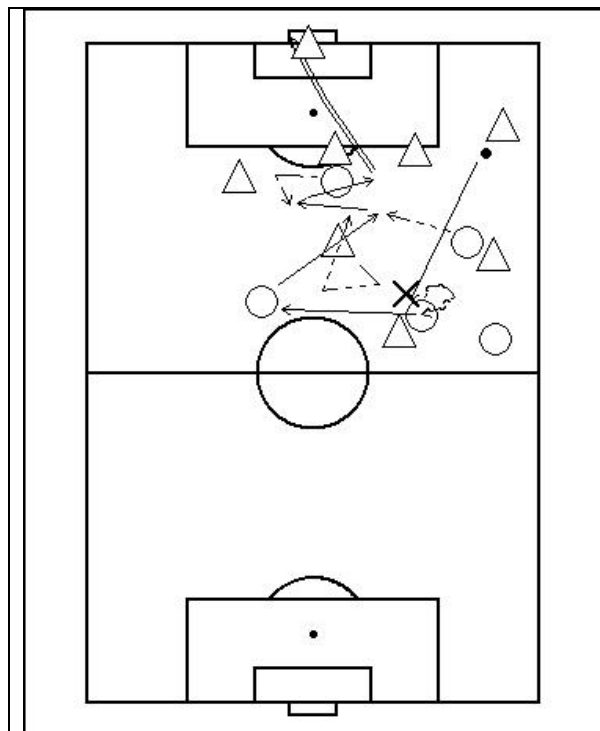
Drava: osnovni odvzem, **podaja v globino**, iskanje globinske podaje med branilcema.

Slika 5

Drava: odvzem z odrivanjem, **podaja v globino**, iskanje globinske podaje.

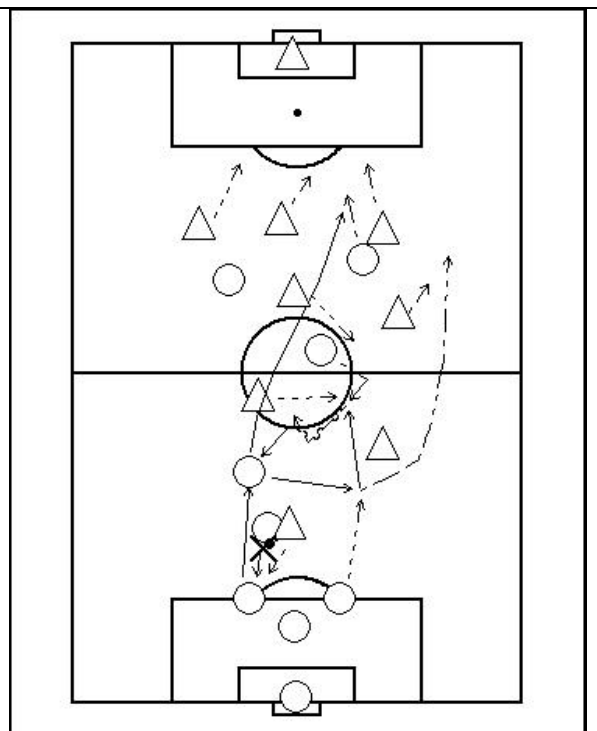
Podaja v širino po odvzeti žogi

Slika 6

Domžale: odvzem žoge s prestrezanjem, **podaja v širino**, zaključek z golom.

Podaja nazaj po odvzeti žogi

Slika 7

Drava: odvzem žoge z odrivanjem, **podaja nazaj**, iskanje globinske podaje med branilci.

5.4.2 LUKA KOPER : MIK CM CELJE (SESTAVNE SITUACIJE)

Datum: 18. 7. 2009 ob 18.00, Koper – ŠRC Bonifika
LUKA KOPER : MIK CM CELJE 1 : 0 (1 : 0)

Luka Koper

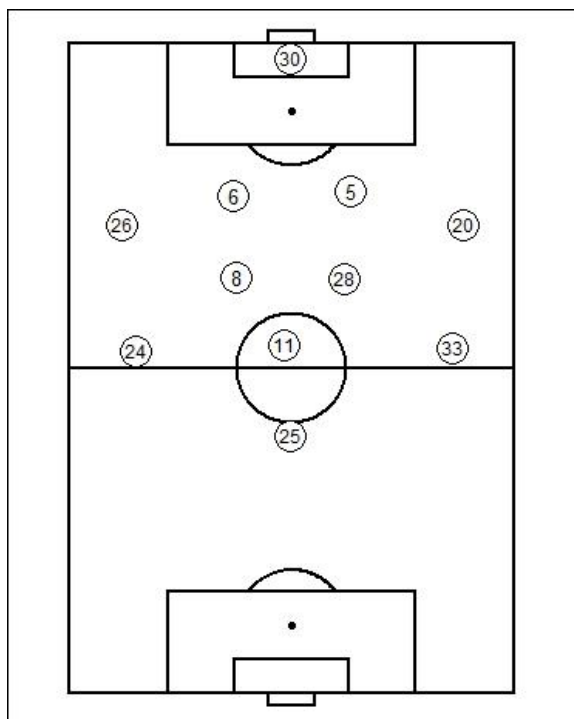
30 Suhonjič Admir
5 Polovanec Kristijan
8 Kovačević Nebojša
26 Rajčević Aleksander
6 Handanagić Enes
28 Viler Mitja
25 Brulc Mitja
33 Božičič Saša
24 Struna Andraž
11 Pavlin Miran
20 Karič Amir

Trener: Okčić Nedžad

MIK CM Celje

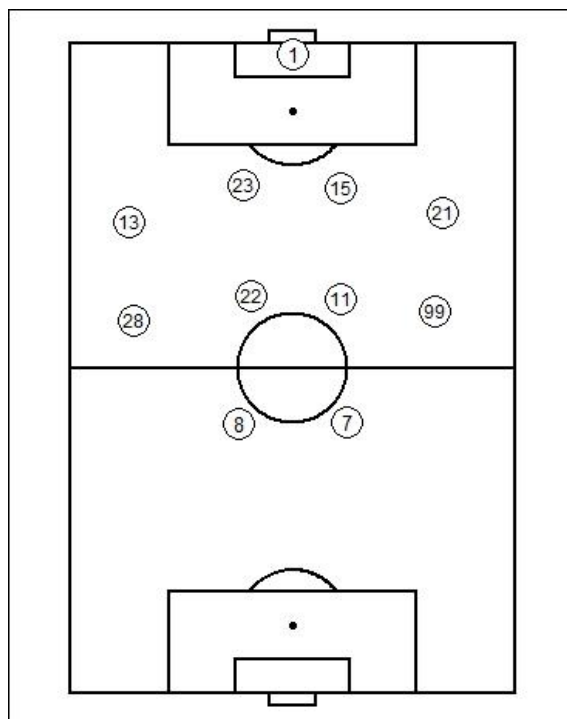
1 Mujčinović Amel
7 Biščan Darijo
8 Dvorančič Slaviša
11 Urbanč Dejan
13 Bakarič Saša
15 Bjelkanović Boris
21 Kačičnik Aleš
22 Šarič Martin
23 Mijatović Boris
28 Močič Marijo
99 Štraus Rok

Trener: Đuričić Milan

Slika 8

Sistem igre Kopra: 1 – 4 – 2 – 3 – 1

Slika 9

Sistem igre Celja: 1 – 4 – 4 – 2

Tabela 5: Načini in mesto odzemanja žoge

Moštvo	Koper			Celje		
	Način/mesto odvzema žoge	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj	Lastna polovica	Nasprotna polovica
Osnovno odzemanje	11	4	15	6	2	8
S prestrezanjem	13	7	20	11	4	15
S podrsavanjem	5	2	7	1	0	1
Z odrievanjem	4	0	4	5	0	5
S prekrškom	7	17	24	13	9	22
Izbita žoga v avt	17	3	20	17	3	20
Izbita žoga proti nasprotniku	15	12	27	9	4	13
Izbita žoga proti soigralcem	15	7	22	22	2	24
Odvzem žoge po napaki nasprotnika	27	11	38	25	13	38

Moštvo Kopra je večino žog pridobilo z različnimi načini odzemanja žoge, Celje pa predvsem z izbijanjem in odvzemom žoge po napaki koprške ekipe. Obe ekipi sta bili povsem izenačeni pri izbijanju žog v avt. Moštvo Celja je naredilo pet prekrškov več kot Koprčani, ki pa so več kot polovico le-teh naredili na nasprotni polovici, kar je dokaz, da je Koper strmel k odvzemu žoge na nasprotni polovici. Obe ekipi sta napravili skoraj 40 tehnično-taktičnih napak.

Tabela 6: Smer prve podaje po odvzetju žoge

Smer 1. podaje	Koper	Celje
Podaja v globino	26	24
Podaja v širino	16	16
Podaja nazaj	10	16
Podaja vratarju	8	6
Dolga podaja	5	10
Individualno držanje žoge	22	19

Hitrih prehodov oziroma igranja s prvo podajo naprej je bilo največ med vsemi spremenljivkami, kar pomeni, da obe moštvi po odvzemu žoge najpogosteje poskušata s podajami v globino. Nekoliko večje razlike so le pri podajah nazaj in dolgih podajah, kjer prednjači ekipa Celja. V Tabeli je tudi viden delež podaj vratarju, kjer Koper izstopa med vsemi klubi v analizi. Takšne podaje se zgodijo, ko igralci niso zmožni odigrati žoge v smeri naprej in jo nato podajo vratarju, ki največkrat odigra dolgo podajo.

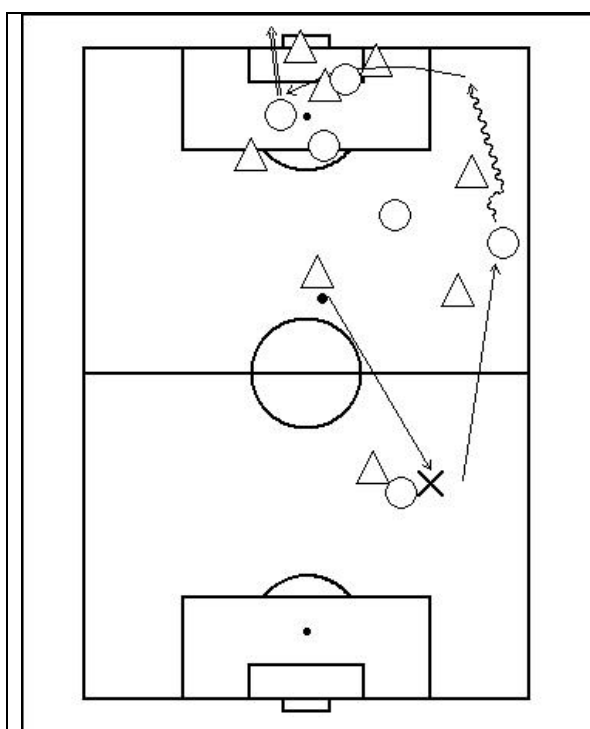
Tabela 7: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

Naslednjih 5 podaj	Koper	Celje
Podaja v globino	5	8
Podaja v širino	2	3
Dolga podaja	7	9
Več zaporednih podaj na lastni polovici	18	6
Več zaporednih podaj na nasprotni polovici	7	5
Prodor	3	5
Predložek	2	4
Zaključek na gol	10	5
Izgubljena žoga na lastni polovici	6	13
Izgubljena žoga na nasprotni polovici	11	14
Izsiljeni prekršek	14	13

Podatki se razlikujejo predvsem pri zaporednih podajah na lastni polovici Kopera in pri izgubljenih žoga, kjer je manj napak naredilo moštvo Kopera. Omenil bi še, da je Koper dosegel gol po odvzemu žoge po napaki nasprotnika, znotraj petih podaj. Moštvo Kopera je sestavilo kar nekaj kontinuiranih napadov z več kot desetimi zaporednimi podajami.

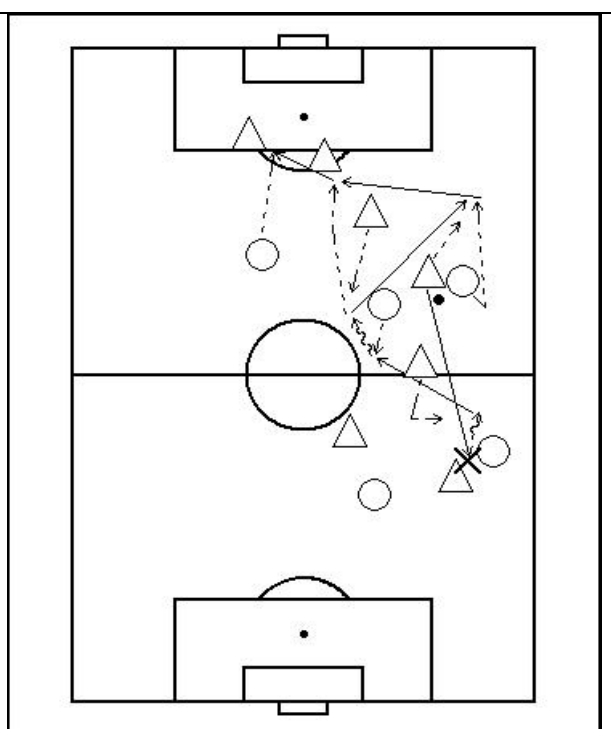
V nadaljevanju so predstavljene in opisane sestavne situacije iz tekme Koper : Celje.

Podaja v globino po odvzeti žogi

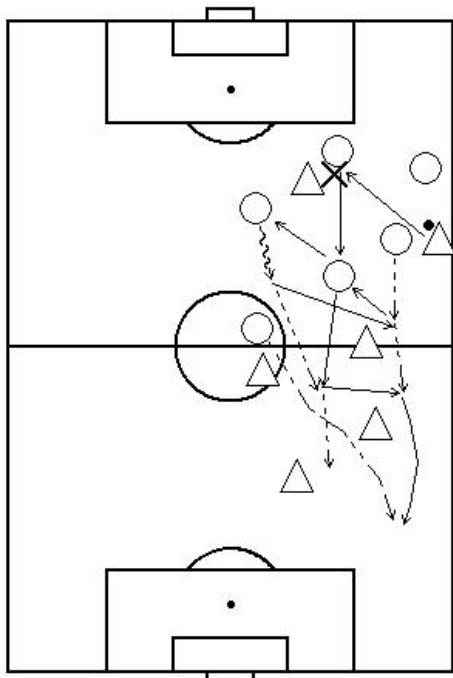
Slika 10

Koper: odvzem s prestrezanjem, **podaja v globino**, zaključek po predložku.

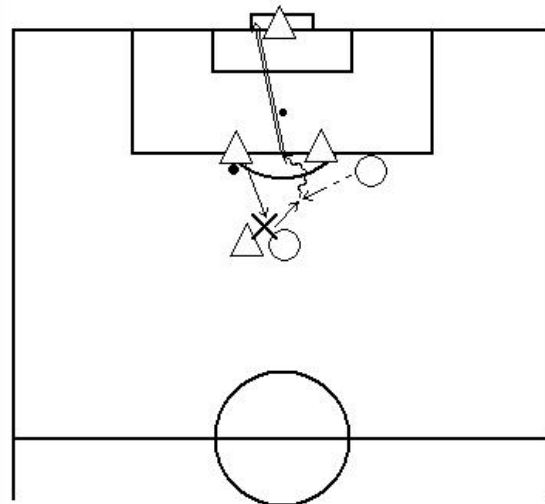
Slika 11

Koper: osnovno odvezemanje, **podaja v globino**, kombiniranje na nasprotni polovici.

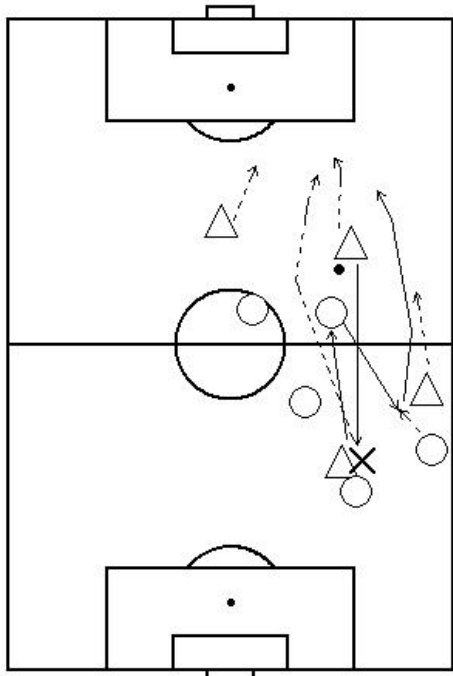
Slika 12

Koper: odvzem s prestrežanjem, **podaja v globino**, igra kratkih podaj na sredini igrišča.

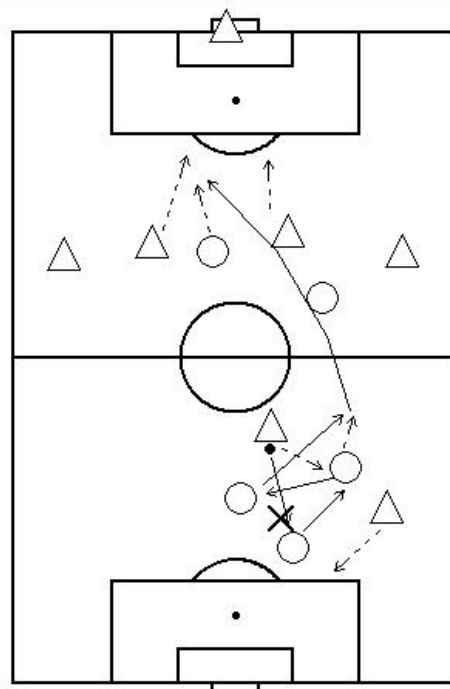
Slika 13

Koper: odvzem s prestrežanjem, **podaja v globino**, zaključek na gol po varanju branilca.

Slika 14

Celje: osnovno odvezemanje, **podaja v globino** in nato še ena globinska podaja v prazen prostor izza hrbta branilcev.

Slika 15

Celje: prestrežena žoga, **podaja v globino** in nato dolga globinska podaja med branilci.

5.4.3 MARIBOR : OLIMPIJA (SESTAVNE SITUACIJE)

Datum: 8. 8. 2009 ob 20.15, Maribor – Ljudski vrt
MARIBOR : OLIMPIJA 1 : 0 (1 : 0)

Maribor

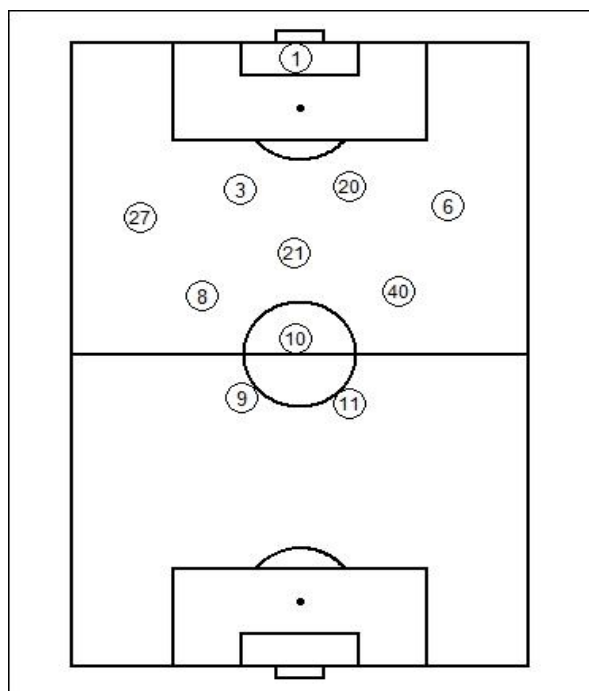
1 Ranilović Marko
3 Džinić Elvedin
6 Jurkič Dejan
8 Mezga Dejan
9 Tavares
10 Mihelič Rene
11 Jelič Dragan
20 Samardžić Miral
21 Bačinović Armin
27 Popović Marko
40 Školnik Dejan

Trener: Milanič Darko

Olimpija

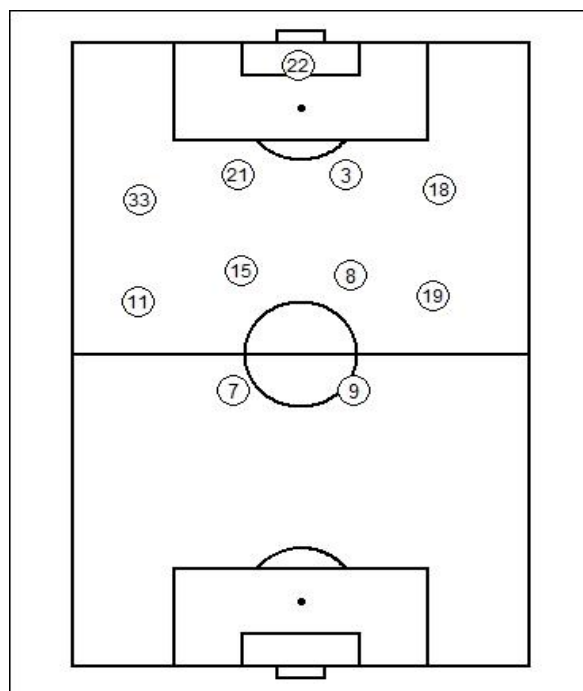
22 Oblak Jan
18 Kašnik David
3 Šporar Miha
21 Cvijanović Miroslav
33 Salkić Erik
19 Roj Rok
8 Da Silva
15 Pokorn Jalen
10 Rujović Enes
9 Ibraimi Agim
7 Bubanja Davor

Trener: Oblak Branko

Slika 16

Sistem igre Maribor: 1 – 4 – 1 – 2 – 1 – 2

Slika 17

Sistem igre Olimpije: 1 – 4 – 4 – 2

Tabela 8: Načini in mesto odvezanja žoge

Moštvo	Maribor			Olimpija		
	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj
Osnovno odvezanje	12	0	12	5	3	8
S prestrezanjem	16	3	19	19	0	19
S podrsavanjem	4	0	4	3	3	6
Z odrivanjem	8	0	8	4	4	8
S prekrškom	11	9	20	11	5	16
Izbita žoga v avt	16	5	21	14	2	16
Izbita žoga proti nasprotniku	15	6	21	16	2	18
Izbita žoga proti soigralcem	16	8	24	19	2	21
Odvzem žoge po napaki nasprotnika	19	14	33	19	2	21

Moštvi sta tudi po statističnih podatkih precej izenačeni. Maribor je bil le nekoliko agresivnejši, saj je storil 4 prekrške več. Maribor je več žog izbil proti avtu, proti nasprotnikom in soigralcem. Olimpija je naredila precej več tehnično-taktičnih napak in s tem »podarila« 12 žog več Mariboru.

Tabela 9: Smer prve podaje po odvzetju žoge

Smer 1. podaje	Maribor	Olimpija
Podaja v globino	40	30
Podaja v širino	15	13
Podaja nazaj	12	15
Podaja vratarju	8	10
Dolga podaja	7	7
Individualno držanje žoge	8	16

Ekipi sta največ žog po odvzetju odigrali v globino, zaradi česar je bila tekma tudi zelo zanimiva. Moštvi sta si prav iz globinskih podaj ustvarili veliko priložnosti za doseg zadetka. Pav zaradi te nepredvidljivosti je nogomet še toliko bolj zanimiv. Obe moštvi sta bili zelo dobro organizirani v fazi obrambe, zato je morala marsikatera žoga v začetku napada v širino, da se je tako ustvaril prazen prostor v sredini za kasnejšo podajo v globino. Moštvi sta relativno veliko žog podali tudi nazaj ali celo vratarju, saj nista našli rešitve, ki bi jim omogočala prehod v napad. Omenil bi še, da je Olimpija po odvzemu žoge prevečkrat žogo individualno zadržala in s tem igro upočasnila.

Tabela 10: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

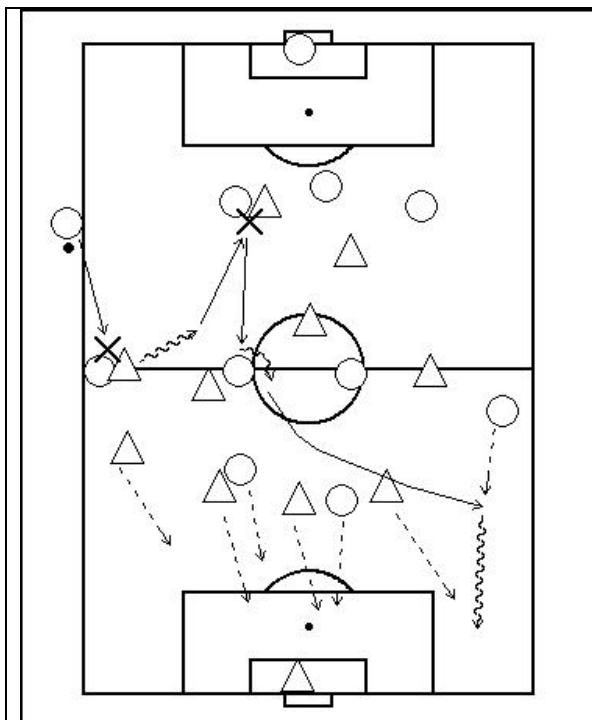
Naslednjih 5 podaj	Maribor	Olimpija
Podaja v globino	10	8
Podaja v širino	4	3
Dolga podaja	2	6
Več zaporednih podaj na lastni polovici	9	14
Več zaporednih podaj na nasprotni polovici	7	7
Prodor	8	8
Predložek	4	3
Zaključek na gol	7	9
Izgubljena žoga na lastni polovici	8	10
Izgubljena žoga na nasprotni polovici	11	19
Izsiljeni prekršek	11	10

To je bil prvi derbi po povratku Olimpije v 1. SNL po petih letih in glede na to, da je Maribor že takoj na začetku tekme povedel, je bilo jasno, da se bo morala Olimpija odpreti in napadati. Res je, da je bila tekma zelo odprta, zelo dinamična, z veliko atraktivnimi vložki in žal zapravljenimi priložnostmi. Manjkal je še kakšen gol več na obeh straneh. Obe moštvi sta poskušali s podajami v globino, gradili napade z več zaporednimi podajami tako na lastni kot na nasprotni polovici. Nekoliko več je kljub vsemu poskušala Olimpija, saj je morala doseči izenačujoči zadetek, medtem ko je Maribor disciplinirano ohranjal svojo prednost in pretil s protinapadi. Individualne kvalitete igralce so tokrat prišle do izraza, saj sta moštvi naredili kar nekaj uspešnih prodorov.

Kot zanimivost tekme bi izpostavil Olimpijin kontinuirani napad, ko vratar poda žogo po tleh do najbližjega branilca ter po prehodu iz obrambe v napad po kar sedemnajstih zaporednih podajah po tleh (kar 1 minuto je imela Olimpija žogo v svoji posesti) pride do izredne priložnosti za gol, ki pa jo napadalec zapravi oziroma vratar odločni odpravi.

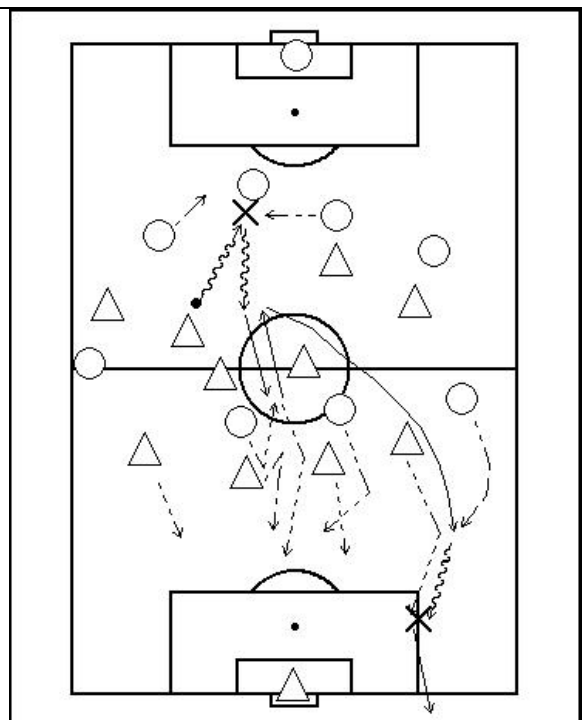
V nadaljevanju so predstavljene in opisane sestavne situacije iz tekme Maribor : Olimpija.

Podaja v globino po odvzeti žogi

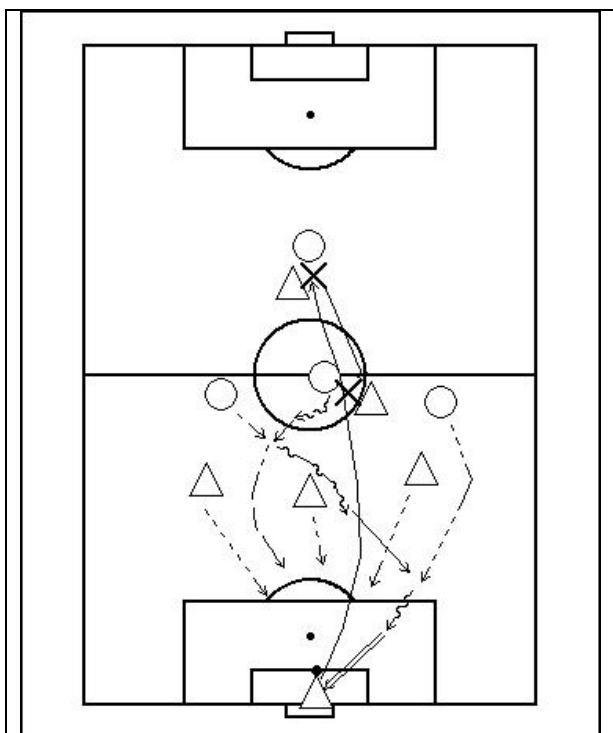
Slika 18

Olimpija: odvezanje z odvrivanje, **podaja v globino** na napadalca, ki žogo izgubi.
Maribor: odvezanje s prestrežanjem žoge, **globinska podaja** na zveznega igralca, ki odigra diagonalno podajo na bok.

Slika 19

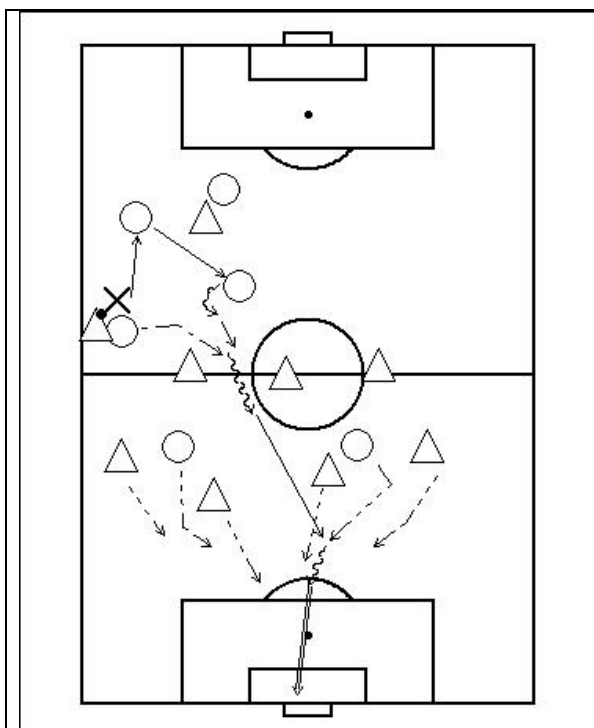
Maribor: osnovno odvezanje žoge, **podaja v globino** po predhodnem vodenju žoge, po povratni žogi sledi dolga diagonalna globinska žoga.

Slika 20

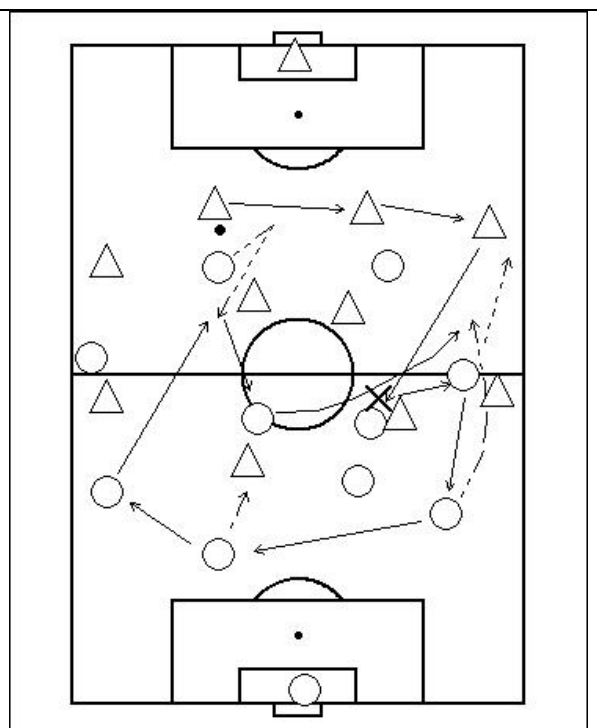
Maribor: izbita žoga v polje nasprotniku, sledi osnovno odvezanje žoge ter igra 3 : 3 v protinapadu, ki se zaključi s strelom na gol po globinski podaji na vtekajočega zveznega igralca.

Podaja nazaj po odvzeti žogi

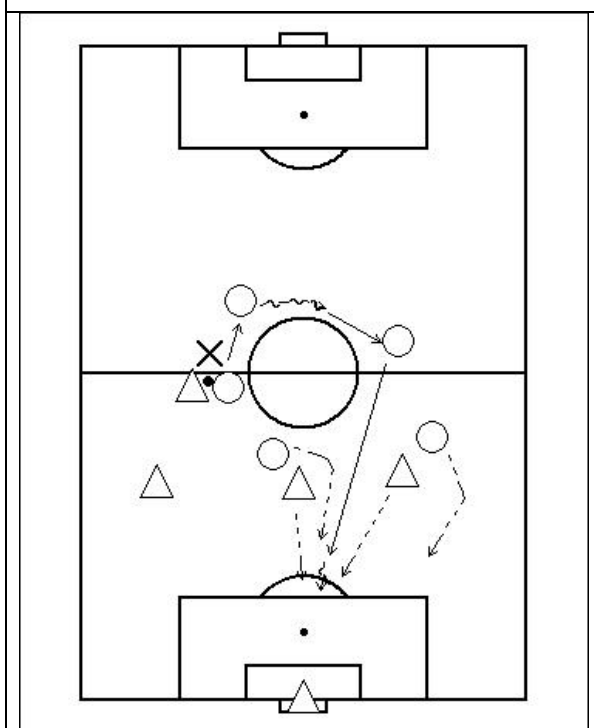
Slika 21

Maribor: odvzem žoge z odrivanje, **podaja nazaj** in nato podaja v globino med branilci.

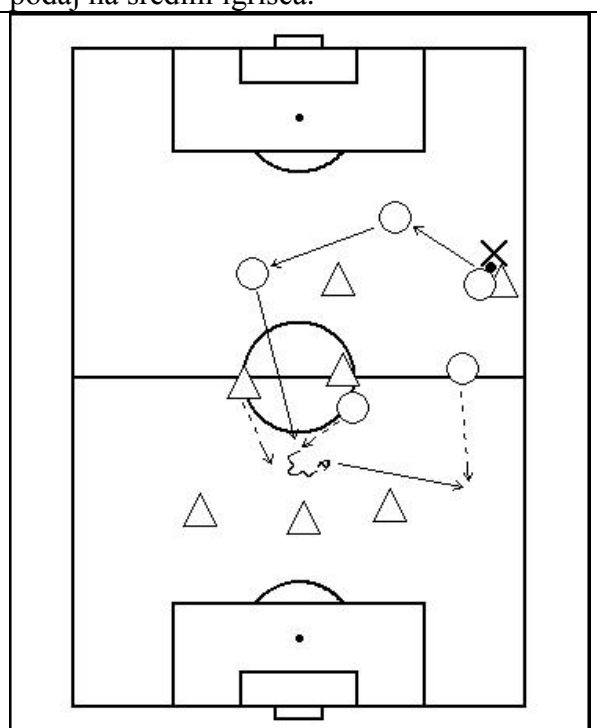
Slika 22

Maribor: izbita žoga v polje proti soigralcem, **podaja nazaj** ter več zaporednih podaj na sredini igrišča.

Slika 23

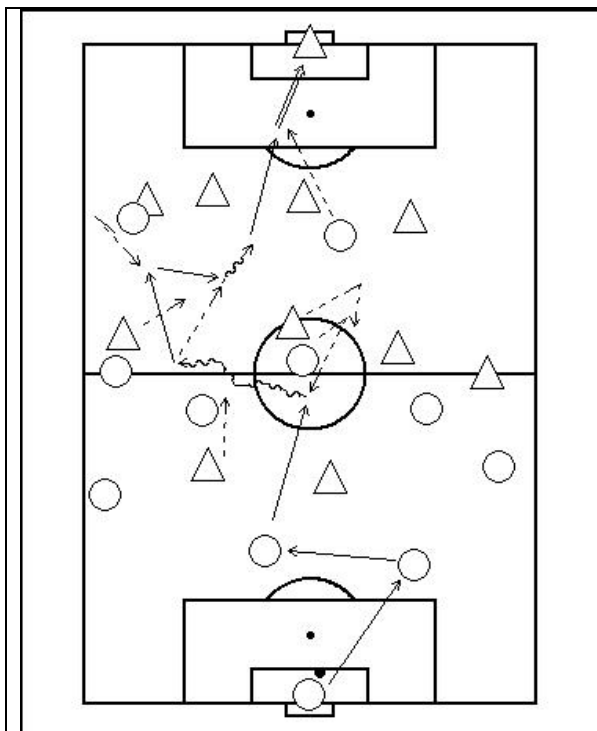
Maribor: izbita žoga nazaj, **individualno držanje žoge** ter podaja v globino med branilci na vtekajočega napadalca.

Slika 24

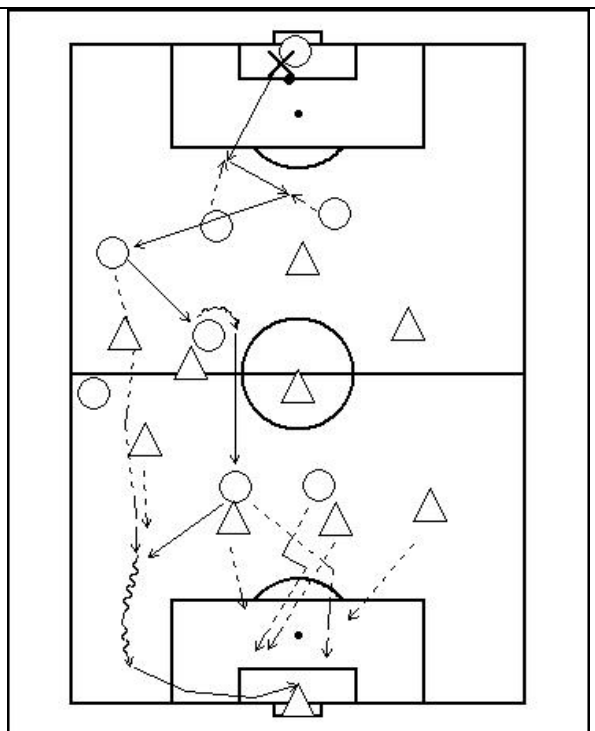
Maribor: odzemanje z odrivanjem, **podaja nazaj** in po odigranih nekaj zaporednih podajah sledi podaja v širino.

Po odvzeti žogi sledi kontinuirani napad

Slika 25

Olimpija: vratar poda žogo po tleh do najbližjega branilca, po **več zaporednih podajah** in globinski podaji med branilci sledi zaključek napadalca.

Slika 26

Maribor: vratar poda žogo po tleh do najbližjega branilca, **sledi kontinuirani napad**, ki se zaključi s predložkom pred gol.

5.4.4 LUKA KOPER : MARIBOR (SESTAVNE SITUACIJE)

Datum: 28. 10. 2009 ob 14.30, Koper – ŠRC Bonifika
LUKA KOPER : MARIBOR 1 : 3 (1 : 2)

Luka Koper

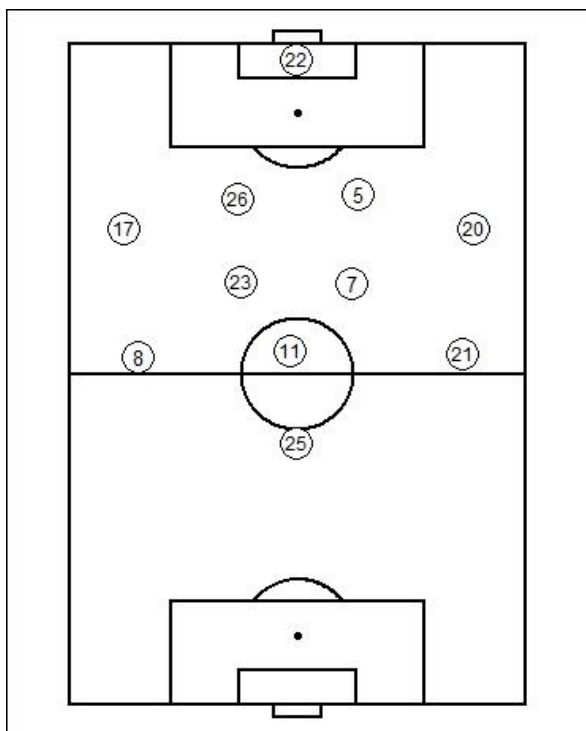
22 Nenezic Igor
5 Polovanec Kristijan
17 Struna Aljaz
20 Karič Amir
8 Kovačević Nebojša
11 Pavlin Miran
21 Sesar Ivan
26 Rajčević Aleksander
25 Brulc Mitja
23 Radujko Dalibor
7 Guberac Ivica

Trener: Okčić Nedžad

Maribor

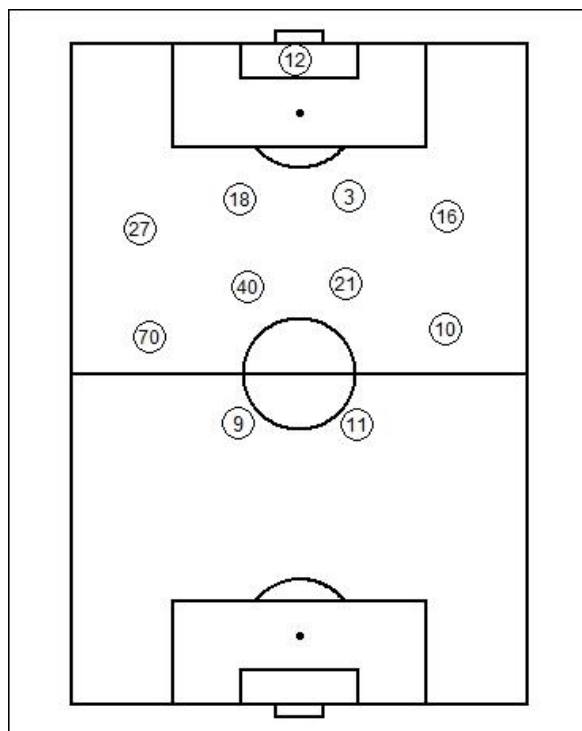
12 Pridigar Marko
3 Džinić Elvedin
9 Tavares
10 Mihelič Rene
11 Jelič Dragan
16 Aljančič Janez
18 Lunder Matjaž
21 Bačinović Armin
27 Popović Marko
40 Školnik Dejan
70 Mertelj Aleš

Trener: Milanič Darko

Slika 27

Sistem igre Koper: 1 – 4 – 2 – 3 – 1

Slika 28

Sistem igre Maribor: 1 – 4 – 4 – 2

Tabela 11: Načini in mesto odvzemanja

Moštvo	Koper			Maribor		
	Način/mesto odvzema žoge	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj	Lastna polovica	Nasprotna polovica
Osnovno odvzemanje	8	1	9	14	3	17
S prestrežanjem	12	7	19	6	3	9
S podrsavanjem	7	2	9	1	1	2
Z odriivanjem	2	0	2	3	1	4
S prekrškom	6	9	15	9	12	21
Izbita žoga v avt	15	5	20	15	1	16
Izbita žoga proti nasprotniku	7	9	16	20	4	24
Izbita žoga proti soigralcem	8	4	12	17	5	22
Odvzeta žoga po napaki nasprotnika	13	12	25	20	8	28

Koper je prednjačil v prestrežanju žog, medtem ko je bil Maribor veliko bolj čvrst in kompakten v dvobojih in s tem dobil več žog z osnovnim odvzemom. Zaradi razmočenega igrišča je bilo tudi več odvzemov s podrsavanjem (Koper) kot na preostalih tekmah. Veliko več žog so izbili Mariborčani proti nasprotniku in soigralcem, medtem ko so igralci Kopra več žog izbili v avt. »Podarjenih« žog po tehnično-taktičnih napakah je bilo nekoliko več na strani Kopra.

Tabela 12: Smer prve podaje po odvzetju žoge

Smer 1. podaje	Koper	Maribor
Podaja v globino	19	20
Podaja v širino	17	11
Podaja nazaj	12	5
Podaja vratarju	4	5
Dolga podaja	10	7
Individualno držanje žoge	6	12

V primerjavi z Mariborom na domačem terenu je Koper doma po odvzemu žoge še zmeraj odigral največ prvih podaj v globino, vendar jih je bilo natanko pol manj. Koper je veliko več igral v širino in poskušal prisiliti nasprotnika v napako, ki je kljub vodstvu želel igrati, vendar zelo odgovorno. Koper je zaradi tega bil primoran večkrat odigrati podajo nazaj. Mariborčani so več žog po odvzemu individualno zadržali v svoji posesti.

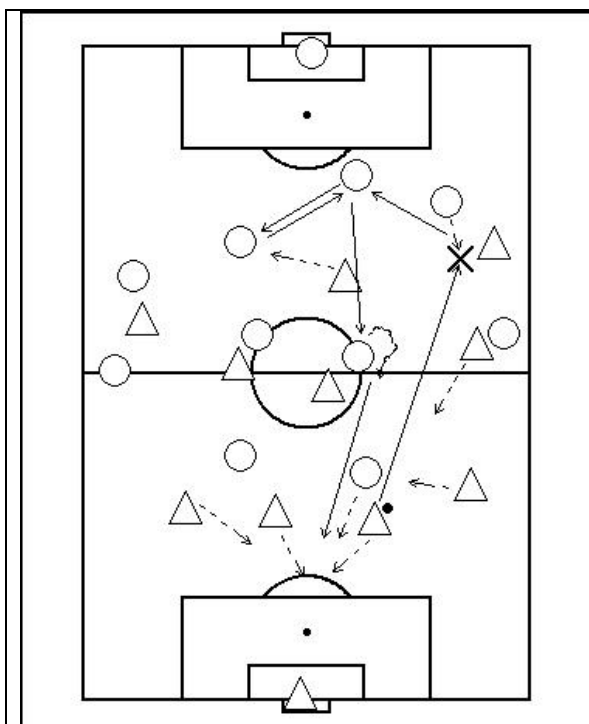
Tabela 13: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

Naslednjih 5 podaj	Koper	Maribor
Podaja v globino	7	7
Podaja v širino	1	0
Dolga podaja	5	4
Več zaporednih podaj na lastni polovici	13	8
Več zaporednih podaj na nasprotni polovici	7	10
Prodor	3	6
Predložek	8	0
Zaključek na gol	2	4
Izgubljena žoga na lastni polovici	7	6
Izgubljena žoga na nasprotni polovici	10	9
Izsiljeni prekršek	7	14

Znotraj petih podaj sta bili več ali manj moštvi zelo izenačeni, z izjemo zaporednih podaj na lastni polovici, kjer je Koper zaradi dobre organiziranosti Maribora moral veliko igrati s podajami nazaj. Koper je velikokrat prišel po odvzeti žogi do predložka, ki pa se je končal z izbito žogo branilcev ali ulovljeno žogo vratarja. Koper je sicer povedel po hitrem protinapadu, po nekaj hitro odigranih podajah v globino in zavrnjeni žogi pred gol, vendar je bilo to premalo za zmago. Po odvzemu žoge visoko na nasprotni polovici Koper je Maribor dosegel izenačujoči gol po samostojnem prodoru in z zaključkom v dolgi vratarjev kot. Mariborski igralci so večkrat žogo po odvzemu zadržali v svoji posesti in tako izsilili prekršek nasprotnika.

V nadaljevanju so predstavljene in opisane sestavne situacije iz tekme Koper : Maribor.

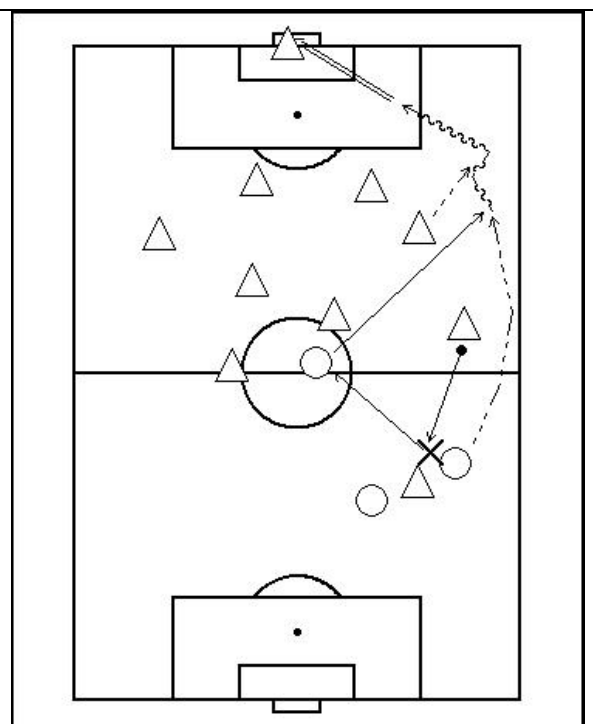
Podaja v globino po odvzeti žogi

Slika 29

Maribor: osnovno odvzemanje žoge, **podaja nazaj** ter po kratki kombinaciji sledi podaja v globino.

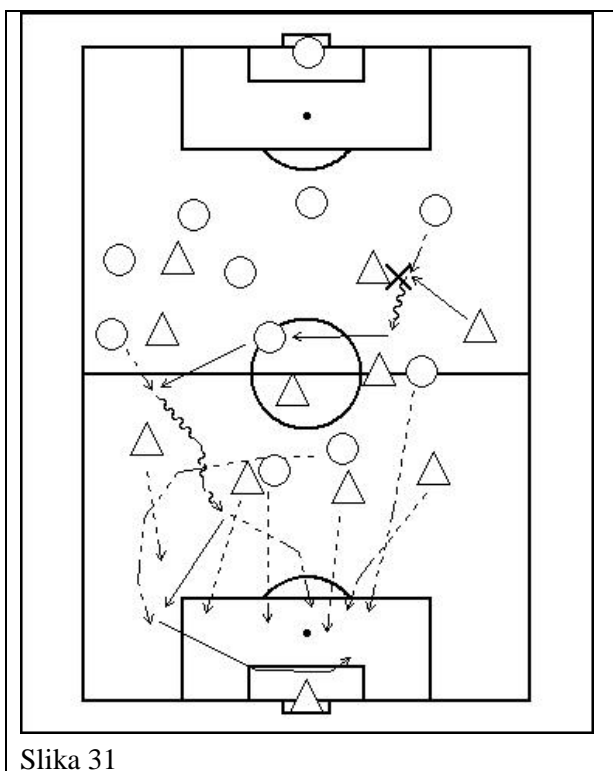
Podaja v širino po odvzeti žogi

Slika 30

Maribor: odvzem s prestrežanjem žoge, **podaja v globino**, po kateri sledi prodor z zaključkom na gol.

Podaja v širino po odvzeti žogi

Slika 31

Koper: odvzem s prestrežanjem žoge, **podaja v širino**, ki ji sledi predložek pred gol, kjer branilci žogo izbijajo.

5.4.5 LABOD DRAVA : HIT GORICA (SESTAVNE SITUACIJE)

Datum: 28. 10. 2009 ob 14.30, Ptuj – Mestni stadion Ptuj
LABOD DRAVA : HIT GORICA 1 : 1 (1 : 1)

Labod Drava

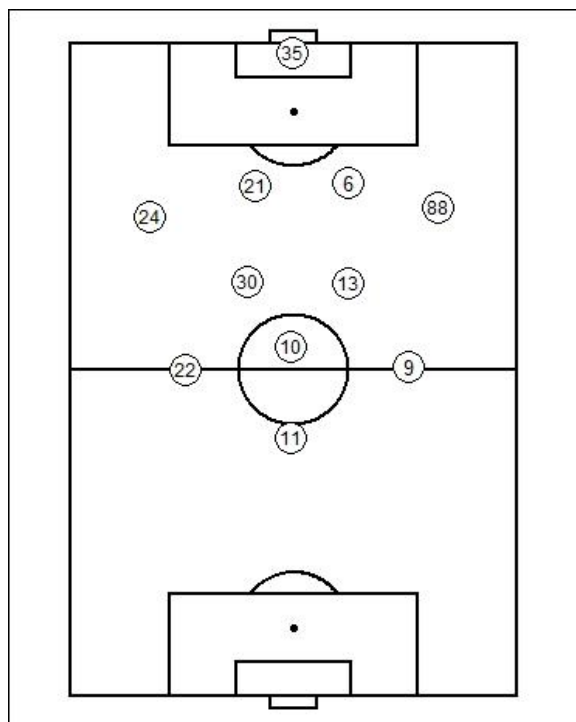
35 Jozić Nemanja
 21 Žilić Tonči
 6 Anđelković Siniša
 24 Balažić Marko
 88 Medved Klemen
 13 Prejac Andrej
 30 Ogu John Ugochukwu
 10 Kelenc Doris
 9 Semler Borut
 22 Kronaveter Rok
 11 Ekpoki

Trener: Fridl Franc

Hit Gorica

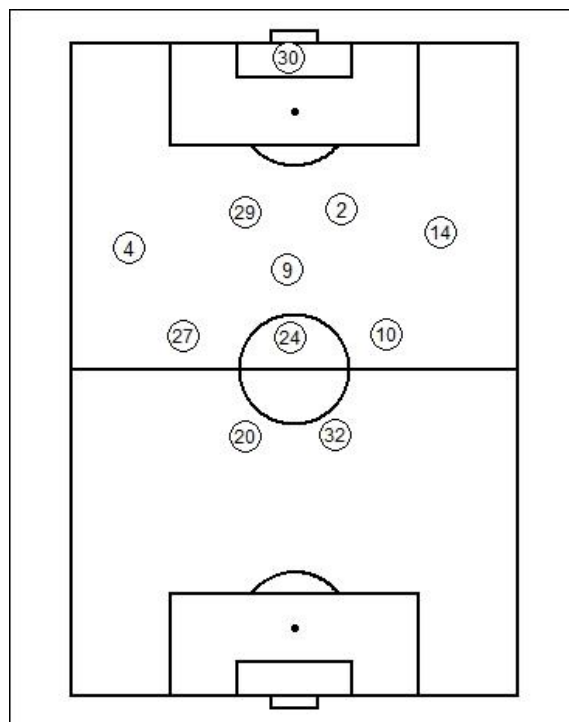
30 Žilić Dragan
 4 Gorinšek Gorazd
 14 Škarabot Matija
 29 Đukić Bojan
 2 Nikolič Dragoljub
 9 Balažić Gregor
 27 Cvijanović Goran
 24 Demirović Enes
 32 Osterc Milan
 10 Kršić Admir
 20 Galešić Goran

Trener: Mladenović
 Vladan

Slika 32

Sistem igre Drave: 1 – 4 – 2 – 3 – 1

Slika 33

Sistem igre Gorice: 1 – 4 – 1 – 3 – 2

Tabela 14: Načini in mesto odvzemanja žoge

Moštvo	Drava			Gorica		
	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj
Način/mesto odvzema žoge						
Osnovno odvzemanje	10	2	12	17	1	18
S prestrezanjem	8	0	8	9	4	13
S podrsavanjem	4	0	4	1	0	1
Z odrivanjem	9	2	11	9	0	9
S prekrškom	4	8	12	8	13	21
Izbita žoga v avt	18	5	23	19	5	24
Izbita žoga proti nasprotniku	10	8	18	10	4	14
Izbita žoga proti soigralcem	17	4	21	13	1	14
Odvzem žoge po napaki nasprotnika	15	9	24	16	13	29

Gorica je bila precej boljša pri osnovnem odvzemu kot odvzemu s prestrezanjem žoge. Medtem ko je Drava nekaj žog več odvzela z »remplanjem«. Gorica je naredila še enkrat več prekrškov kot Drava in to na nasprotni polovici. Pri izbitih žogah v avt sta bili moštvi praktično izenačeni, medtem ko je Drava več žog izbila proti nasprotnikom, še več pa proti soigralcem. Tehnično-taktičnih napak je bilo več na strani Drave.

Tabela 15: Smer prve podaje po odvzetju žoge

Smer 1. podaje	Drava	Gorica
Podaja v globino	22	21
Podaja v širino	18	15
Podaja nazaj	13	7
Podaja vratarju	3	2
Dolga podaja	8	10
Individualno držanje žoge	21	20

V smeri prve podaje po odvzemu žoge obe moštvi največ žog podajata v globino. Vse ostale spremenljivke obeh ekip so zelo izenačene, razen podaj nazaj, ki jih ima Drava nekoliko več. Zanimivo visok podatek je pri individualnem držanju žoge, kjer prevladujejo izkušeni in tehnično dobro podkovani igralci kot sta Ogu (Drava) in Demirović (Gorica).

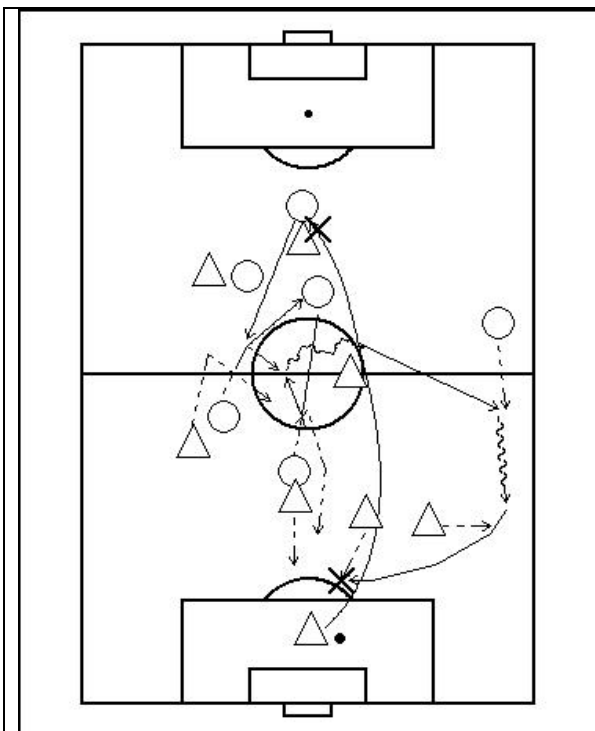
Tabela 16: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

Naslednjih 5 podaj	Drava	Gorica
Podaja v globino	14	7
Podaja v širino	5	9
Dolga podaja	5	4
Več zaporednih podaj na lastni polovici	10	5
Več zaporednih podaj na nasprotni polovici	2	4
Prodor	5	7
Predložek	1	7
Zaključek na gol	6	3
Izgubljena žoga na lastni polovici	4	1
Izgubljena žoga na nasprotni polovici	2	6
Izsiljeni prekršek	8	8

Iz zgornje Tabele je razvidno, da moštvo Drave največkrat išče podajo v globino znotraj petih podaj in gradi napad prek zadnje vrste z zaporednimi podajami. Gorica nima tako izstopajoče spremenljivke. Največ poskuša s podajami v širino, prodori in predložki. Obe ekipi zaradi dobrega tehničnega znanja posameznikov velikokrat izsilita prekršek. Kot zanimivost naj še omenim, da je Drava dosegla gol po kontinuiranem napadu, po štirinajstih zaporednih podajah in s strelom na gol z roba kazenskega prostora.

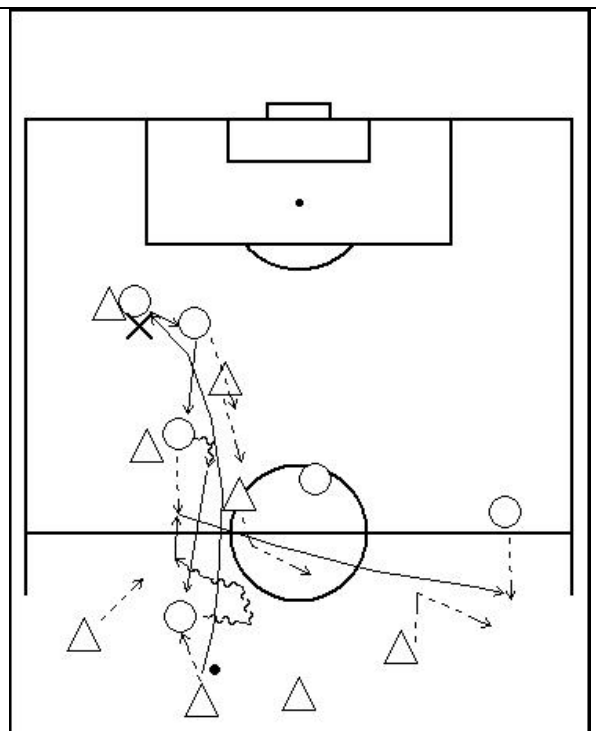
V nadaljevanju so predstavljene in opisane sestavne situacije iz tekme Drava : Gorica.

Podaja v globino po odvzeti žogi

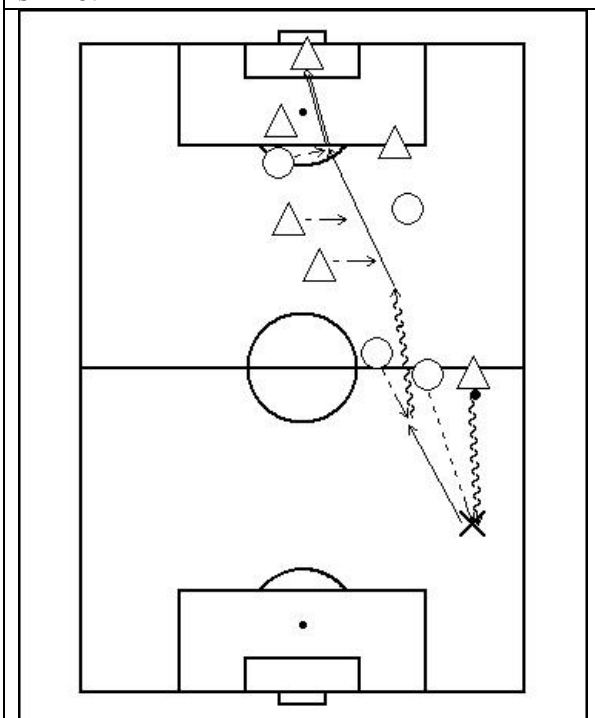
Slika 34

Drava: odvzemanje žoge z odvivanjem, **podaja v globino** in nato sledi podaja v širino.

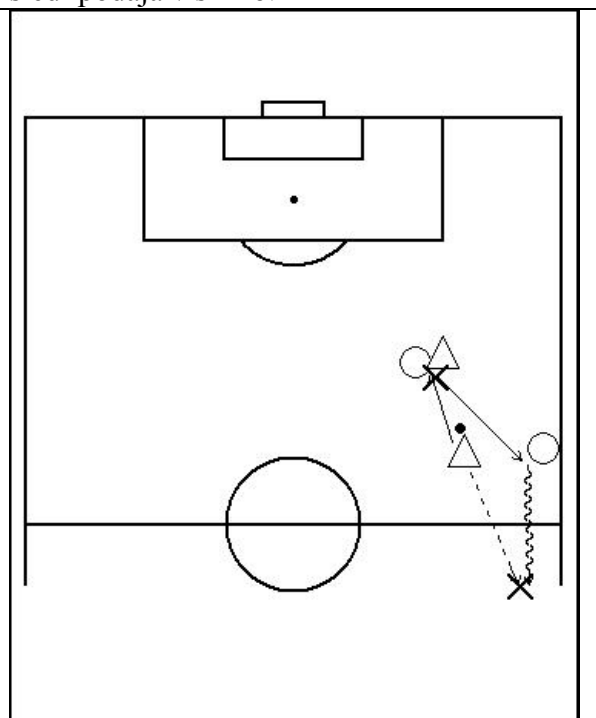
Slika 35

Drava: izbita žoga v smer proti soigralcem, **podaja v globino**, po kratki kombinaciji sledi podaja v širino.

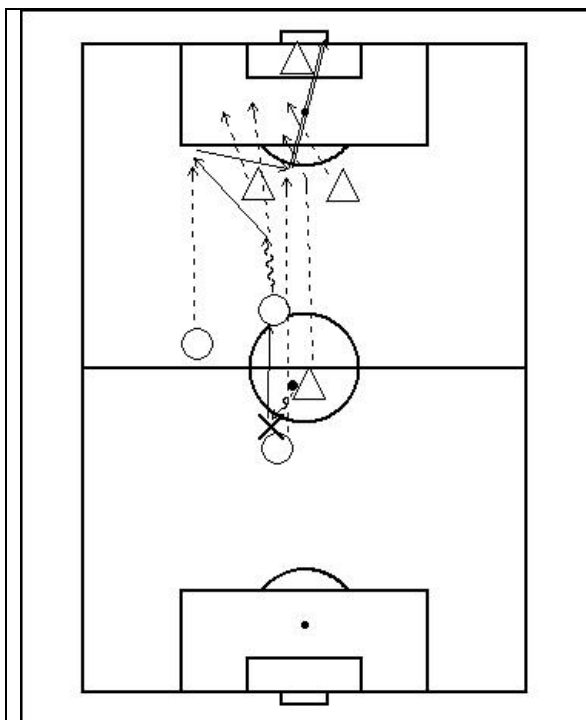
Slika 36

Drava: odvzem s podrsavanjem, **podaja v globino**, sledi zaključek po globinski podaji.

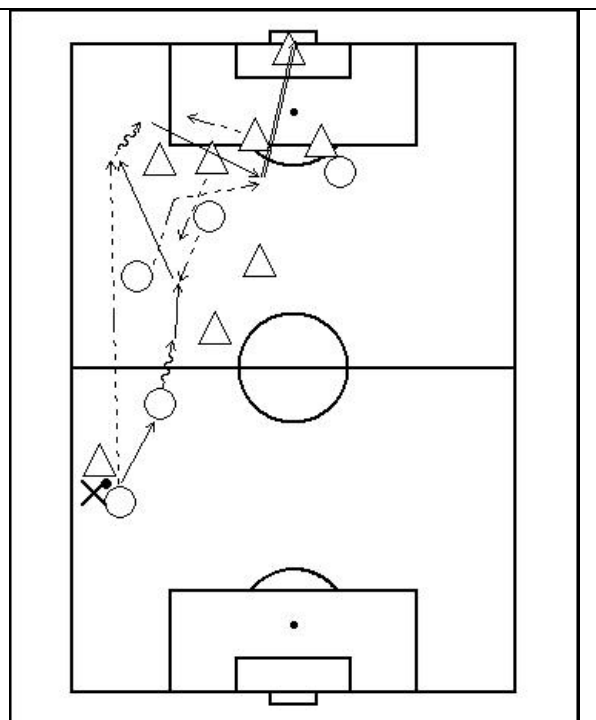
Slika 37

Gorica: osnovno odvzemanje, **podaja v globino** ter neuspešen prodor po boku.

Slika 38

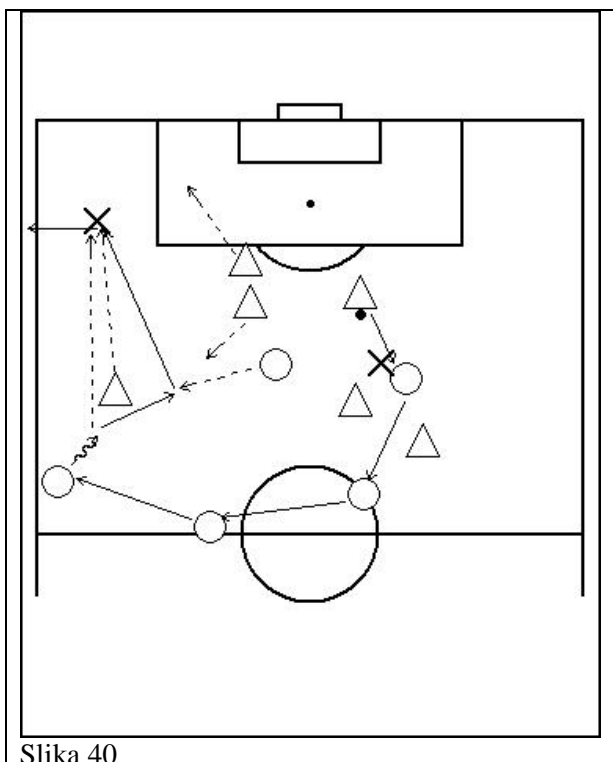
Gorica: osnovno odvezemanje, **podaja v globino**, po dvojni podaji sledi zaključek na gol.

Slika 39

Gorica: osnovno odvezemanje, **podaja v globino**, zaključek na gol po zavrtnjeni podaji iz boka.

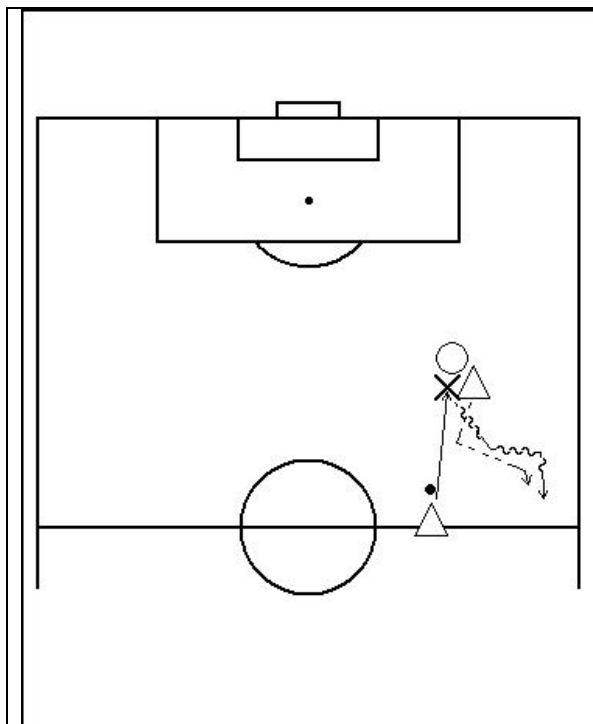
Podaja nazaj po odvzeti žogi

Slika 40

Drava: odvezemanje žoge po napaki nasprotnika, **podaja nazaj**, menjava strani napadanja ter neuspešen prodor po boku.

Individualno zadržanje žoge po odvzeti žogi

Slika 41

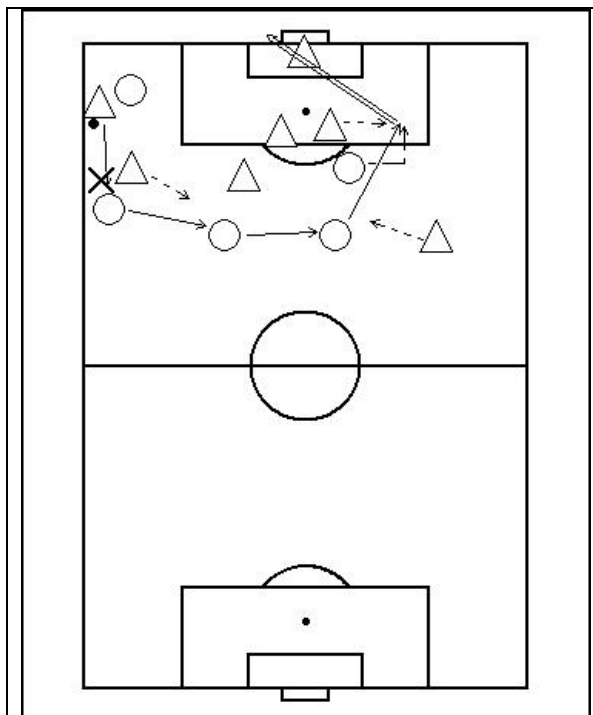
Drava: odvzem s prestrežanjem, **individualno držanje žoge.**

Slika 42

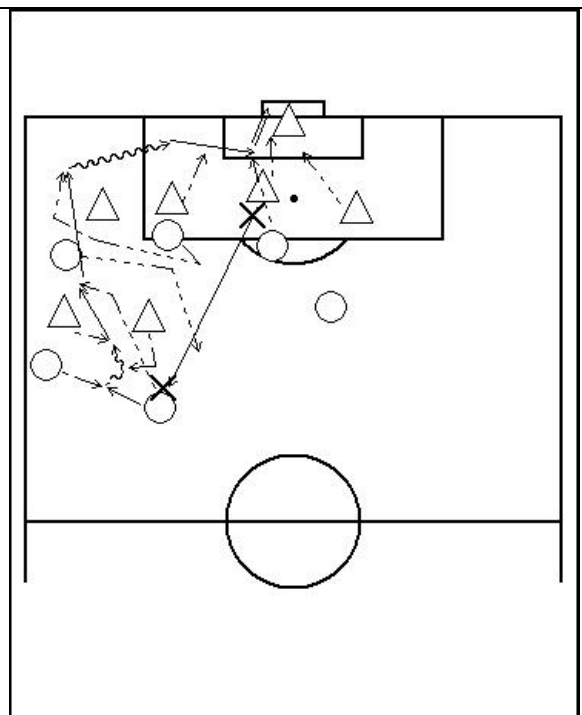
Drava: osnovno odvzemanje, **individualno držanje žoge**, sledi neuspešen predložek.

Podaja v širino po odvzeti žogi

Slika 43

Gorica: odvzemanje žoge po napaki nasprotnika, **podaja v širino**, sledi podaja v globino z neuspešnim zaključkom na gol.

Slika 44

Gorica: odvzemanje žoge po napaki nasprotnika, **podaja v širino**, neuspešen zaključek po predlošku na prvo vratnico.

5.4.6 DOMŽALE : OLIMPIJA (SESTAVNE SITUACIJE)

Datum: 28. 10. 2009 ob 16.00, Domžale – Športni park Domžale
DOMŽALE : OLIMPIJA 1 : 2 (0 : 1)

Domžale

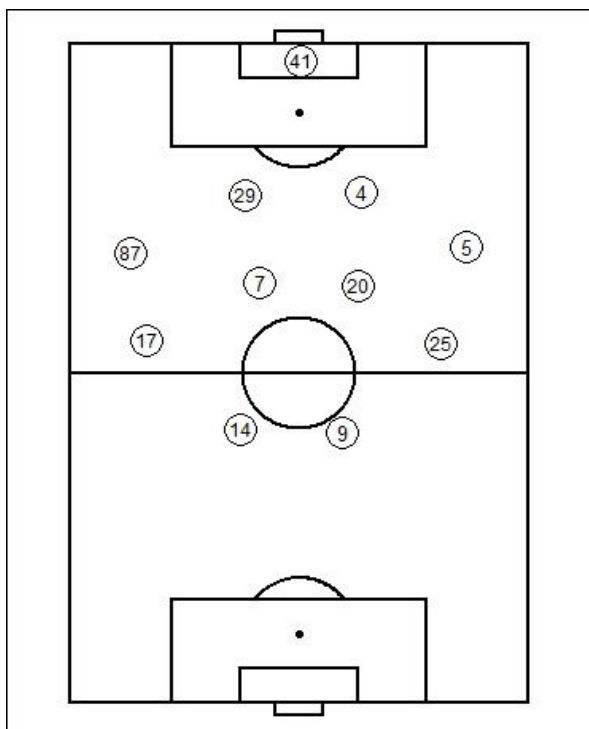
41 Vidmar Nejc
87 Apatič Tadej
29 Elsner Luka
4 Vidovič Jovan
5 Hanžič Rok
7 Teinovič Dalibor
14 Krcič Amer
25 Junior
20 Drevenšek Marko
17 Stojanovič Dalibor
9 Šturm Jani

Trener: Badžim Vlado

Olimpija

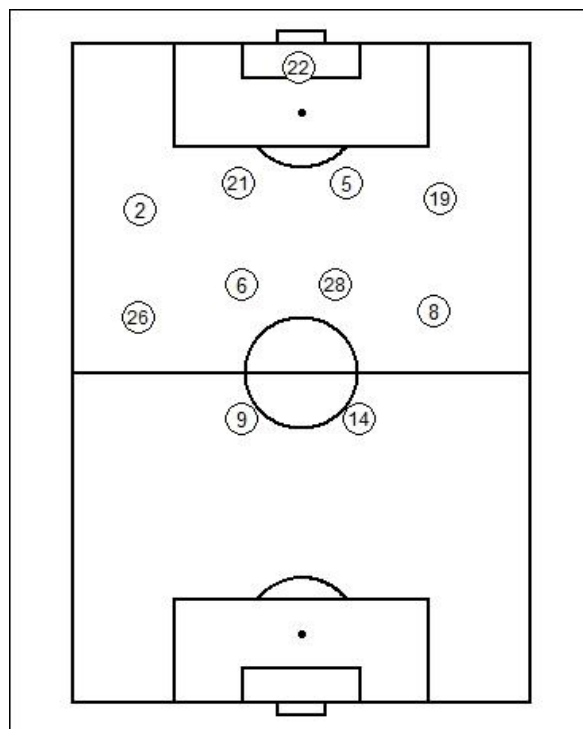
22 Oblak Jan
28 Dugolin Andrej
26 Škerjanc Davor
14 Cimirotič Sebastjan
9 Ibraimi Agim
5 Bonifacio
8 Da Silva
19 Roj Rok
2 Jović Boban
6 Filipovič Željko
21 Cvijanovič Miroslav

Trener: Pevnik Robert

Slika 45

Sistem igre Domžal: 1 – 4 – 4 – 2

Slika 46

Sistem igre Olimpije: 1 – 4 – 4 – 2

Tabela 17: Načini in mesto odvzemanja žoge

Moštvo	Domžale			Olimpija		
	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj
Način/mesto odvzema žoge						
Osnovno odvzemanje	19	6	25	17	1	18
S prestrezanjem	7	6	13	9	4	13
S podrsavanjem	4	1	5	1	0	1
Z odrievanjem	8	3	11	9	0	9
S prekrškom	8	6	14	8	13	21
Izbita žoga v avt	9	6	15	24	6	30
Izbita žoga proti nasprotniku	27	6	33	20	8	28
Izbita žoga proti soigralcem	15	4	19	20	2	22
Odvzem žoge po napaki nasprotnika	18	12	30	17	8	25

Na tekmi je bilo največ osnovnih odvzemov žog, kar pomeni, da je bila tekma z veliko medsebojnih dvobojev, v katerih pa so bili uspešni nogometaši Domžal. Igralci Olimpije so pokazali večjo agresivnost in za ceno te storili tudi kar nekaj prekrškov več od Domžal. Najbolj zanimiv podatek je, da je moštvo Olimpije izbilo še enkrat več žog v avt, medtem ko sta bili števili pri izbitih žogah nasprotniku in soigralcem dokaj izenačeni. Zaradi tehnično-taktičnih napak je moštvo Domžal odvzelo 5 žog več kot Olimpija.

Tabela18: Smer prve podaje po odvzetju žoge

Smer 1. podaje	Domžale	Olimpija
Podaja v globino	19	28
Podaja v širino	16	15
Podaja nazaj	8	3
Podaja vratarju	4	6
Dolga podaja	15	11
Individualno držanje žoge	14	11

Pozitiven podatek je, da je Olimpija prednjačila pri globinskih podajah takoj po odvzemu žoge. Pri vseh drugih spremenljivkah so bile Domžale boljše oziroma so imele večje število le-teh, razen pri podajah vratarju, ki jih je imela Olimpija 2 več. Veliko število je bilo dolgih podaj in individualnega zadržanja žoge po odvzemu žoge.

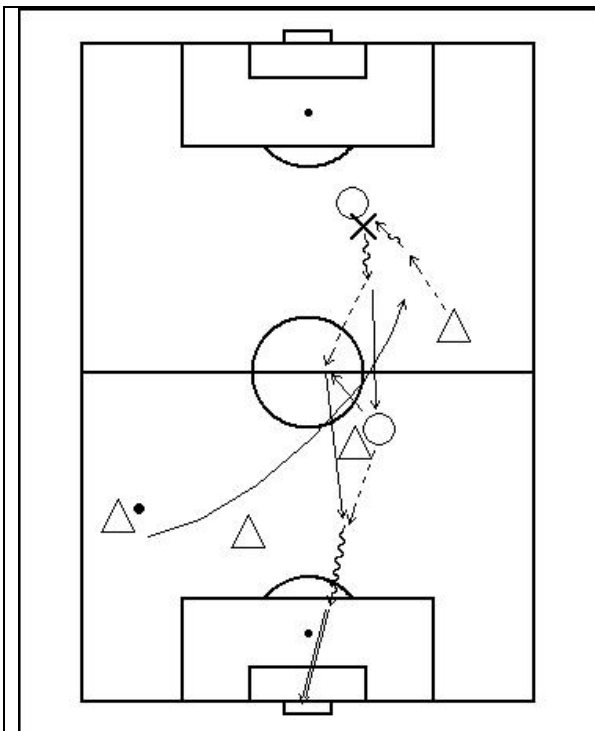
Tabela 19: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

Naslednjih 5 podaj	Domžale	Olimpija
Podaja v globino	11	10
Podaja v širino	6	3
Dolga podaja	9	5
Več zaporednih podaj na lastni polovici	13	11
Več zaporednih podaj na nasprotni polovici	3	4
Prodor	6	5
Predložek	2	1
Zaključek na gol	7	3
Izgubljena žoga na lastni polovici	14	29
Izgubljena žoga na nasprotni polovici	6	10
Izsiljeni prekršek	9	12

Še enkrat več je iz Tabele razvidno, da po petih podajah po odvzemu moštva 1. SNL, v tem primeru Domžale in Olimpija, največ žog izgubijo na lastni polovici in manj na nasprotni. Olimpija jih je izgubila še bistveno več. Omeniti velja še zaporedne podaje obeh moštev na lastni polovici in podaje v globino, iz katerih je Olimpija po prestreženi žogi na nasprotni polovici tudi dosegla svoj drugi zadetek in odločila zmagovalca.

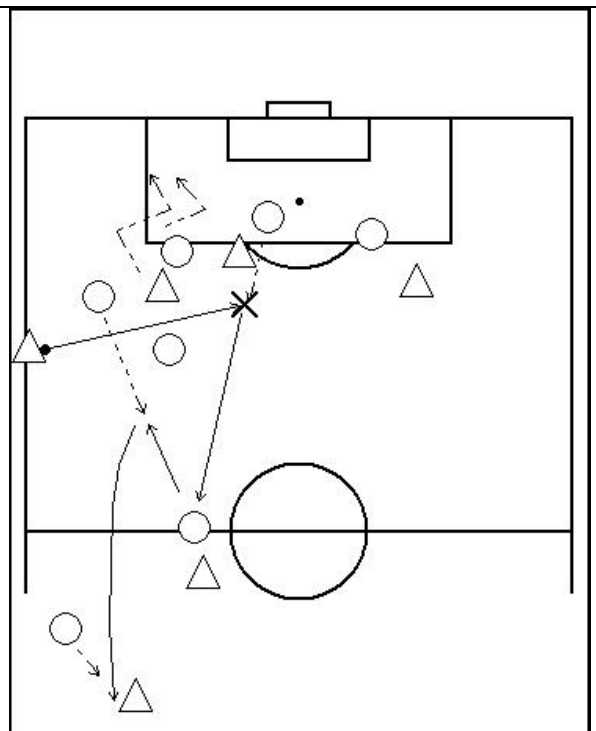
V nadaljevanju so predstavljene in opisane sestavne situacije iz tekme Olimpija: Domžale.

Podaja v globino po odvzeti žogi

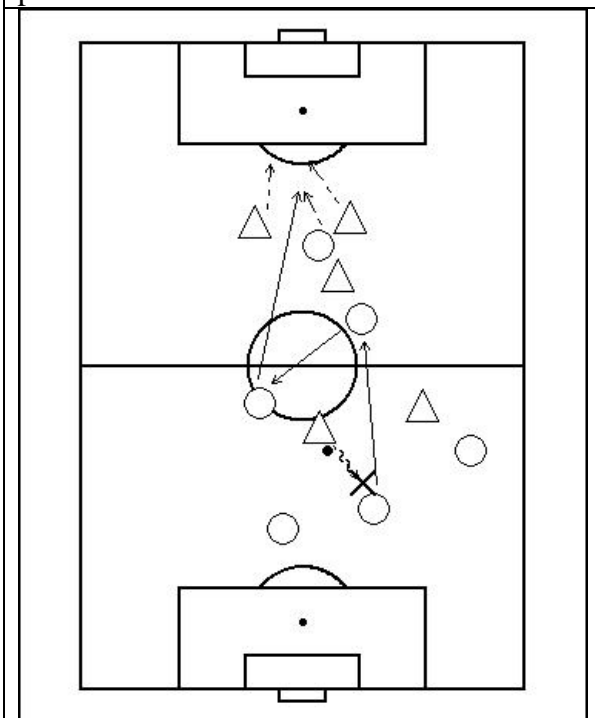
Slika 47

Domžale: osnovno odvezemanje, **podaja v globino** in še ena globinska podaja po povratni.

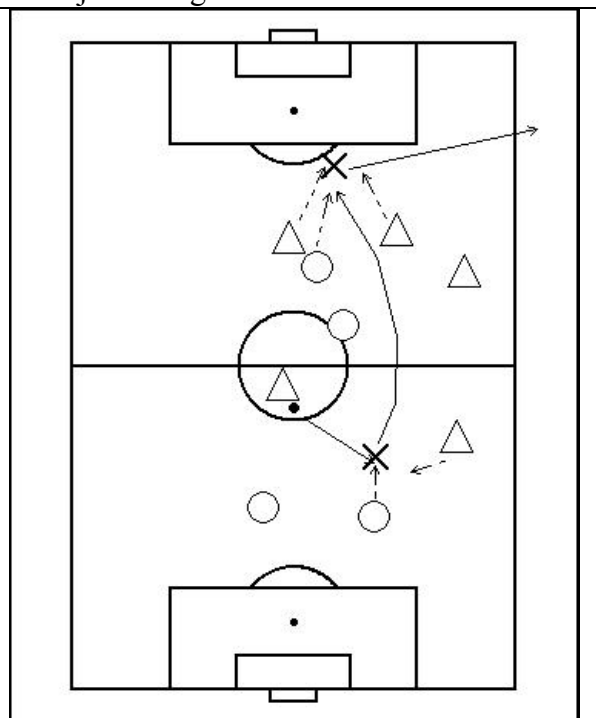
Slika 48

Domžale: odvzem s prestrežanjem, **podaja v globino**, po povratni sledi podaja v globino vtekajočemu igralcu.

Slika 49

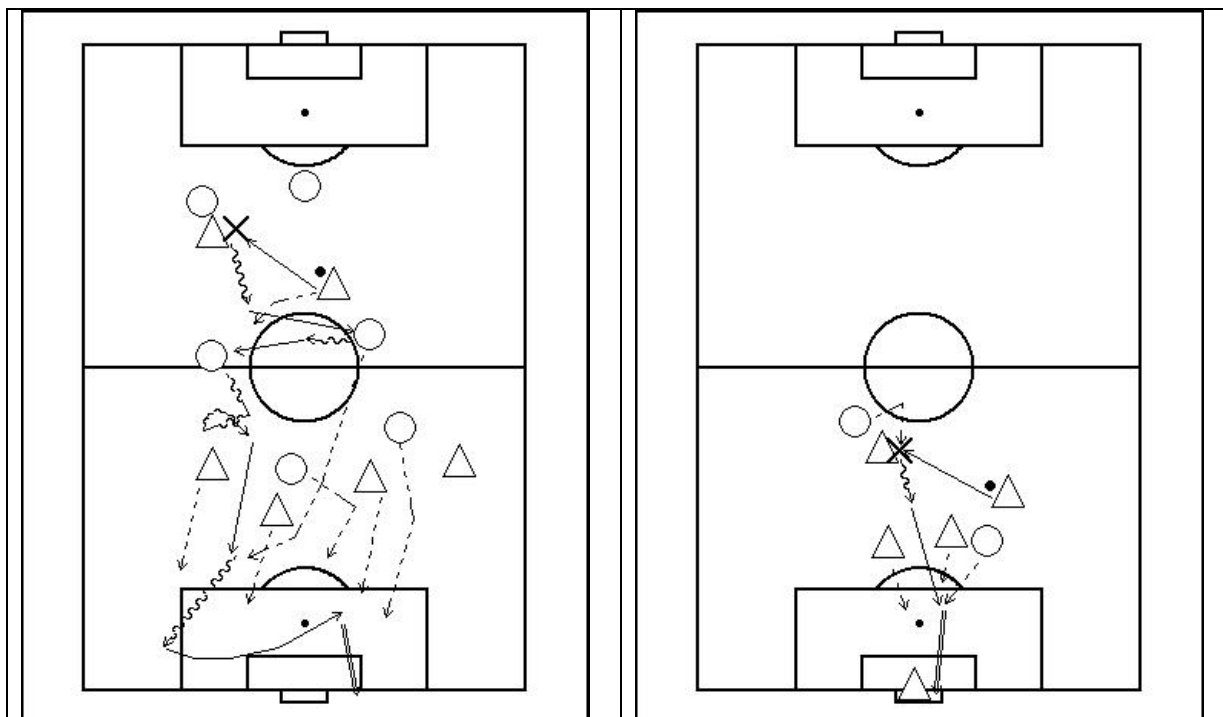
Olimpija: osnovno odvezemanje, **podaja v globino** ter po povratni takoj še ena globinska podaja med branilca.

Slika 50

Domžale: odvzem s prestrežanjem ter takoj odigrana **dolga globinska podaja** proti vtekajočemu napadalcu.

Individualno zadržanje žoge po odvzeti žogi

Slika 51

Olimpija: odvzem žoge s prestrezanje, **individualno držanje žoge**, zaključek akcije po predložku.

Slika 52

Olimpija: po osnovnem odvzemu žoge sledi **individualno držanje žoge** ter podaja v globino vtekajočemu napadalcu, ki uspešno zaključi akcijo.

5.4.7 NAFTA : KOPER (SESTAVNE SITUACIJE)

Datum: 21. 11. 2009 ob 14.00, Lendava - Športni park
NAFTA : LUKA KOPER 3 : 1 (1 : 0)

Nafta

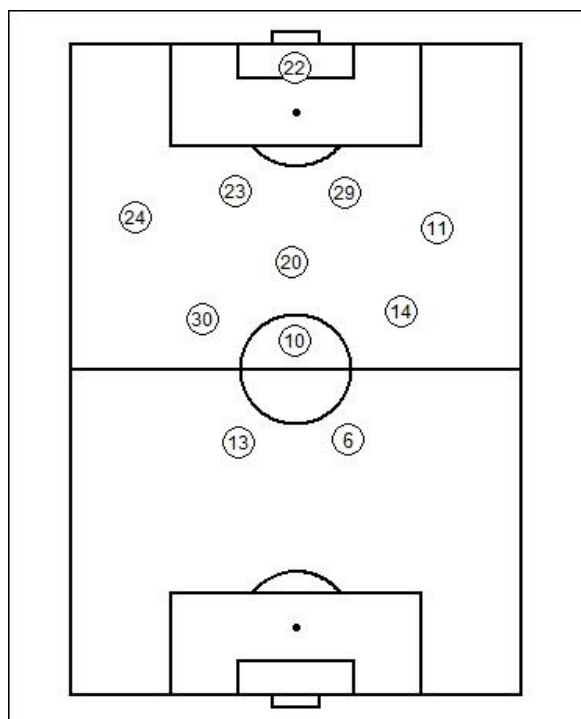
22 Murko Tomaž
 24 Buzeti Rok
 23 Caban Stjepan
 29 Ošljaj Damjan
 11 Bunc Gregor
 20 Mujakovič Amel
 14 Vassiljev Konstantin
 30 Čeh Aleš 2
 10 Jankovič Siniša
 13 Volaš Dalibor
 6 Miljkovič Emil

Trener: Vučičević Nebojša

Luka Koper

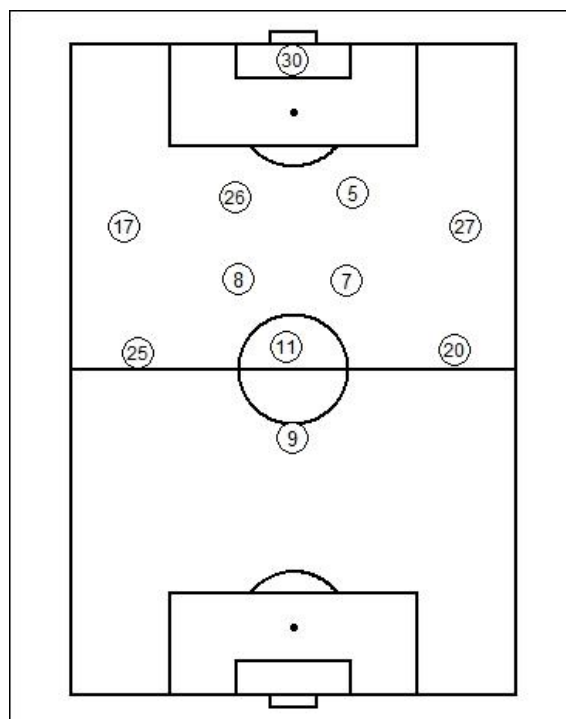
30 Suhonjič Admir
 5 Polovanec Kristijan
 17 Struna Aljaž
 26 Rajčević Aleksander
 11 Pavlin Miran
 7 Guberac Ivica
 25 Brulc Mitja
 27 Hadžič Damir
 9 Ipavec Patrik
 20 Karič Amir
 8 Kovačević Nebojša

Trener: Okčić Nedžad

Slika 53

Sistem igre Nafta: 1 – 4 – 1 – 2 – 1 – 2

Slika 54

Sistem igre Koper: 1 – 4 – 2 – 3 – 1

Tabela 20: Načini in mesto odvzemanja žoge

Moštvo	Nafta			Koper		
	Način/mesto odvzema žoge	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj	Lastna polovica	Nasprotna polovica
Osnovno odvzemanje	9	0	9	6	4	10
S prestrezanjem	13	3	16	6	1	7
S podrsavanjem	3	0	3	5	0	5
Z odrievanjem	2	2	4	4	0	4
S prekrškom	9	6	15	8	13	21
Izbita žoga v avt	24	2	26	14	1	15
Izbita žoga proti nasprotniku	13	10	23	5	7	12
Izbita žoga proti soigralcem	15	4	19	16	1	17
Odvzeta žoga po napaki nasprotnika	22	3	25	27	14	41

Moštvi sta izenačeni pri osnovnem odvzemu, odvzemu s podrsavanjem in odrievanjem. Nafta pa je bistveno več žog odvzela s prestrezanjem. Zaradi mokrega in spolzkega igrišča sta moštvi uporabljali pogosteje odvzem s podrsavanjem kot na ostalih tekmah. Koper je odvel oziroma pridobil več žog po tehnično-taktičnih napakah Nafta. Razmerje v prekrških je bilo na strani Kopra, saj jih je ta storil več kot 20. Pri izbujanju so igralci Nafta največkrat žogo izbili v avt ali proti igralcem Kopra kot pa proti soigralcem. Igralci Kopra pa so največ žog izbili proti soigralcem.

Tabela 21: Smer prve podaje po odvzetju žoge

Smer 1. podaje	Nafta	Koper
Podaja v globino	20	12
Podaja v širino	10	19
Podaja nazaj	8	16
Podaja vratarju	3	2
Dolga podaja	13	12
Individualno držanje žoge	10	7

Nafta je največ prvih podaj po odvzetju odigrala v globino, medtem ko je moral Koper zaradi zelo zgoščene postavitve Nafta več igrati v širino in nazaj ter iskati pravo rešitev. Zaradi razmočene travnate površine sta obe moštvi hoteli igrati na preskok z dolgimi podajami in zelo poredko vračali žogo vratarju. Individualno zadržanje žoge se je povečini končalo s prekrškom nasprotnika.

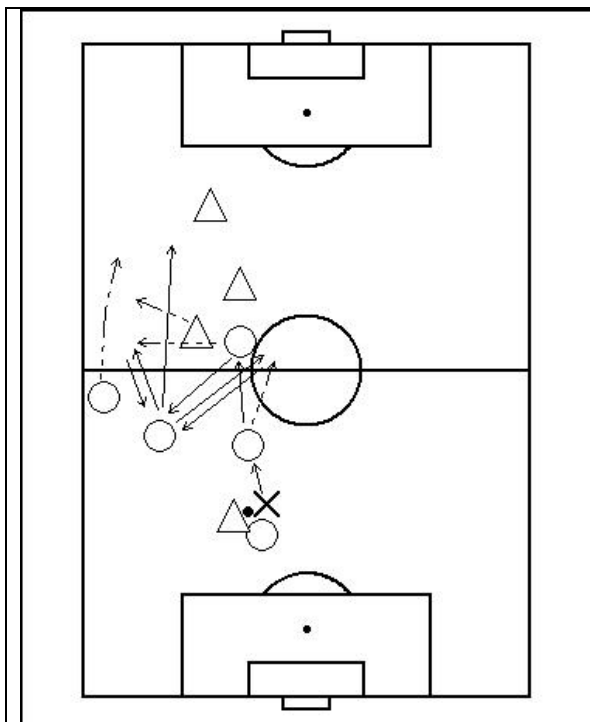
Tabela 22: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

Naslednjih 5 podaj	Nafta	Koper
Podaja v globino	7	5
Podaja v širino	3	2
Dolga podaja	3	6
Več zaporednih podaj na lastni polovici	3	12
Več zaporednih podaj na nasprotni polovici	6	9
Prodor	5	1
Predložek	1	1
Zaključek na gol	3	2
Izgubljena žoga na lastni polovici	8	6
Izgubljena žoga na nasprotni polovici	14	15
Izsiljeni prekršek	15	14

Zaradi slabše igralne površine so bile številke ob spremenljivkah bistveno manjše kot na ostalih tekmah. Koper je izstopal predvsem pri zaporednih podajah tako na lastni kot nasprotni polovici. Kot zanimivost tekme omenimo zadetek Nafta po napaki branilcev Kopra znotraj petih podaj in kontinuiran napad Kopra, s katerim so prišli do častnega zadetka na tekmi.

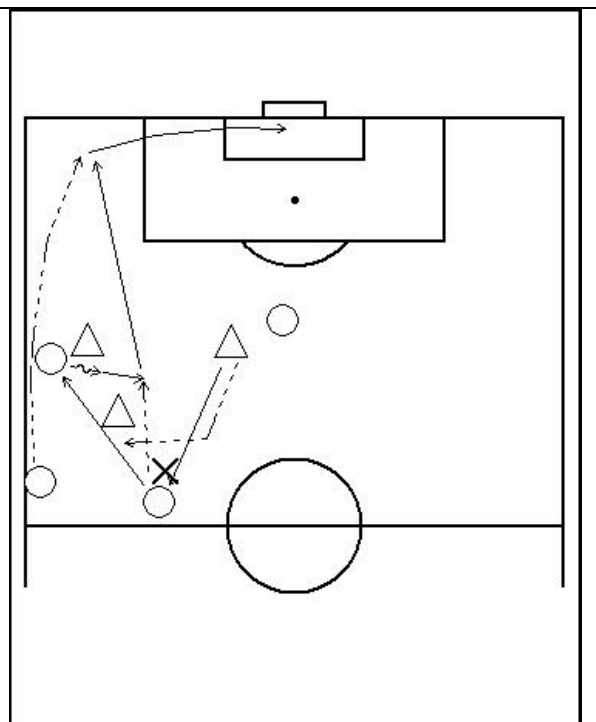
V nadaljevanju so predstavljene in opisane sestavne situacije iz tekme Nafta : Koper.

Podaja v globino po odvzeti žogi

Slika 55

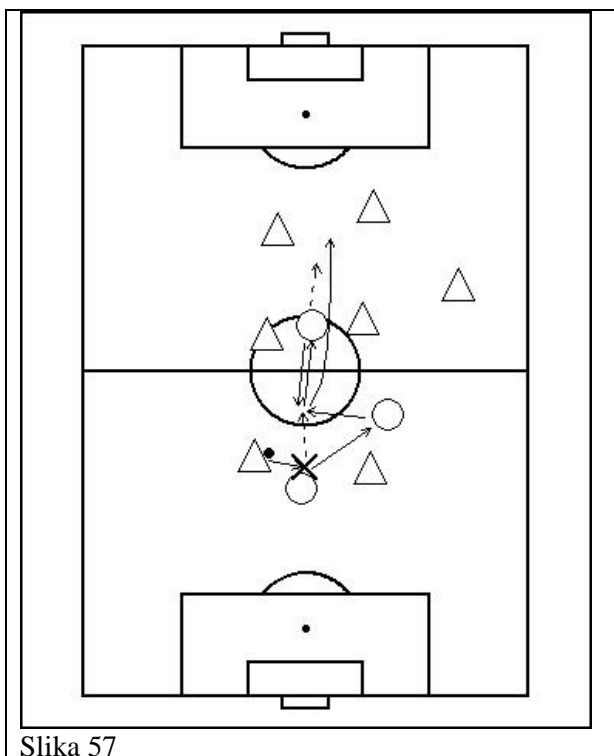
Koper: osnovno odvezanje žoge, **podaja v globino**, sledi kombiniranje na sredini igrišča.

Slika 56

Nafta: odvezem žoge po napaki nasprotnika, **podaja v globino**, sledi predložek pred gol.

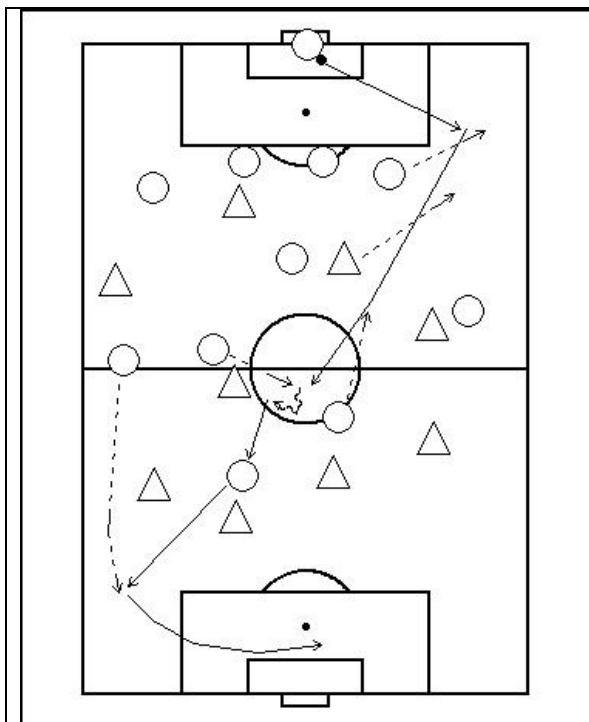
Po odvzeti žogi sledi podaja v širino

Slika 57

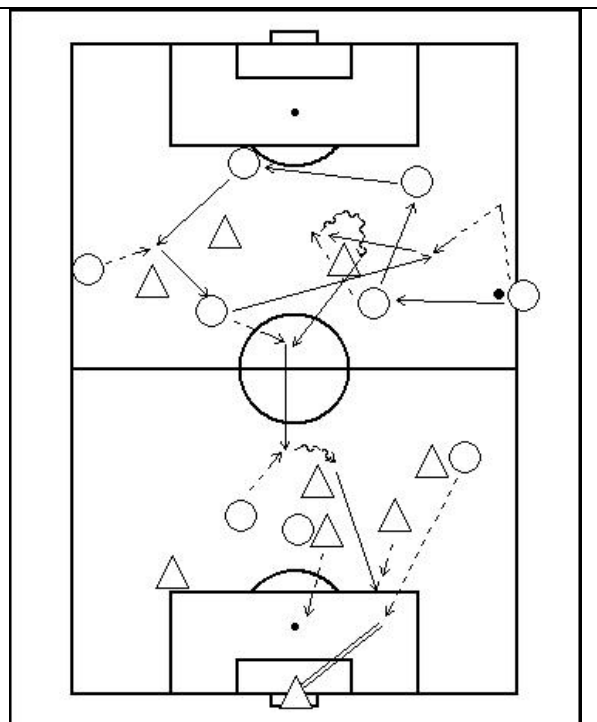
Nafta: odvezem s prestrezanjem žoge, **podaja v širino**, po dvojni in povratni podaji sledi podaja v globino vtekajočemu igralcu.

Po pridobljeni žogi na lastni polovici sledi kontinuiran napad

Slika 58

Nafta: vratar **pora žogo po tleh široko na branilca**, sledi kontinuiran napad s predložkom pred gol.

Slika 59

Koper: kontinuiran napad iz zadnje linije z uspešnim zaključkom na gol po globinski podaji.

5.4.8 OLIMPIJA : LABOD DRAVA (SESTAVNE SITUACIJE)

Datum: 21. 11. 2009 ob 14.00, Ljubljana – Športni park Ljubljana
OLIMPIJA : LABOD DRAVA 3 : 0 (0 : 0)

Olimpija

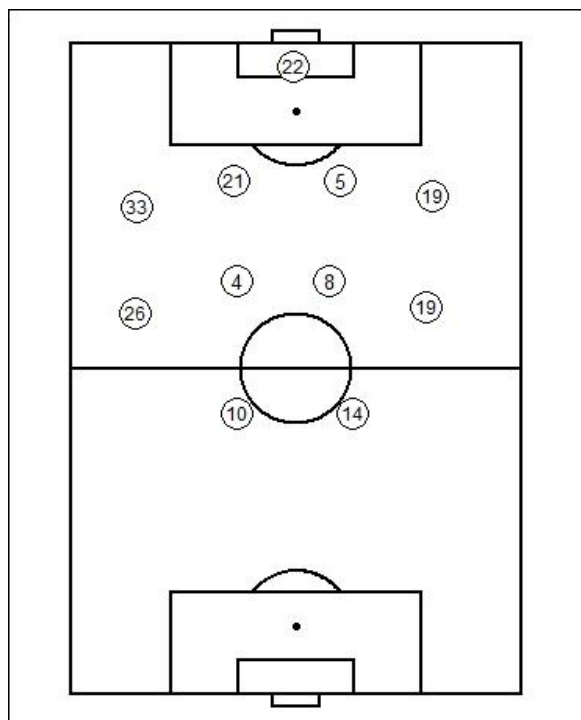
22 Oblak Jan
26 Škerjanc Davor
5 Bonifacio
8 Da Silva
19 Roj Rok
21 Cvijanović Miroslav
18 Kašnik David
10 Rujović Enes
33 Salkić Erik
14 Cimirotič Sebastjan
4 De Abreu Ferreira

Trener: Pevnik Robert

Labod Drava

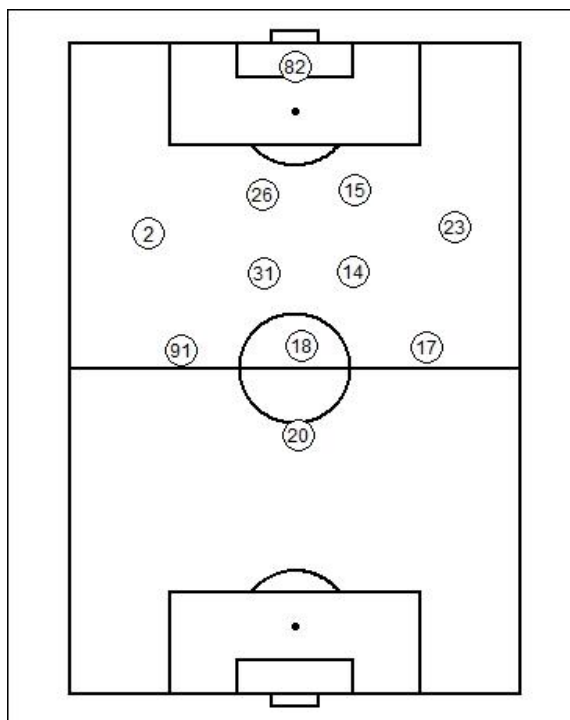
82 Bučar Branko
2 Vinkovič Marko
23 Pečnik Marko
26 Roškar Marko
15 Fekonja Aljoša
14 Marinič Rok
17 Vrabl Rene
18 Matjašič Jure
20 Turkuš Renato
91 Kurež Robert
31 Kukec Leon

Trener: Fridl Franc

Slika 60

Sistem igre Olimpije: 1 – 4 – 4 – 2

Slika 61

Sistem igre Drave: 1 – 4 – 2 – 3 – 1

Tabela 23: Načini in mesto odvzemanja žoge

Moštvo	Olimpija			Drava		
	Način/mesto odvzema žoge	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj	Lastna polovica	Nasprotna polovica
Osnovni odvzem	8	4	12	11	1	12
S prestrezanjem	10	8	18	13	2	15
S podrsavanjem	1	3	4	1	0	1
Z odrivanjem	7	3	10	7	2	9
S prekrškom	6	13	19	8	8	16
Izbita žoga v avt	20	8	28	30	7	37
Izbita žoga proti nasprotniku	13	10	23	19	6	25
Izbita žoga proti soigralcem	22	5	27	15	2	17
Odvzem žoge po napaki nasprotnika	25	19	44	28	17	45

Igra na tekmi med Olimpijo in »mladinci« Drave je bila »zelo raztrgana«, saj se je moštvo Drave v drugem delu prvenstva zaradi finančnih težav povsem spremenilo. Moštvi sta bili pri načinih odvzemanja žoge še dokaj izenačeni. Odstopanja so nastajala pri izbitih žogah v avt, saj je bilo takšnih pri nogometaših Drave kar 37, pri Olimpiji pa visokih 28. Najbolj negativna spremenljivka je bila število odvzemov po tehnično-taktičnih napakah. Na obeh straneh jih je bilo skoraj 90. Moštvo Olimpije je storilo več prekrškov kot nogometaši Drave.

Tabela 24: Smer prve podaje po odvzetju žoge

Smer 1. Podaje	Olimpija	Drava
Podaja v globino	26	20
Podaja v širino	23	11
Podaja nazaj	19	5
Podaja vratarju	2	5
Dolga podaja	13	7
Individualno držanje žoge	14	24

Zelo odprta tekma je prinesla veliko število globinskih podaj na obeh straneh takoj po odvzemu žoge. Olimpija je več uporabljala širino igre ter podajala žogo nazaj, medtem ko so nogometaši Drave večkrat individualno zadržali žogo. Olimpija je poskušala z dolgimi diagonalnimi podajami preiti v protinapad, Drava pa je večkrat podajala žogo vratarju. Na tekmi je bila individualna kakovost zelo na strani Olimpije.

Tabela 25: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

Naslednjih 5 podaj	Olimpija	Drava
Podaja v globino	13	4
Podaja v širino	1	4
Dolga podaja	4	7
Več zaporednih podaj na lastni polovici	15	4
Več zaporednih podaj na nasprotni polovici	6	3
Prodor	5	6
Predložek	2	3
Zaključek na gol	15	6
Izgubljena žoga na lastni polovici	10	8
Izgubljena žoga na nasprotni polovici	16	11
Izsiljeni prekršek	11	14

Olimpija je bila precej boljši nasprotnik glede na vse spremenljivke. Znotraj petih podaj je več žog odigrala v globino, veliko kombinirala na lastni in nasprotni polovici in prišla do kar 15 zaključkov na gol ter dosegla tudi vse tri zadetke znotraj petih podaj po odvzemu žoge.

V nadaljevanju sta prestavljeni in opisani sestavni situaciji iz tekme Olimpija : Drava.

Po odvzeti žogi sledi podaja v globino

<p>Slika 62</p> <p>Olimpija: odvzem žoge po napaki nasprotnika, podaja v globino ter zaključek na gol po prodoru.</p>	<p>Slika 63</p> <p>Olimpija: odvzem žoge po napaki nasprotnika, podaja v globino, po predložku sledi neuspešen zaključek na gol.</p>

5.4.9 DOMŽALE : CM CELJE (SESTAVNE SITUACIJE)

Datum: 22. 11. 2009 ob 13.00, Domžale – Športni park
Domžale : CM Celje 1 : 5 (1 : 0)

Domžale

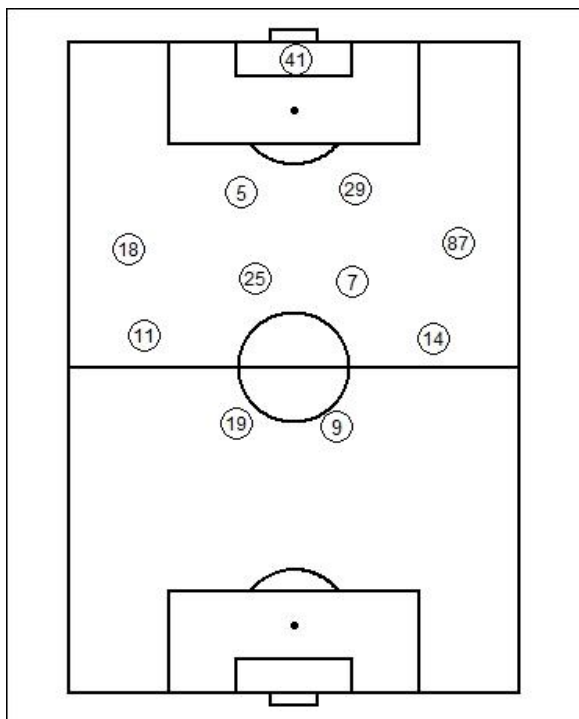
41 Vidmar Nejc
87 Apatič Tadej
29 Elsner Luka
18 Kovyenič Saša
5 Hanžič Rok
7 Teinovič Dalibor
14 Krcič Amer
25 Junior
19 Zatkovič Mitja
11 Perme Janez
9 Šturm Jani

Trener: Badžim Vlado

MIK CM Celje

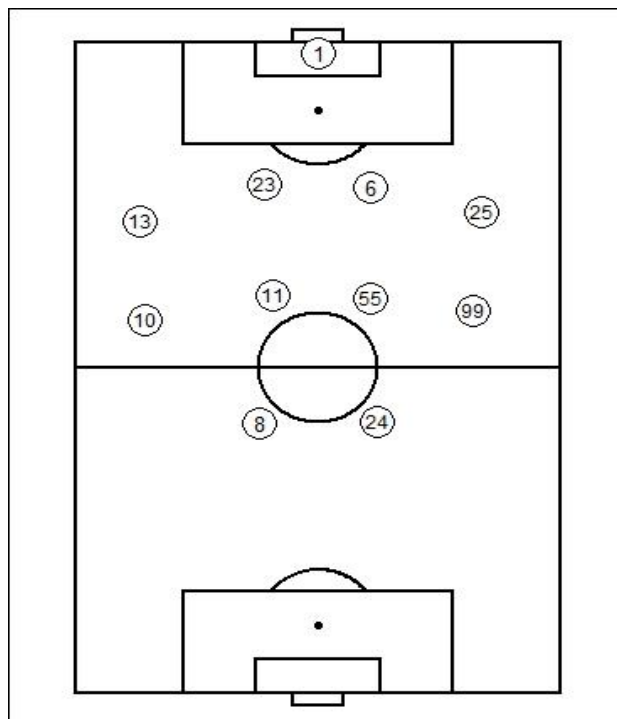
1 Mujčinovič Amel
6 Anđelkovič Milan
8 Dvorančič Slaviša
10 Lovrečič Anej
11 Urbanč Dejan
13 Bakarič Saša
23 Mijatovič Boris
24 Dušpara Domagoj
25 Gobec Sebastjan
55 Rep Rajko
99 Štraus Rok

Trener: Đuričič Milan

Slika 64

Sistem igre Domžal: 1 – 4 – 4 – 2

Slika 65

Sistem igre Celja: 1 – 4 – 4 – 2

Tabela 26: Načini in mesto odvzemanja žoge

Moštvo	Domžale			Celje		
	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj
Način/mesto odvzema žoge						
Osnovno odvzemanje	5	4	9	10	4	14
S prestrezanjem	12	3	15	11	1	12
S podrsavanjem	0	0	0	1	0	1
Z odirvanjem	9	2	11	7	4	11
S prekrškom	7	3	11	8	12	20
Izbita žoga v avt	25	3	28	15	6	21
Izbita žoga proti nasprotniku	17	8	25	16	8	24
Izbita žoga proti soigralcem	19	6	25	18	1	19
Odvzem žoge po napaki nasprotnika	24	10	34	22	16	38

Tekma je bila zelo izenačena do polovice drugega polčasa, ko je bil izključen vratar Domžal. Ker so Domžale do takrat že opravile vse tri zamenjave, je moral v gol eden izmed igralcev v polju, kar je prevesilo tehtnico na stran Celja. Načini odvzemanja žoge se praktično izenačeni, medtem ko je Celje storilo še enkrat več prekrškov. Izbitih žog v avt, nasprotnikom in soigralcem je imelo več moštvo Domžal. Odvzemov žog po tehnično-taktični napaki nasprotnika je bilo precej na obeh straneh – za odtenek več na strani Celja, torej po 38 storjenih napakah Domžal.

Tabela 27: Smer prve podaje po odvzetju žoge

Smer 1. podaje	Domžale	Celje
Podaja v globino	19	26
Podaja v širino	27	18
Podaja nazaj	5	16
Podaja vratarju	5	20
Dolga podaja	12	1
Individualno držanje žoge	17	7

Celjani so večkrat odigrali žogo v globino, medtem ko so Domžalčani igrali več v širino. Podaj nazaj in podaj do vratarja so imeli z naskokov več nogometaši Celja. Dolge podaje pa so bile praktično samo na strani Domžal. Celjani so odigrali samo eno dolgo diagonalno podajo, takoj po odvzeti žogi, in po protinapadu dosegli svoj tretji zadetek na tekmi.

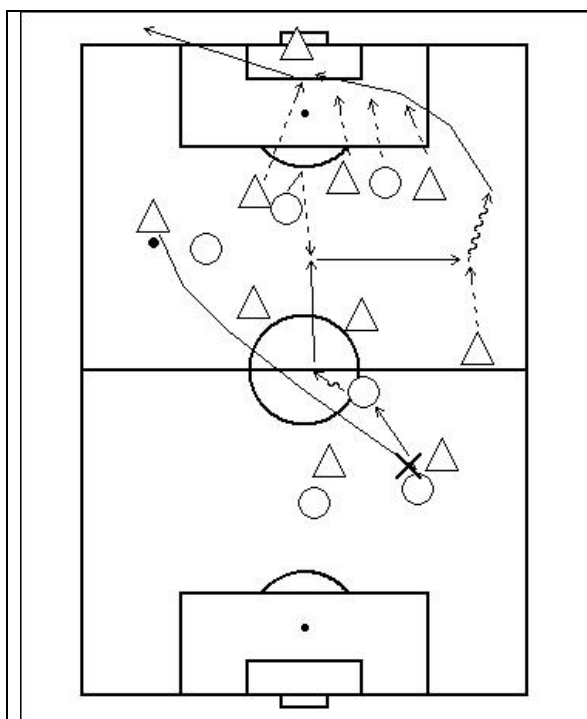
Tabela 28: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

Naslednjih 5 podaj	Domžale	Celje
Podaja v globino	5	6
Podaja v širino	5	2
Dolga podaja	6	7
Več zaporednih podaj na lastni polovici	7	9
Več zaporednih podaj na nasprotni polovici	9	4
Prodor	4	6
Predložek	7	3
Zaključek na gol	3	8
Izgubljena žoga na lastni polovici	9	5
Izgubljena žoga na nasprotni polovici	16	16
Izsiljeni prekršek	12	0

Do izključitve vratarja so imele Domžale več od igre in bi lahko tekmo rešile v svoj prid, zato je tudi statistika v sklopu petih podaj bolj ali manj izenačena ali v prid Domžal. Kot zanimivost tekme lahko izpostavim kar nekajkrat sestavljenih več kot 10 zaporednih podaj v moštvu Domžal, po katerih so prišle tudi do vodilnega gola na tekmi.

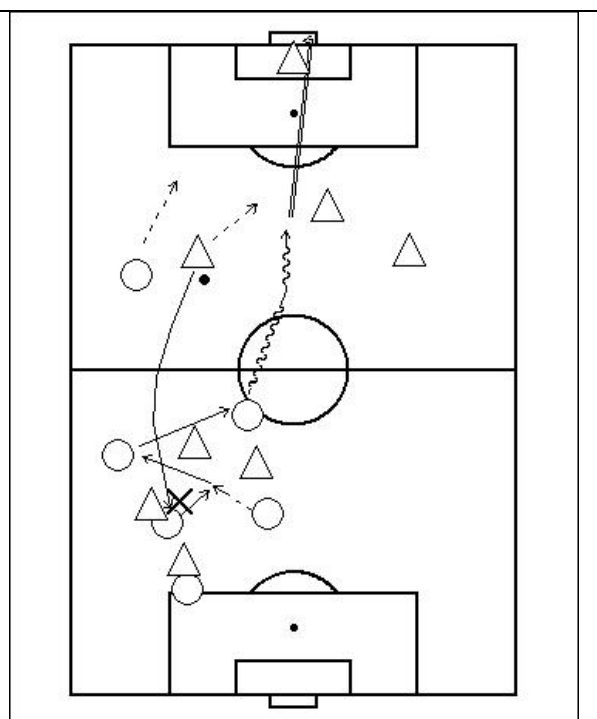
V nadaljevanju so predstavljene in opisane sestavne situacije iz tekme Domžale : Celje.

Podaja v globino po odvzeti žogi

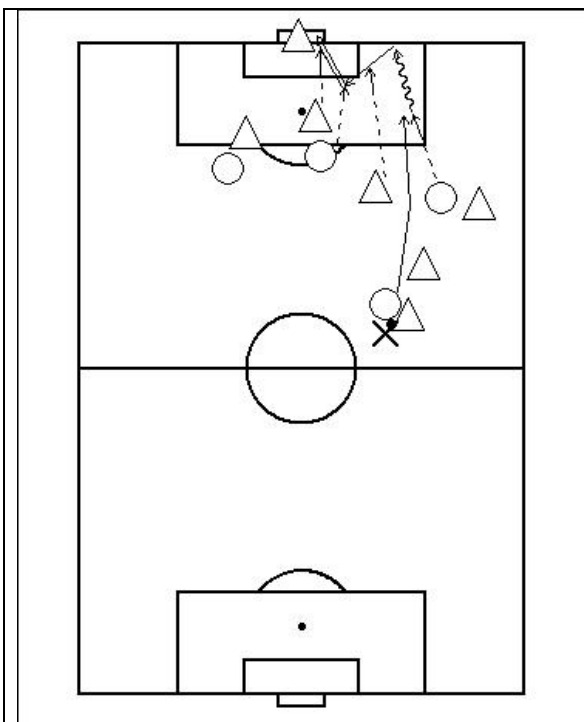
Slika 66

Domžale: odvzem žoge s prestrezanjem, **podaja v globino** sledi predložek pred gol.

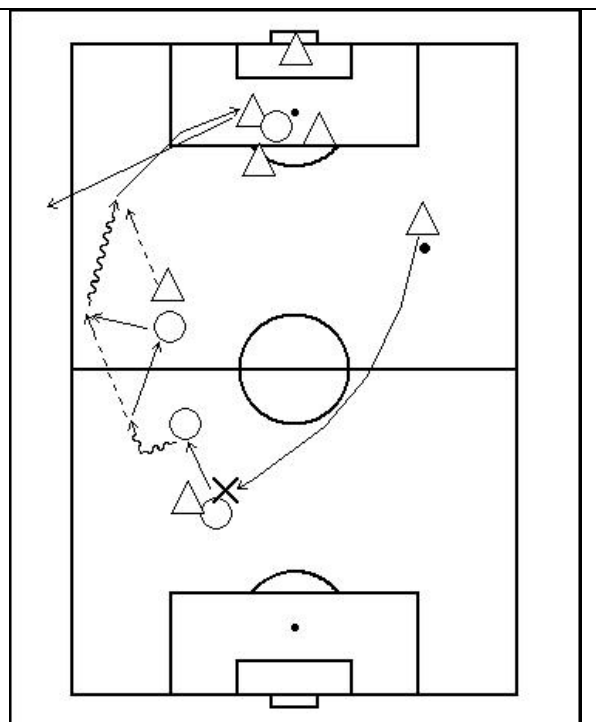
Slika 67

Celje: odvzem žoge z odrivanje, **podaja v globino**, prodor in strel na gol.

Slika 68

Celje: osnovno odvzemanje žoge, **podaja v globino**, po prodoru zavrnjena žoga pred gol, kjer napadalec zaključi z golom.

Slika 69

Domžale: odvzem s prestrežanjem, **podaja v globino**, po izigravanju z dvojno podajo in prodoru sledi neuspešen predložek.

5.4.10 RUDAR VELENJE : NAFTA (SESTAVNE SITUACIJE)

Datum: 28. 11. 2009 ob 17.00, Velenje – Mestni stadion ob jezeru
RUDAR : NAFTA 0 : 1 (0 : 1)

Rudar

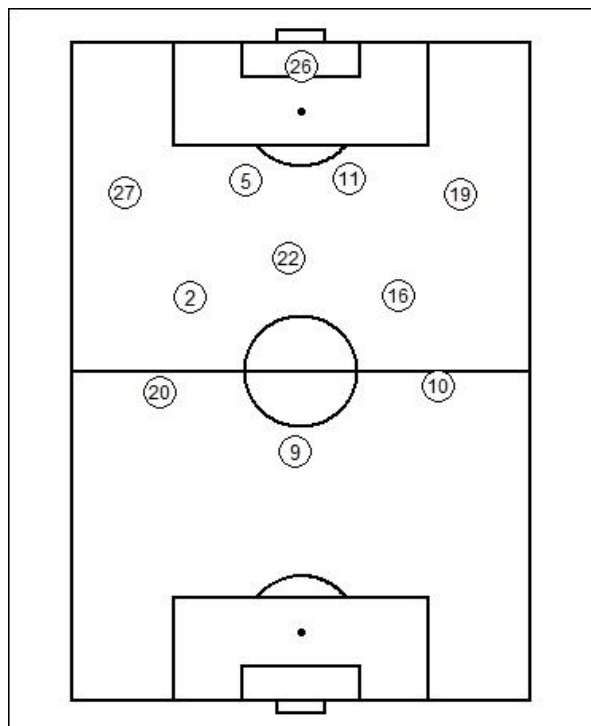
26 Savič Boban
19 Pokleka Marko
27 Dedič Rusmin
11 Stojnić Petar
5 Sulejmanović Almir
22 Tolimir Nikola
16 Golob Miha
2 Tomažič Šeruga David
9 Mešič Mirza
10 Grbić Denis
20 Mujaković Alem

Trener: Pušnik Marijan

Nafta

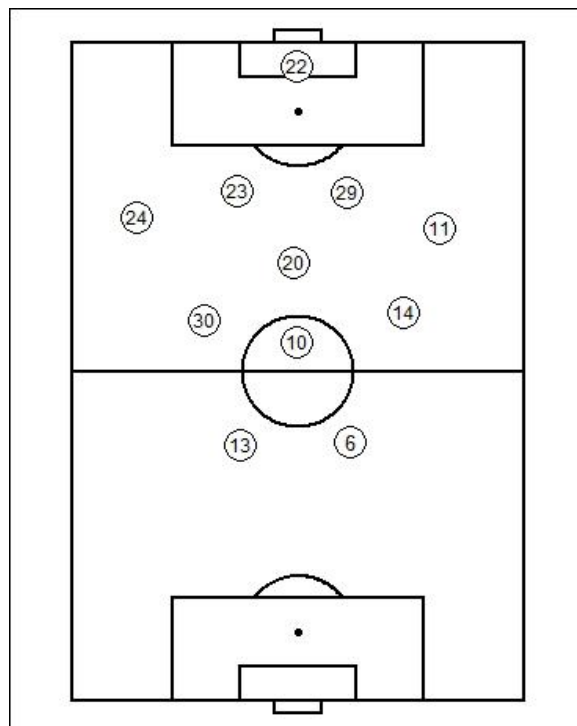
22 Murko Tomaž
24 Buzeti Rok
2 Zemljič Boštjan
23 Caban Stjepan
29 Ošlaj Damjan
11 Bunc Gregor
20 Mujakovič Amel
14 Vassiljev Konstantin
30 Čeh Aleš
13 Volaš Dalibor
6 Miljković Emil

Trener: Vučičević Nebojša

Slika 70

Sistem igre Rudarja: 1 – 4 – 3 – 3

Slika 71

Sistem igre Nafta: 1 – 4 – 1 – 2 – 1 – 2

Tabela 29: Načini in mesto odvzemanja žoge

Moštvo	Rudar			Nafta		
	Način/mesto odvzema žoge	Lastna polovica	Nasprotna polovica	Skupaj	Lastna polovica	Nasprotna polovica
Osnovno odvzemanje	13	2	15	19	3	22
S prestrezanjem	8	1	9	12	3	15
S podrsavanjem	5	0	5	2	1	3
Z odriivanjem	7	1	8	6	2	8
S prekrškom	16	10	26	12	2	14
Izbita žoga v avt	11	2	13	26	7	33
Izbita žoga proti nasprotniku	13	8	21	14	4	18
Izbita žoga proti soigralcem	17	6	23	14	4	18
Odvzem žoge po napaki nasprotnika	16	10	16	23	14	37

Po načinih odvzemanja žoge je bila Nafta uspešnejša. Največ žog je odvzela z osnovnim odvzemom in s prestrezanjem. Moštvo Rudarja je storilo več prekrškov in naredilo več tehnično-taktičnih napak ter s tem omogočilo enostaven odvzem žoge Nafti. Naftine izbite žoge so v večini končale v avtu, medtem ko so nogometaši Rudarja izbijali več žog proti soigralcev in nasprotniku.

Tabela 30: Smer prve podaje po odvzetju žoge

Smer 1. podaje	Rudar	Nafta
Podaja v globino	30	23
Podaja v širino	12	18
Podaja nazaj	5	10
Podaja vratarju	4	1
Dolga podaja	13	18
Individualno držanje žoge	10	28

Rudar je po odvzeti žogi največkrat poskušal s podajo v globino, medtem ko je Nafta največ žog po odvzemu individualno zadržala. Na drugem mestu so pri obeh moštvi dolge žoge, ki pa so bile bolj dolge podaje na pamet kot pa v smeri uspešnega protinapada. Zaradi zgoščene postavitve oziroma hitrega vračanja obrambe moštev po izgubljeni žogi, so moštva zelo pogosto uporabljala širino igre. Več podaj nazaj je imelo moštvo Nafta, medtem ko je Rudar večkrat odigral podajo do vratarja.

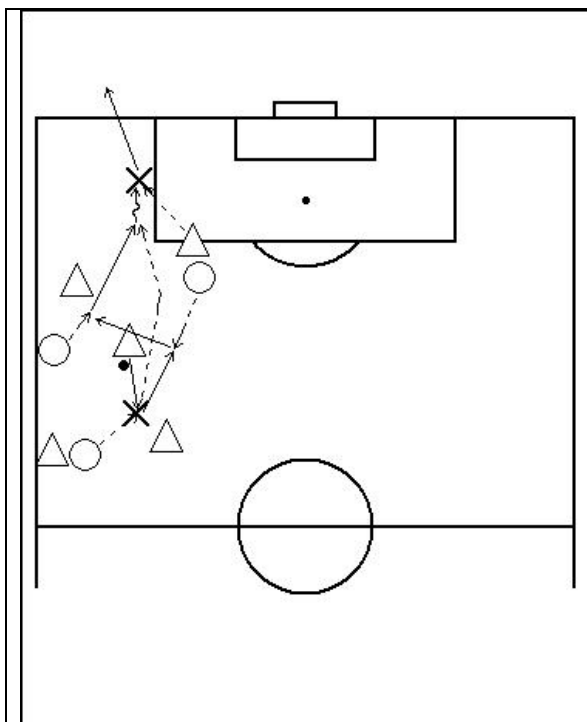
Tabela 31: Naslednjih 5 podaj po odvzeti žogi

Naslednjih 5 podaj	Rudar	Nafta
Podaja v globino	12	16
Podaja v širino	3	2
Dolga podaja	8	9
Več zaporednih podaj na lastni polovici	12	6
Več zaporednih podaj na nasprotni polovici	6	1
Prodor	3	5
Predložek	2	4
Zaključek na gol	4	4
Izgubljena žoga na lastni polovici	5	6
Izgubljena žoga na nasprotni polovici	11	12
Izsiljeni prekršek	4	15

Moštvi sta praktično izenačeni v vseh spremenljivkah, z izjemo več zaporednih podaj na lastni in nasprotni polovici, kar dokazuje, da je Rudar bolj igral, medtem ko je Nafta le čakala na svoje priložnosti iz protinapadov. Nafta je izsilila veliko več prekrškov po odvzeti žogi.

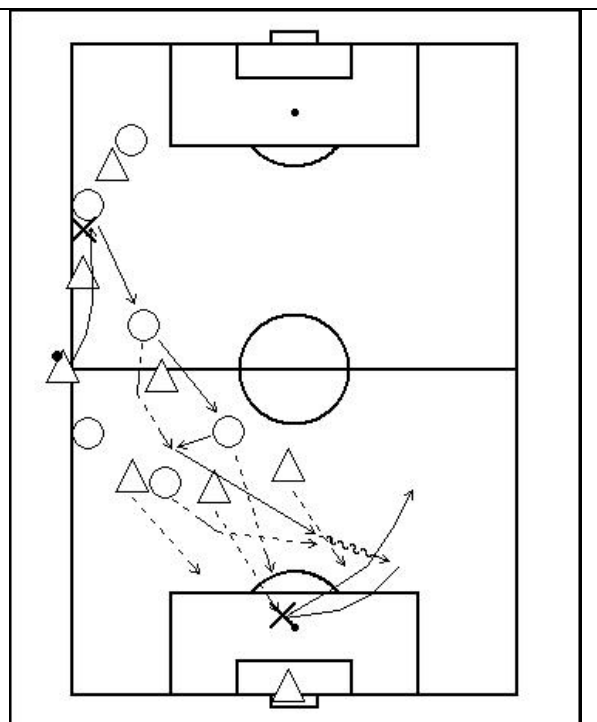
V nadaljevanju so predstavljene in opisane sestavne situacije iz tekme Rudar : Nafta.

Podaja v globino po odvzeti žogi

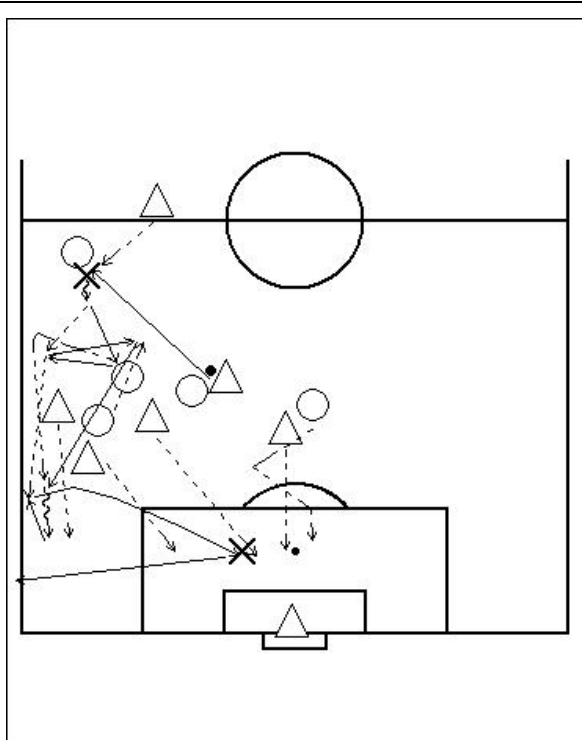
Slika 72

Nafta: odvzem s prestrežanjem, **podaja v globino**, sledi globinska podaja vtekaščemu zveznemu igralcu.

Slika 73

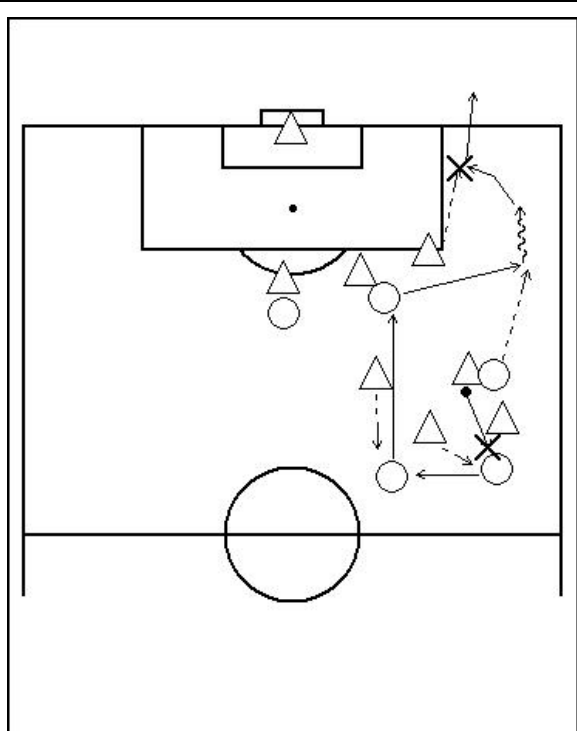
Rudar: odvzem s prestrežanjem, **podaja v globino** ter neuspešen zaključek po ponovni podaji v globino.

Slika 74

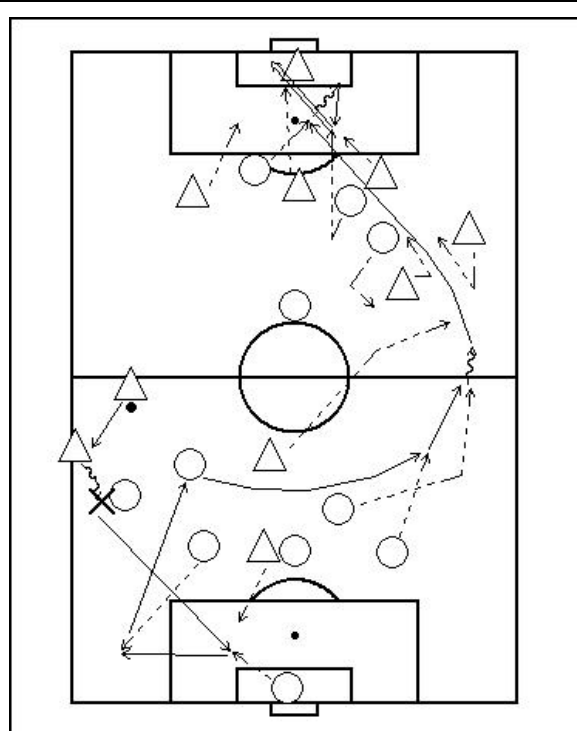
Rudar: odvzem žoge po napaki nasprotnika, **podaja v globino**, po kombinaciji kratkih podaj sledi predložek v kazenski prostor.

Podaja v širino po odvzeti žogi

Slika 75

Nafta: odvzem s prestrezanjem, **podaja v širino** z neuspešnim prodorom po boku.

Slika 76

Rudar: osnovni odvzem, **podaja vratarju** in kontinuiran napad z zaključkom na gol.

6 ZNAČILNOSTI IN STRUKTURA IGRE MOŠTEV V 1. SNL V SEZONI 2009/2010 V FAZI PREHODA IZ OBRAMBE V NAPAD

V nadaljevanju so predstavljene nekatere najpomembnejše značilnosti v okviru strukture igre, ugotovljene na osnovi pridobljenih podatkov analize igre. Analiza je vezana na prehod iz obrambe v napad.

Odvzemanje žoge, izbijanje žoge, mesto odvzema žoge:

- Moštva največkrat žogo odvzamejo po tehnično-taktični napaki nasprotnika.
- Pri načinu odvzemanja prevladujeta osnovno odvzemanje in odvzemanje s prestrežanjem.
- Moštva poredkoma žogo odvzemajo z odrivanjem.
- Odvzemov s podrsavanje je zanemarljivo malo.
- Največ žog je izbitih v smeri proti nasprotnikom, nekoliko manj pa proti soigralcem.
- Izbitih žog v avt je v povprečju 23 na tekmo.
- Moštva povprečno naredijo 18 prekrškov na tekmo.
- Najpogostejša so odvzemanja žoge na lastni polovici.
- Zelo malo je odvzemanja žog na nasprotni polovici, so pa ta zelo uspešna v povezavi z zaključkom gol.

Smer prve podaje po odvzemu žoge:

- Moštva v 1. SNL najpogosteje odigrajo prvo podajo v globino (23 na tekmo).
- Nekoliko manj, natančneje 16 na tekmo, je podaj v širino.
- Povprečno 15-krat na tekmo igralci individualno zadržijo žogo.
- Moštva redkeje odigrajo dolgo podajo.
- Podaj nazaj se poslužujejo še redkeje.
- Zanemarljivo pa je število podaj vratarju.

V sklopu petih podaj po odvzeti žogi:

- Moštva najpogosteje žogo izgubijo na nasprotni polovici (12 na tekmo).
- Nekoliko manj je kombiniranja na lastni polovici (10 na tekmo).

- Podaj v globino, izgubljenih žog na lastni polovici in izsiljeni prekrški se ponovijo 9-krat na tekmo.
- Najmanj je dolgih podaj, kombiniranja na nasprotni polovici in zaključkov na gol.

7 METODIKA UČENJA PREHODA IZ OBRAMBE V NAPAD

Metodika učenja igre pomeni način poučevanja igre. Pri tem je osnovno izhodišče predstava, ki jo ima trener o načinu igre svojega moštva. Le-ta je pa odvisna od kakovosti igralcev lastnega moštva, značilnosti igre v okviru tekmovalnega sistema in nekaterih tendenc sodobnega modela igre. Na osnovi predstavitve igre lastnega moštva trener izbira določene vaje v okviru situacijsko dinamične tehnike, skupinske in moštvene taktike, s katerimi želi igralcem priučiti predstavo o igri.

V našem primeru gre za razvoj ideje v času prehoda iz obrambe v napad. V ta namen bomo predstavili določene tehnično-taktične vaje v okviru situacijsko dinamične tehnike, igralnih situacij (iz strukture igre) in igralnih oblik.

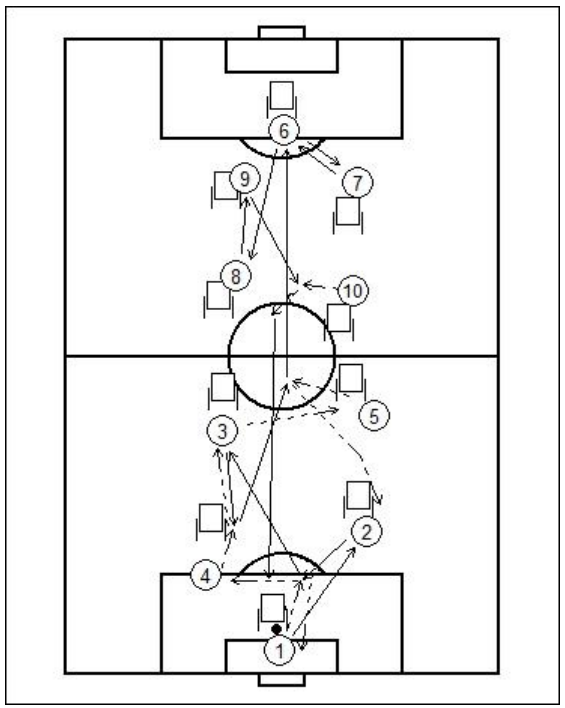
Trener z izbiro vaj v procesu treninga ponuja rešitve za igro – ideje, prilagojene kakovosti igralcev in zakonitostim sodobne igre (prehod iz obrambe v napad, priprava in zaključek napada). Ponavljanje omenjenih rešitev omogoča ustrezno zapomnitev v igralčevem motoričnem spominu. To je osnova za skupno prepoznavanje situacij med igro in razvoj skupne ideje za igro. Igralčeva razmišljanja in rešitve so podobne in ne vnaprej določene. Glede na razvoj situacije v igri razmišljanja, ideje in rešitve valovijo med igralci kot »radijski valovi« z namenom medsebojnega usklajevanja.

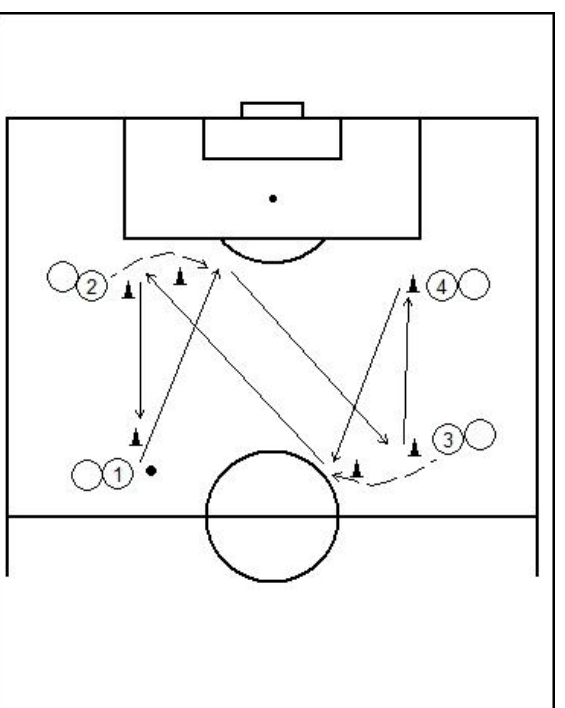
Pri vajah situacijsko dinamične tehnike gre za dinamično ponavljanje tehničnih elementov, ki so v povezavi s skupno idejo o igri in igralnimi mesti v okviru sistema igre. Takšne vaje so najpogostejši tehnični elementi, ki so osnova univerzalne igre.

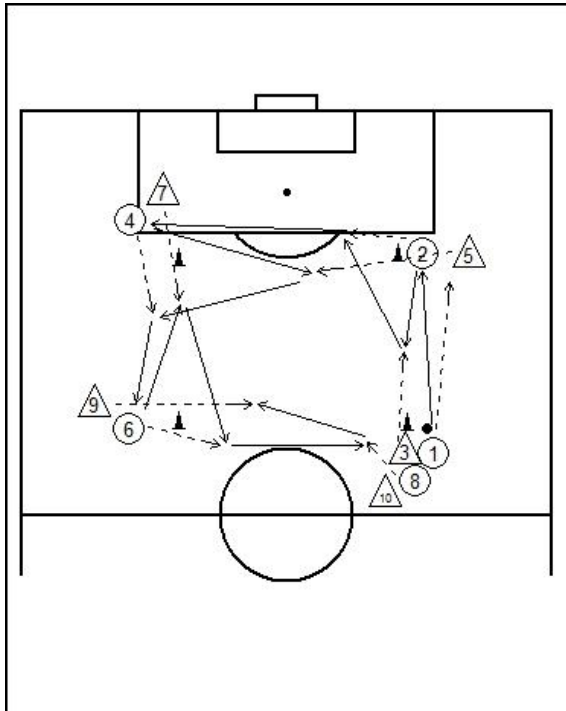
Igralne situacije ponujajo raznovrstne rešitve v pripravi in zaključku napada, vezane na igralna mesta v okviru sistema igre. Spodnje vaje so namenjene približevanju situacijskega treninga čimbolj tekmovalni obliki na sami tekmi. Zahteve so, da žoga, klub temu da ni nasprotnikov, potuje hitro in natančno. Zelo pomemben je timing, pravočasna zadnja podaja in vtekanje.

Z igralnimi oblikami smo hoteli prikazati, kako lahko trenerji pridejo do ugodnih rešitev v igri. V nadaljevanju so torej predstavljene izbrane vaje situacijsko dinamične tehnike, igralne situacije in igralne oblike, ki so lahko v pomoč trenerjem v praksi.

7.1 IZBIRA VAJ – SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA

 <p style="text-align: center;">Skica 1</p>	<p><u>SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA</u></p> <p>NAMEN: podaja v širino, povratna podaja, globinska podaja</p> <p>POTEK: Vajo začne igralec s številko 1 s podajo v širino na odkrivajočega igralca s številko 2, ki mu odigra povratno podajo. Sledi diagonalna globinska podaja na tretjega (igralec 3), ki odigra povratno na drugega branilca (igralec 4), ta pa spusti globinsko podajo vtekajočemu desnemu sprednjemu igralcu 5 med lutkama. Sledi dolga podaja po tleh ali zraku v globino na drugo stran. Vaja isto poteka z druge strani. Igralci se gibljejo za podano žogo samo na svoji polovici.</p>
--	---

 <p style="text-align: center;">Skica 2</p>	<p><u>SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA 2</u></p> <p>NAMEN: podaja v širino in diagonalna podaja naprej</p> <p>POTEK: Igralci so razporejeni na štirikotniku velikosti 20 x 20. Igralec s številko 1 poda žogo v širino igralcu številka 2, ki steče okoli stožca, žogo sprejme in odigra diagonalno podajo na igralca številko 3, ki žogo zaustavi in poda žogo v širino igralcu s številko 4. Začnemo z dvema dotikoma. Igralci se premikajo v smeri za podano žogo. Za večjo dinamiko, lahko uporabimo 2 žogi.</p>
--	---

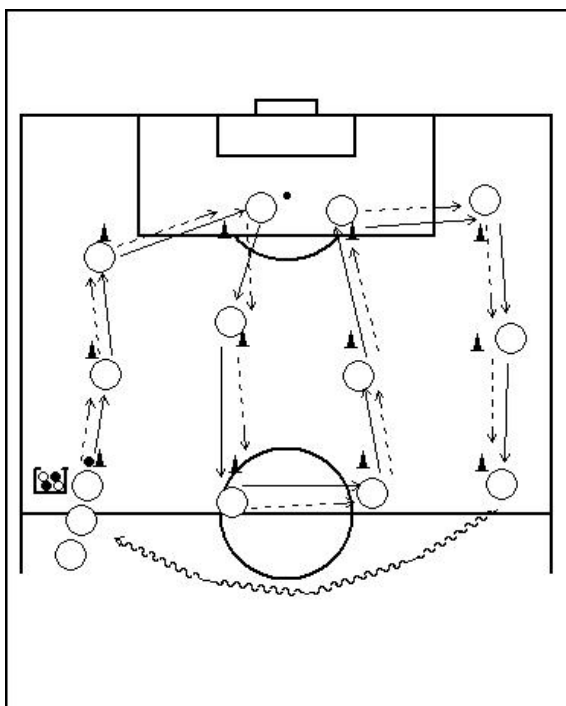

Skica 3

SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA 3

NAMEN: podaja v širino in globino ter povratna in dvojna podaja

POTEK: Igralci so razporejeni v kvadratu 20 x 20 m. Žoga potuje po sistemu od igralca 1, ki poda žogo v globino igralcu 2. Ta odigra povratno podajo na igralca 3, ki odigra dvojno podajo naprej igralcu 2, sledijo podaja v širino ter ponovno povratna in dvojna podaja. Vaja se ponavlja po istem zaporedju. Z vajo želimo doseči, da igralci odigravajo žogo pod nenehnim pritiskom nasprotnih igralcev.

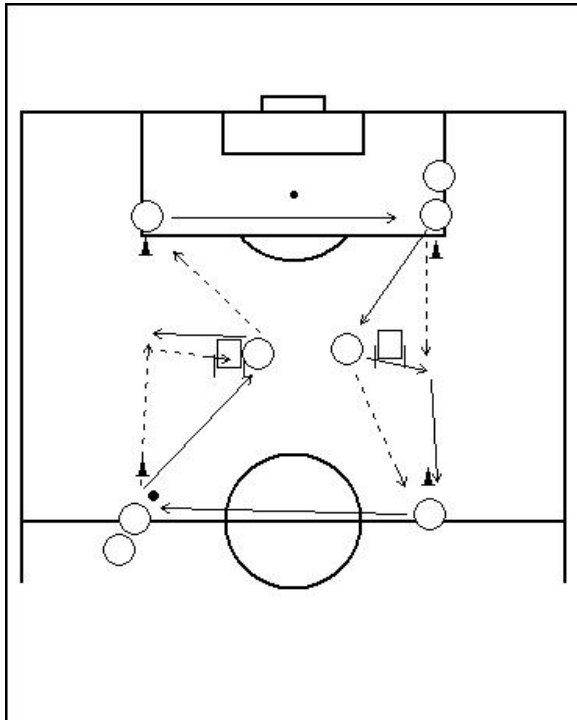

Skica 4

SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA

NAMEN: cirkulacija žoge

POTEK: Igralci si podajajo žogo v globino, sprejemajo žogo z obratom naprej in odigrajo podajo v širino. Po podani žogi stečejo igralci za podano žogo. Zadnji igralec na postaji vodi žogo čim hitreje na začetek.

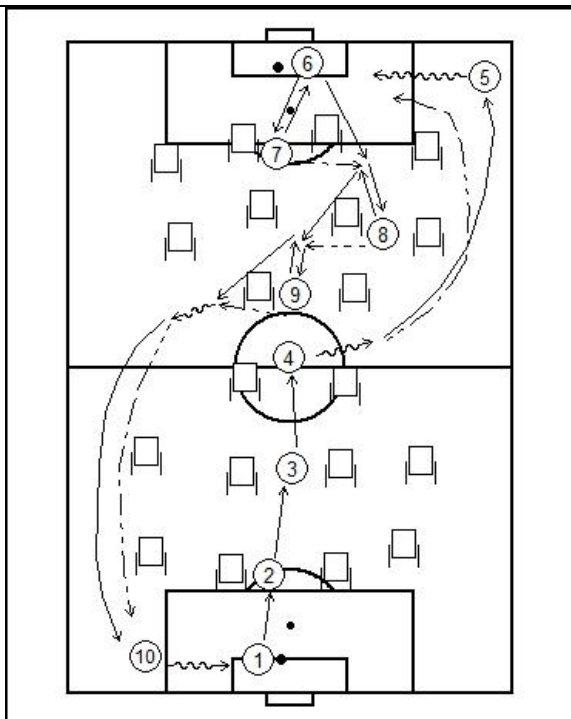

Skica 5

SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA 5

NAMEN: podaja v globino, dvojna podaja ter podaj v širino

POTEK: Igralec z žogo odigra diagonalno globinsko podajo na igralca ob lutki, ta odigra dvojno podajo ter napada tretjega igralca, ki mu je igralec, ki je dobil dvojno podajo, žogo odigral. Tretji igralec odigra podajo v širino. Premikanje je za žogo naprej.

Skica 6

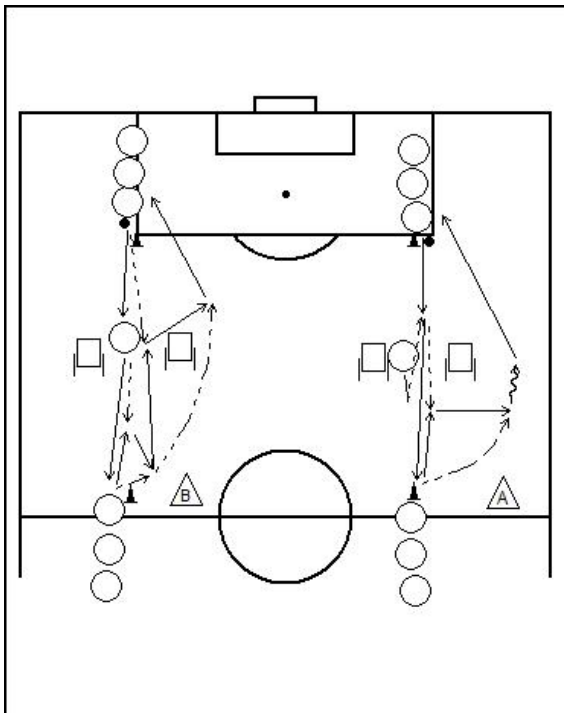
SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA 6

NAMEN: podaja v globino, sprejem z obratom naprej, povratna podaja, dolga podaja

POTEK: Na strani, kjer so igralci 1, 2, 3 in 4, se odvija podaja v globino in sprejem z obratom naprej. Zadnji, igralec 4, odigra dolgo podajo na igralca 5.

Na drugi strani pa igralci 6, 7, 8 in 9 odigravajo podajo v globino in povratno podajo. Po povratni podaji sledi globinska podaja med drugima dvema lutkama. Zadnji igralec 9 odigra dolgo podajo na igralca 10.

Igralci se premikajo za podano žogo.

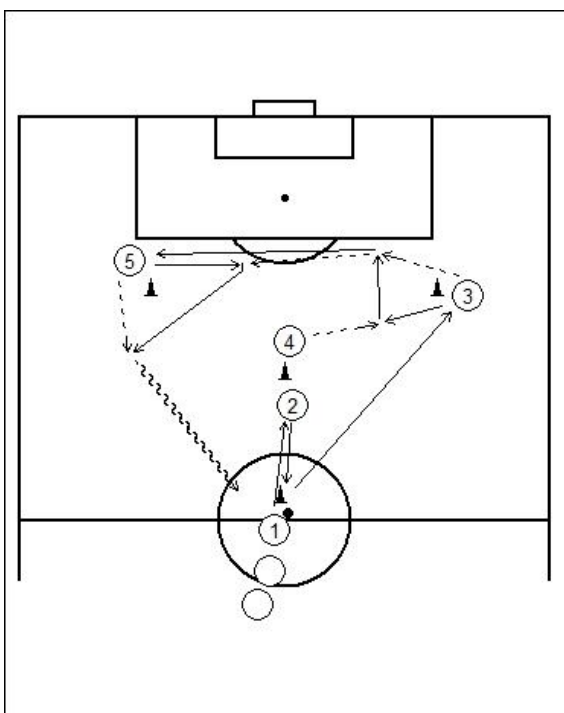

Skica 7

SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA 7

NAMEN: podaja v globino, sprejem z obratom naprej, povratna podaja, dvojna podaja

- A) POTEK: Igralec z žogo odigra globinsko podajo na igralca med lutkama, ki žogo sprejme z obratom naprej in odigra globinsko podajo med lutkama na tretjega igralca. Sledita povratna žoga in dvojna podaja. Igralec gre za podano žogo.
- B) Podobna vaja, le da se odigrata dve dvojni podaji. Najprej prva po povratni tretjega, nato še ena na igralca, ki je začel vajo med lutkama.

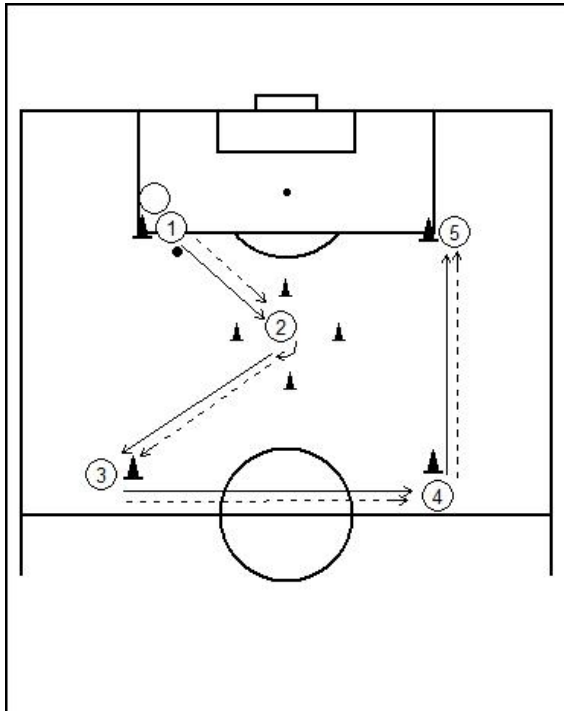

Skica 8

SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA 8

NAMEN: globinska podaja, povratna podaja, dvojna podaja, podaja v širino

POTEK: Igralec s številko 1 odigra podajo v globino na srednjega igralca (igralec 2), ki mu odigra povratno podajo (lahko je tudi sprejem z obratom naprej). Sledi podaja na tretjega (igralec 3), ki odigra povratno z igralcem 4. Ta mu spusti dvojno podajo. Sledi podaja v širino igralca 3 ter povratna podaja igralca 5 na igralca 3, ki mu odigra dvojno podajo. Igralec 5 v hitrem vodenju žogo prinese na začetek.

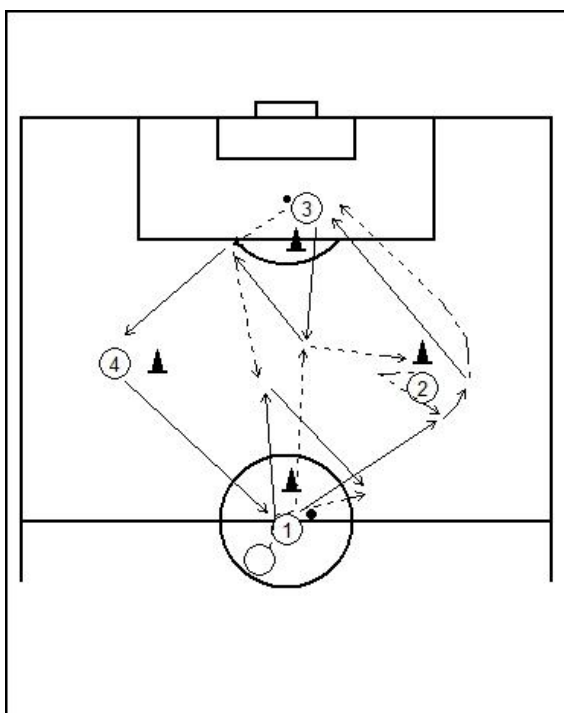

Skica 9

SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA 9

NAMEN: podaja v globino, podaja v širino in sprejem z obratom naprej

POTEK: Igralec 1 z žogo odigra podajo v sredino med stožce na igralca 2, ki mora prej narediti lažno gibanje in žogo sprejeti naprej, izven »zgoščenega« prostora (označen s stožci) ter odigrati žogo na igralca 3. Sledi podaja v širino na igralca 4 ter podaja v globino na igralca 5, kjer se vaja ponovno začne. Gibanje igralcev je za podano žogo. Če želite vajo začeti tudi iz druge strani, se po zadnji globinski podaji odigra še povratna podaja. Sprejem naprej v sredini je lahko v katerokoli stran.

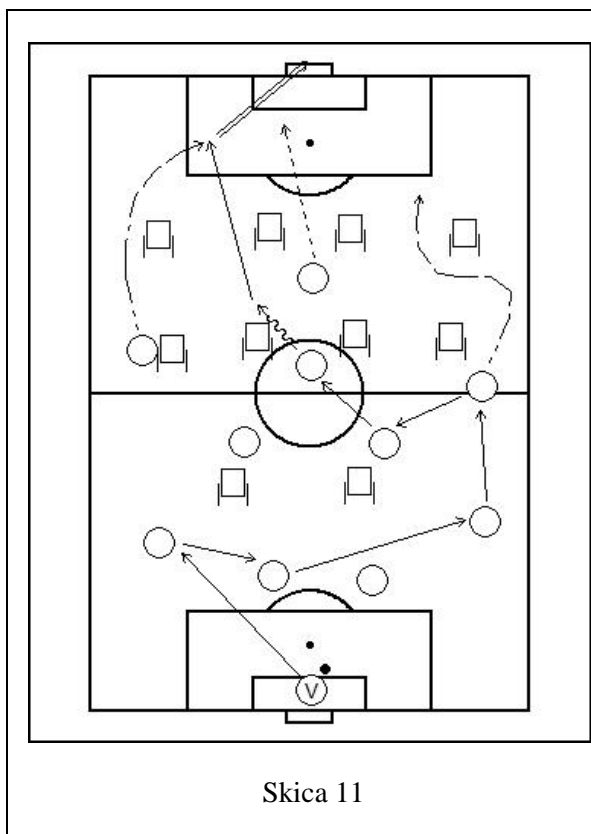
Skica 10

SITUACIJSKO DINAMIČNA TEHNIKA 10

NAMEN: podaje v rombu (širina, sprejem naprej, globina, povratna in dvojna podaja)

POTEK: Igralec 1 odigra podajo v širino igralcu 2, ki se je pred tem lažno odkril in sprejel žogo v smeri naprej ter odigral žogo na igralca 3. Ta odigra povratno na igralca 1, ki je utekel v sredino romba in spustil dvojno podajo igralcu 3. Vaja se v enakem zaporedju nadaljuje naprej. Igralci se ves čas gibljejo za podano žogo. Nato zamenjamo smer.

7.2 IZBIRA VAJ – IGRALNE SITUACIJE

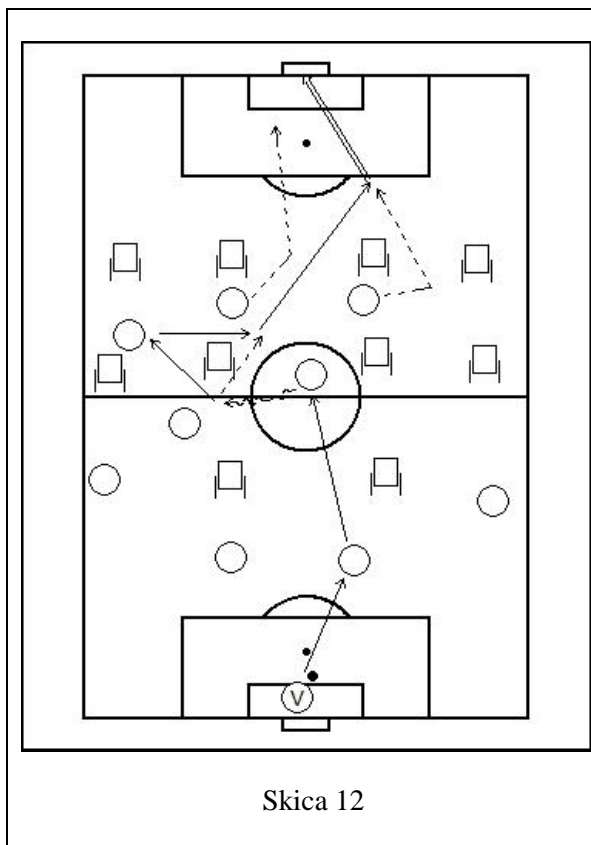
Skica 11

IGRALNA SITUACIJA 1

Moštvena taktika

NAMEN: prehod iz obrambe v napad preko širine in z zaključkom v globino

POTEK: Vratar odigra podajo zunanjemu branilcu, po nekaj hitrih kratkih podajah v zadnji vrsti sledi podaja v zvezno vrsto, kjer napadalno usmerjeni zvezni igralec takoj odigra globinsko podajo vtekajočemu široko postavljenemu napadalcu, ki lahko zaključi na gol ali poda pred gol drugemu napadalcu.

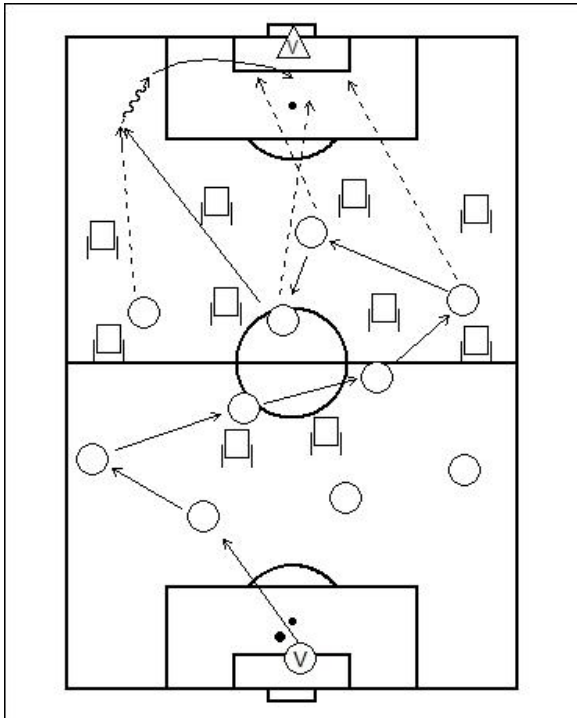
Skica 12

IGRALNA SITUACIJA 2

Moštvena taktika

NAMEN: prehod iz obrambe v napad preko globine, z dvojno podajo in zaključkom v globino

POTEK: Vratar odigra žogo do centralnega branilca, ki takoj išče globinsko podajo proti zveznemu igralcu, ki se giblje med lutkami. Žogo sprejme naprej in, ko se mu ponudi zunanji zvezni igralec, odigra z njim dvojno podajo. Takoj zatem sledi globinska podaja med centralnima lutkama vtekajočima napadalcema.

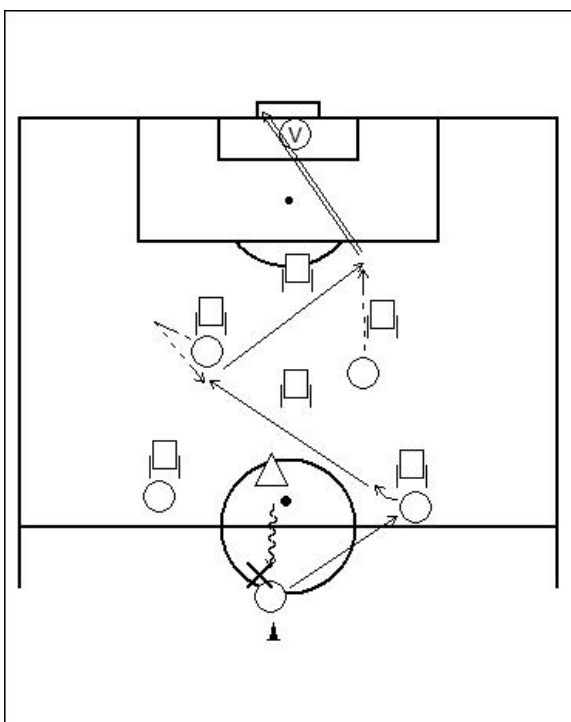
Skica 13

IGRALNA SITUACIJA 3

Moštvena taktika

NAMEN: prehod iz obrambe v napad s predložkom z boka

POTEK: Vratar odigra žogo do branilca, po kombinacija kratkih podaj iz zadnje linije gre žoga v zvezno linijo do napadalca, ki odigra povratno podajo zveznemu igralcu, ta pa diagonalno globinsko podajo na vtekajočega zunanjega zveznega igralca, ki poda predložek v kazenski prostor vtekajočim igralcem.

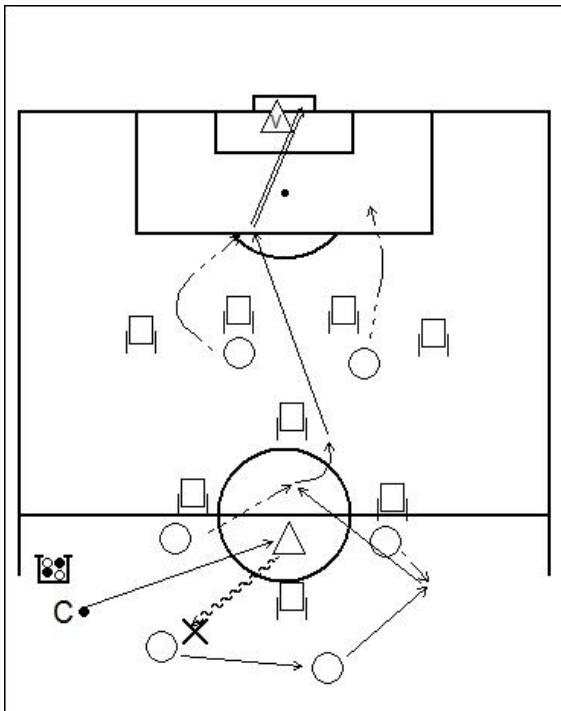
Skica 14

IGRALNA SITUACIJA 4

Skupinska taktika

NAMEN: odvzemanje žoge, podaja v širino, diagonalno in globino ter zaključek na gol

POTEK: Branilec odvzame žogo nasprotniku, ki ima žogo, odigra podajo v širino na zveznega igralca, ki žogo sprejme proti sredini in čim hitreje odigra diagonalno podajo na napadalca. Ta pride po žogo, jo sprejme z obratom naprej in poda globinsko žogo drugemu vtekajočemu napadalcu, ki zaključi na gol.

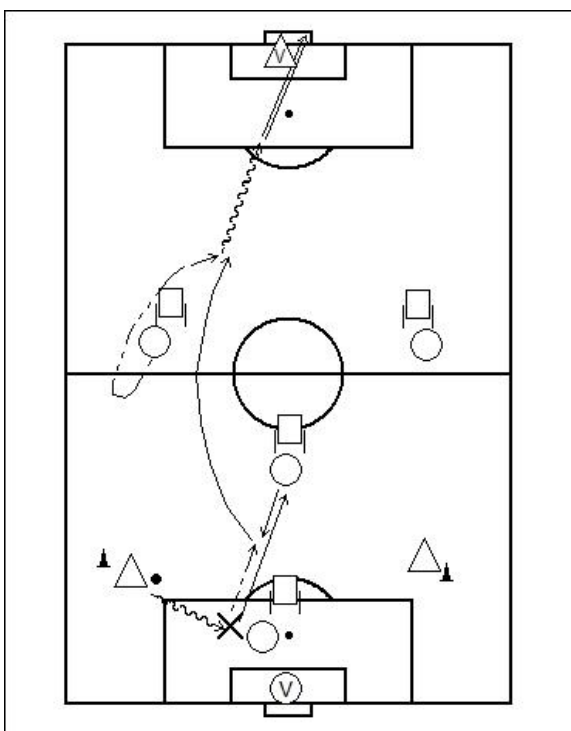
Skica 15

IGRALNA SITUACIJA 5

Skupinska taktika

NAMEN: odvzemanje žoge, podaja v širino in globino, sprejem naprej

POTEK: Odvzem žoge, podaja v širino in naprej na odkrivajočega se zveznega igralca. Ta odigra podajo med lutke na drugega zveznega igralca, ki žogo sprejme izven zgoščenega prostora in takoj odigra podajo v globino na napadalca, ki akcijo zaključi. Vaja se dela enkrat z ene, drugič z druge strani.

Skica 16

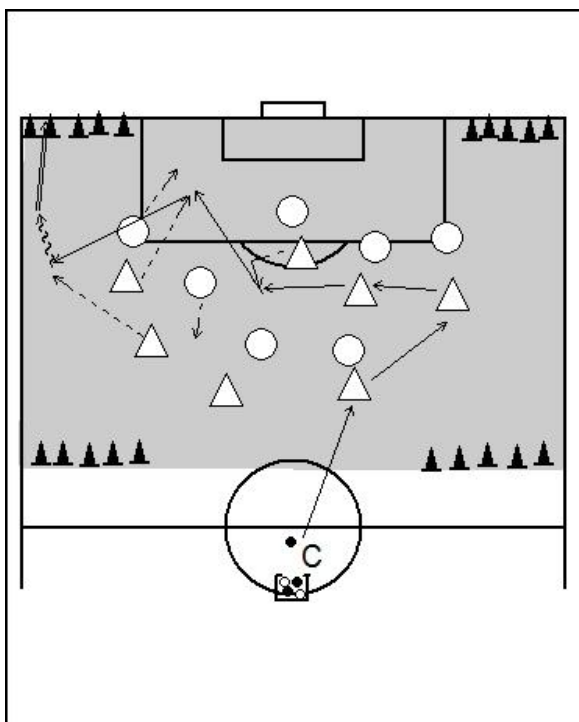
IGRALNA SITUACIJA 6

Skupinska taktika

NAMEN: odvzemanje žoge, podaja v globino, povratna podaja ter protinapad z dolgo žogo

POTEK: Branilec z žogo odigra globinsko podajo na zveznega igralca, ta mu odigra povratno podajo, ker ima igralca na hrbtu. Sledi dolga podaja na vtekajočega široko postavljenega napadalca, ki steče proti голу. V pomoč mu je tudi drugi napadalec, ki akcijo spremlja.

7.3 IZBIRA VAJ – IGRALNE OBLIKE

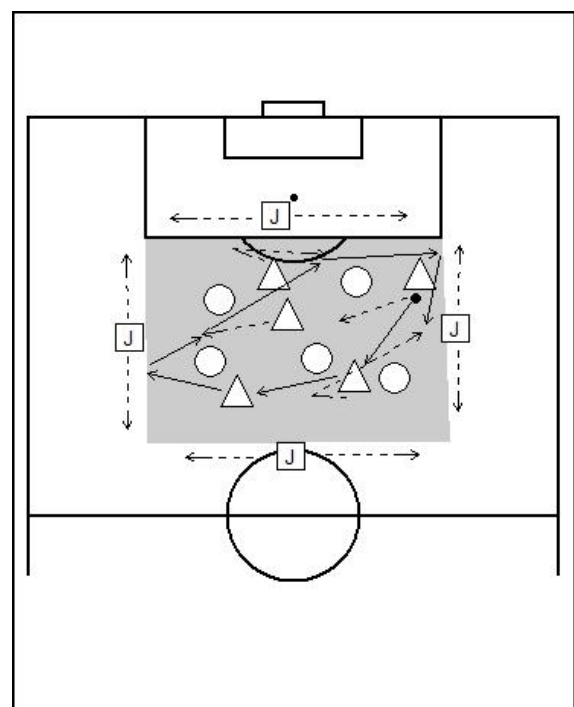
Skica 17

IGRALNA OBLIKA 1

Skupinska taktika

NAMEN: igra 7 : 7 v omejenem območju na polovici nogometnega igrišča na samo 1, 2 ali 3 dotike, širina igre

POTEK: Vsaka ekipa brani 10 stožcev v dveh skupinah po 5 in napada nasprotno stožce. Ekipa dobi točko, ko zadane vsaj enega od stožcev. Igralna oblika je namenjena igri v širino na krilne položaje in hitremu menjavanju strani napada. Pomemben je tudi način odvzemanja žoge.

Skica 18

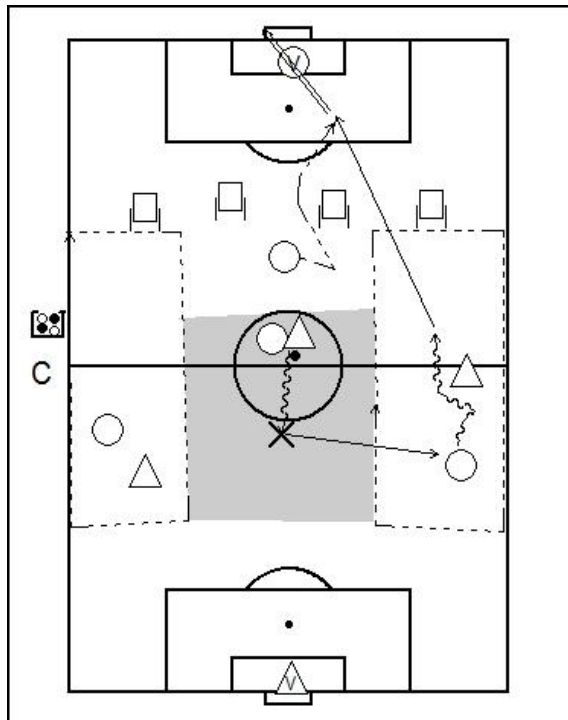
IGRALNA OBLIKA 2

Skupinska taktika

NAMEN: igra 5 : 5 + 4 v omejenem prostoru, globina in širina igre

POTEK: Naloga igralcev z žogo je odigrati oziroma čim več podajati žogo v globino na jokerja, ki se giblje po liniji in odigrava povratne podaje. Če moštvo z žogo po povratni žogi jokerja to ponovi še na nasprotni strani, dobi točko. V pomoč je igra v širino. Naloga nasprotnikov je, da poskušajo žogo odvzeti in nadaljevati z istimi nalogami.

Igra se najprej na 2 dotika, nato na 1 dotik.

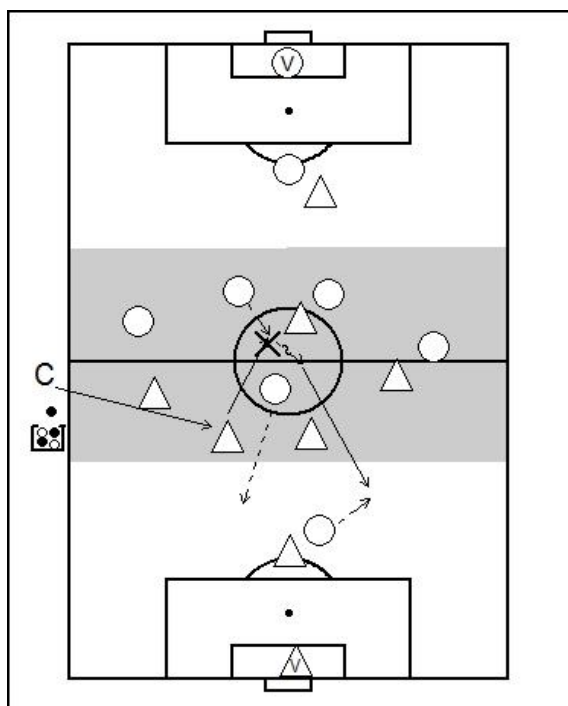

Skica 19

IGRALNA OBLIKA 3

NAMEN: igra 1 : 1 + 1 : 1 + 1, odvezanje žoge, razvijanje igre 1 : 1, podaja v globino

POTEK: V srednjem omejenem prostoru se odvija odvezanje žoge v igri 1 : 1. Napad začne branilec, ki poskuša zadržati žogo in preiti v zaključek s strelom gol. Naloga napadalca je, da poskuša žogo odvzeti z načini odvezanja. Ko mu to uspe, odigra čim hitreje žogo v širino v označeno polje levo ali desno. Sledi ponovno igra 1 : 1. Ko napadalec preigra branilca, sledi globinska podaja med lutkami vtekajočemu napadalcu, ki zaključí na gol. Če je branilec uspešnejši, žogo odnese preko linije in s tem zaključí vajo ter dobi točko. Vloge igralcev se ves čas menjujejo.

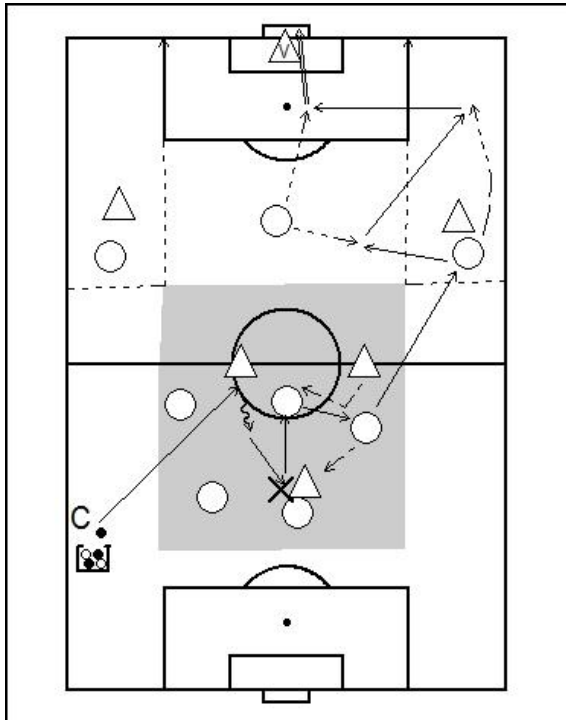
Skica 20

IGRALNA OBLIKA 4

Skupinska taktika

NAMEN: igra 5 : 5 + 2 : 1 za razvoj protinapada

POTEK: Igra poteka na celotnem igrišču s sredinsko cono. Trener poda žogo ekipi v obrambo. Igralci si morajo žogo podati vsaj petkrat, šele nato jo lahko podajo svojemu napadalcu. Nasprotnik pa poskuša z agresivno igro žogo čim hitreje odvzeti. Ko jo osvoji, ima na voljo 2 podaji, da žoga pride do napadalca. En igralec iz sredinske cone se lahko priključi napadalcu, da nastane igra 2 : 1. Po zaključku akcije se vloga zamenja tako, da drugo moštvo začne napad.

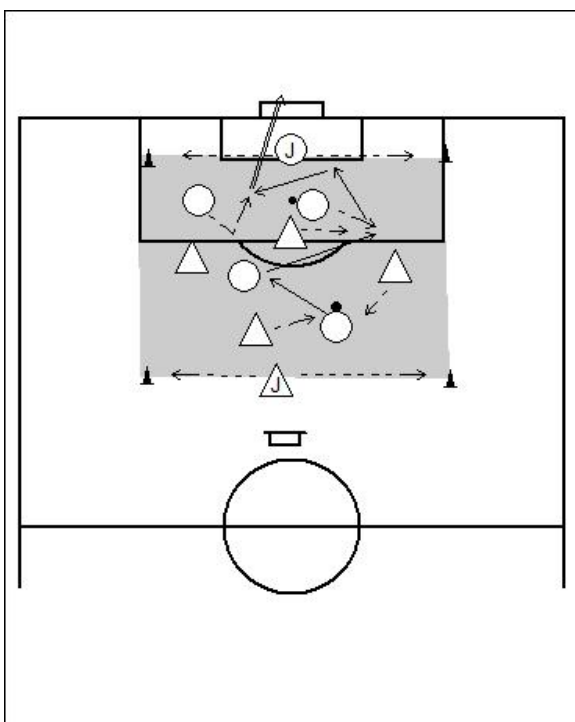
Skica 21

IGRALNA OBLIKA 5

Skupinska taktika

NAMEN: prehod iz obrambe v napad prek boka, igra 3 : 5 + 2 : 1

POTEK: Trener poda žogo enemu izmed treh igralcev (trikotnik) v omejenem prostoru, ki poizkušajo žogo držati v svoji posesti in jo prenesti preko linije. Nasprotnih pet igralcev (krogci) pa poskuša žogo odvzeti in jo čim hitreje prenesti v napad s podajo v širino na igralca, ki ima nalogo s prodorom izigrati branilca in podati pred gol. V pomoč mu je napadalec, ki se giblje proti голу in čaka na podajo pred golom ter zaključí na gol.

Skica 22

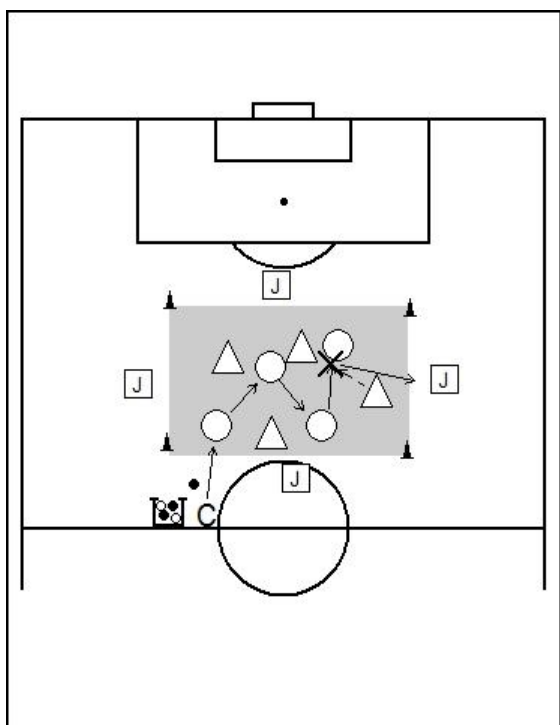
IGRALNA OBLIKA 6

Skupinska taktika

NAMEN: Iskanje globinske podaje, igra 4 : 4 + 2 v omejenem prostoru na 2 ali 3 dotike

POTEK: Igralci v polju poskušajo izigrati nasprotnika s kratkimi podaji po tleh in nato odigrati globinsko podajo na jokerja, ki se giblje po prečni liniji in mora odigrati povratno podajo. Nato je naloga igralcev z žogo, da iz prve poizkušajo streljati in zadeti prazen gol, za kar dobijo točko.

Igra traja 3 minute, nakar se zamenjajo jokerji.

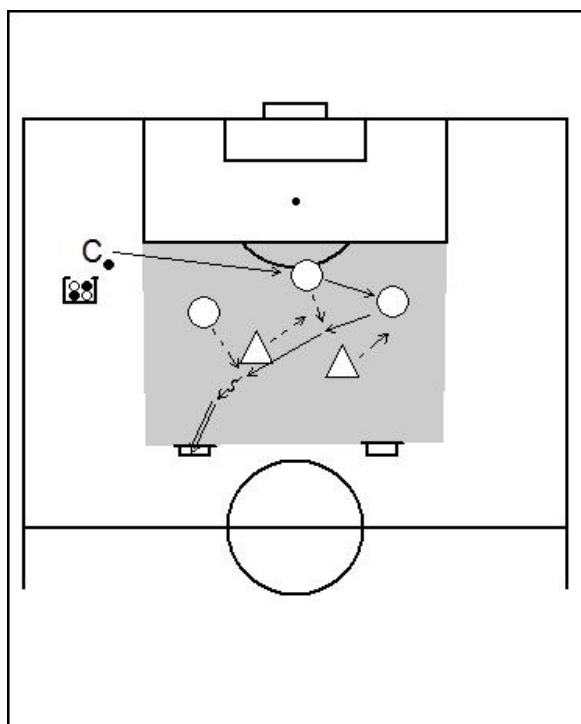
Slika 23

IGRALNA OBLIKA 7

Skupinska taktika

NAMEN: Igra 4 : 4 + 4 v omejenem prostoru na 2 dotika, odvzem žoge in podaja v globino

POTEK: Trener poda žogo v polje. Igralci z žogo poizkušajo žogo držati v svoji posesti. Branilci pa poskušajo čim hitreje žogo odvzeti in jo takoj za tem, če se da s prve, odigrati v globino na jokerja, ki se giblje na liniji. Če joker uspe odigrati povratno podajo, je to točka za branilce in se vloge zamenjajo.

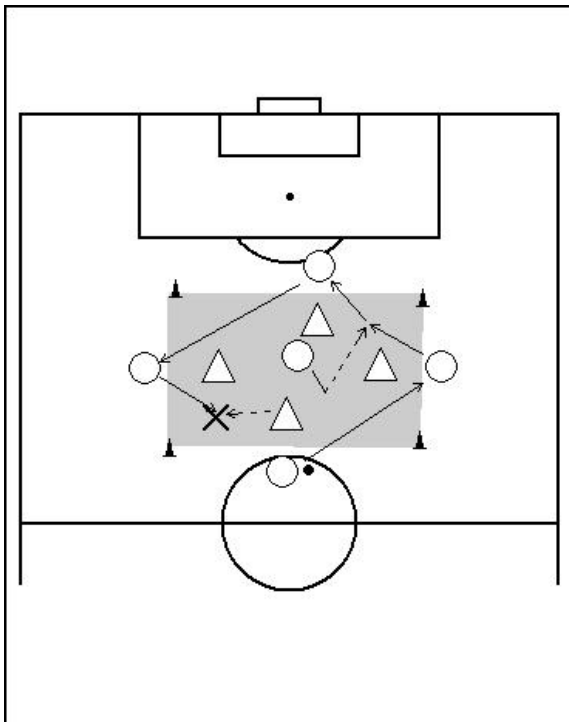
Skica 24

IGRALNA OBLIKA 8

Skupinska taktika

NAMEN: igra 3 : 2 v omejenem prostoru, brez podaje nazaj

POTEK: Trije napadalci igrajo proti dvema obrambnima igralcema. Ni omejitve dotikov. Naloga je doseči zadetek na ena od dveh malih vrat na kotih igrišča. Podaja je dovoljena samo naprej v smeri napada, igralci lahko vodijo žogo nazaj na drugo stran prostora, če nimajo rešitve. Igra je namenjena za spodbujanje igralcev k široki postavitvi in igri naprej.

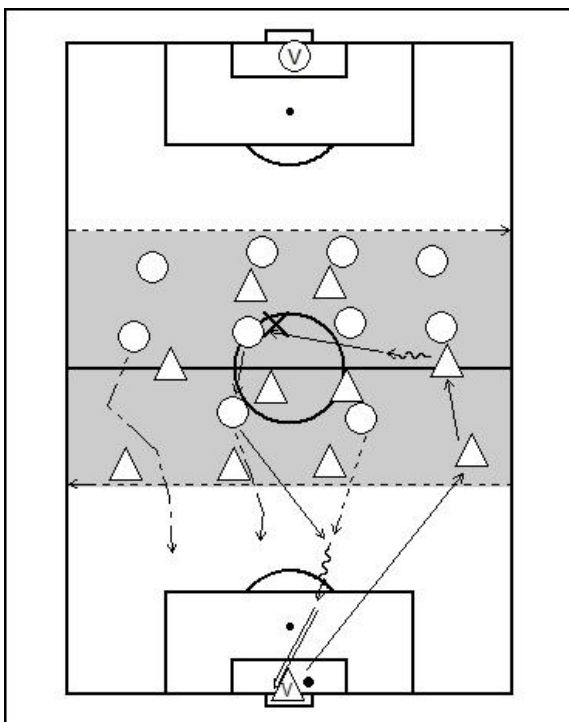
Skica 25

IGRALNA OBLIKA 9

Skupinska taktika

NAMEN: igra 4 : 4 + 1 v omejenem prostoru, iskanje srednjega igralca

POTEK: Zunanji igralci imajo prosto igro in se gibljejo samo po liniji. Podajajo si žogo med seboj in poizkušajo čim večkrat odigrati žogo na soigralca v sredini, ki jim žogo ponovno vrne. Naloga nasprotnih igralcev v sredini (branilcev) je, da poskušajo žogo čim večkrat odvzeti. Po odvzemu vrnejo žogo zunanjim igralcem. Po treh minutah se vloge zamenjajo.

Skica 26

IGRALNA OBLIKA 9

Moštvena taktika

NAMEN: igra 11 : 11 v omejenem prostoru, na prvo prosto žogo ali 2 dotika

POTEK: Moštvo z žogo organizira napad in drži žogo v svoji posesti v omejenem srednjem prostoru. Po desetih podajah lahko preide v napadalno cono, kamor se vključijo zgolj napadalci in dva zvezna igralca. Braneče se moštvo se pravilno premika v fazi obrambe in poskuša žogo čim hitreje odvzeti. Ko jim to uspe, je naloga, da čim hitreje z največ tremi podajami pride žoga v napadalno polje, v katero lahko stečejo le napadalca in dva zvezna igralca, ki akcijo zaključijo na gol.

8 SKLEP

Namen diplomske naloge je bil analizirati igro moštev v 1. SNL v času prehoda iz obrambe v napad. Zanimala so nas predvsem smer podane žoge po odvzeti žogi nasprotniku, način in mesto odvzemanja žoge ter usmerjenost naslednjih petih zaporednih podaj.

V drugem delu naloge pa smo želeli ugotoviti najpomembnejše tipične in atipične sestavne situacije. Gre torej za ugotovitev strukture igre v času napadanja – prehod iz obrambe v napad.

V nadaljevanju nas je v okviru učenja metodike igre zanimal način, kako v neposredni praksi naučiti igralce ustreznega prehoda iz obrambe v napad. Skladno s tem smo uporabili situacijsko metodo in metodo igre ter uporabili vaje situacijsko dinamične tehnike, igralne situacije in igralne oblike.

V ta namen smo iz tekem 1. SNL izrisali tipične in atipične sestavne situacije, ki so predstavljene v diplomski nalogi. Te situacije so nam bile v pomoč pri izbiri vaj situacijsko dinamične tehnike, igralnih situacij in igralnih oblik, ki so lahko v pomoč trenerjem pri načrtovanju treninga.

Po analizi tekem smo prišli do ugotovitev, da moštva v 1. SNL igrajo zelo previdno in zaprto ter prehajajo v napad s kar se da hitrimi protinapadi, največkrat neuspešnimi. Zelo je pomembno, ali moštvo igra doma ali na gostovanju, saj je od tega odvisna taktična postavitvev moštva. Moštva na gostovanju igrajo veliko bolj previdno in ne tvegajo z napadalno igro dokler le-to ni potrebno ter raje čakajo na napako nasprotnika.

Moštva v 1. SNL večino odvzemov žoge opravijo na lastni polovici in nato prehajajo v napad po daljši poti. Izjema so moštva, ki napadejo in poskušajo odvzeti žogo nasprotniku visoko na njihovi polovici in si s tem skrajšajo pot do gola. Iz analize tekem je razvidno, da je takšnih moštev zelo malo, so pa ta, ki uspešno odvzamejo žogo pred nasprotnimi vrati, lahko zelo nevarna. Moštva so dosegla kar 7 zadetkov po odvzeti žogi na nasprotnikovi polovici in izvedenih petih zaporednih podajah.

V 1. SNL je največ odvzetih žog po tehnično-taktični napaki nasprotnika, kamor uvrščamo predvsem netočne podaje, slabe sprejeme žog in neuspešna varanja. Govorimo torej predvsem

o slabšem tehničnem znanju igralcev in ne o kakovosti branilcev v naši ligi. Odvzemanje žoge je zelo zahtevna nogometna prvina. Tako moštva v ligi opravijo največ odvzemov s prestrezanjem, takoj za tem pa je osnovno odvzemanje. Manj se moštva poslužujejo odvzemanja z odrivanjem. Odvzemanja s podrsavanjem, ki jih je na tekmah 1. SNL najmanj, pride v ospredje le na vlažnih igralnih površinah, saj je bilo največ takih odvzemanj ob deževnem vremenu oziroma takrat, ko so travnato površino pred tekmo dobro zmočili.

Izbijanje žoge je sestavna enota obrambe, ki je načeloma enostavna, zelo težka in komplicirana pa, ko poizkušamo žogo izbiti proti cilju. V analizi je razvidno, da moštva največkrat žogo izbijajo proti nasprotniku, nekoliko manj pa v smeri proti soigralcu. Ko pa žoga ne pride do nobenega prej omenjenega cilja, konča v avtu. Takšnih izbitih žog je sicer polovica manj kot pa izbitih proti nasprotniku.

Moštva za zaustavitev igre naredijo približno 18 prekrškov na tekmo. Najzanimivejše pa je, da je razmerje med lastno in nasprotno polovico praktično enako.

Pomembna ugotovitev diplomske naloge je bila smer prve podaje po odvzeti žogi v smislu hitrosti igre. V teoriji je zapisano, da je za uspešno igro potrebno igrati v smeri naprej, še posebej po odvzeti žogi, saj so nasprotna moštva takrat najbolj ranljiva, ker se še niso preusmerila v fazo obrambe. Tako je tudi v moji analizi razvidno, da moštva največ poskušajo igrati naprej in to s podajo v globino (23 na tekmo). Nekoliko manj je podaj v širino (16 na tekmo) in individualnega zadržanja žoge (15 na tekmo). Sledijo dolgo odigrane podaje (12 na tekmo) in podaja nazaj. Vračanje žoge vratarju se zgodi le v izredni primerih, ko branilec nima ustrezne rešitve in je nato primoran žogo podati vratarju (4 na tekmo). Vratarji v večini primerov nato nadaljujejo z dolgo podajo na nasprotno polovico.

Da bi še nekoliko bolje spoznali, predvsem pa ugotovili značilnosti in strukturo igre moštev 1. SNL, smo se v nalogi osredotočili še na usmerjenost naslednjih 5 podaj po odvzetju žoge. Moštva največkrat žogo izgubijo na nasprotni polovici (12 na tekmo). Takoj za tem moštva žogo zadržijo na lastni polovici (10 na tekmo), kar je povsem razumljivo, glede na odstotek mesta odvzemanja žoge. Sledijo podaja v globini, izgubljena žoga na lastni polovici in izsiljeni prekršek (9 na tekmo). 6-krat na tekmo se zgodi, da moštva odigrajo dolgo podajo, kombinirajo na nasprotni polovici in pridejo do zaključka na gol. Najmanj pa je prodorov (5 na tekmo), predlozkov (4 na tekmo) in podaj v širino (3 na tekmo).

Če bomo želeli dvigniti kakovost igre v 1. SNL na višjo raven, kot je, in postati še bolj konkurenčni tujim ligam, bomo morali več delati na individualni kakovosti posameznikov, saj je ta odločujoča pri graditvi ekipe – igre. Slabo tehnično-taktično znanje igralcev je glavni razlog za veliko število napak, odkritih s pomočjo analize.

Talentiranih posameznikov je v Sloveniji ogromno, infrastruktura se iz leta v leto izboljšuje, potrebno je le vztrajati in delati še bolj sistematično in načrtno z mladimi ter jim seveda dati čim več priložnosti, saj bodo le tako lahko razvili in unovčili svoj talent, ne pa prehitro zbežali v tujino.

Zanimivo bi bilo narediti tudi podobno analizo iger evropskih klubov in jo nato primerjati z našo analizo, saj bi tako dobili boljši vpogled v prvo slovensko ligo ter primerjavo z najboljšimi.

9 VIRI

1. Bajec, A. (1995). Slovar slovenskega knjižnega jezika. Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša.
2. Čakš, Ž. (2010). Struktura igre: Priprava in zaključek napada po krilnem položaju moštev 1. slovenske nogometne lige. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
3. Elsner, B. (1984). *Metodika dela z nogometaši*. Ljubljana: Šolski center za telesno vzgojo.
4. Elsner, B. (2004). *Nogomet, teorija igre*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
5. Elsner, B. (2006). *Nogomet: trening mladih: program dolgoročnega načrta procesa treninga mladih in program treningov*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
6. Elsner, B., Pocrnjič, M. in Verdenik, Z. (1996). *Trener C (študijsko gradivo za interno uporabo)*. Ljubljana: Nogometna zveza Slovenije.
7. Huizinga, J. (1992). *Homo ludens – o podrijetlu kulture u igri*. Zagreb: Naprijed.
8. Kajtazović, N. (2009). *Struktura igre v napadu – prehod iz obrambe v napad skozi sredino – tipične sestavne situacije*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
9. Kopasić, D. (2008). *Značilnosti modela igre v napadu nogometnega kluba FC Barcelona (Liga prvakov – sezona 2005/2006)*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
10. Kostič, M. (2005). *Praktikum nogometa*. Ljubljana: Intelego.
11. Slakonja B. (1980). Prispevek k analizi nogometne igre – nekatere primerjave med rezultatsko uspešnimi in rezultatsko neuspešnimi ekipami. Diplomaska naloga. Ljubljana: Visoka šola za telesno kulturo.

12. Smonkar, T. (1996). Analiza modela igre v slovenski nogometni ligi – faza napada. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
13. Loriger, Z. (1997). *Primerjava modela igre slovenske nogometne reprezentance z modelom igre v prvi slovenski nogometni ligi – faza napada*. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
14. Rozina, T. (2000). Analiza modela igre nogometnega kluba Maribor Teatanic v fazi napada (Liga prvakov – sezona 1999/2000). Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
15. Stajnko, R. (2009). Metodika učenja priprave in zaključka napada po krilnem položaju. Diplomsko delo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
16. Šibila, M. (1999). *Rokomet: izbrana poglavja*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
17. Verdenik, Z. (2005). Interno gradivo. Ljubljana. Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani.
18. Verdenik, Z. (2006). *Nemčija – središče sveta*. Pridobljeno 21. 11. 2010 s svetovnega spleta:
http://www.rtv slo.si/sp2006/modload.php?&c_mod=rnews&op=sections&func=read&c_menu=1&c_id=337.
19. Verdenik, Z. (2010). *Metodika učenja igre v napadu*. Letni seminar ZNTS. Ljubljana.
20. *Prva slovenska nogometna liga*. Pridobljeno 21. 11. 2010 s svetovnega spleta:
http://sl.wikipedia.org/wiki/Prva_slovenska_nogometna_liga.
21. *Slovenska nogometna reprezentanca*. Pridobljeno 21. 11. 2010 s svetovnega spleta:
http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenska_nogometna_reprezentanca.